

Socialnämnden

Socialnämndens sammanträde 2022-05-24

Plats och tid: Storskär/Norrskär, kl. 16:30
Kallade: Ledamöter
Underrättade: Ersättare
Vid förhinder: Meddela ersättare och nämndens sekreterare anton.davidsson@vaxholm.se.
Information: Ärendena har delats in i A- och B-ärenden. Detta innebär att de ärenden som är markerade med A inte kommer att föredras och att de ärenden som är markerade med B kommer att föredras under sammanträdet. Vid frågor om A-ärenden, kontakta gärna förvaltningen innan sammanträdet.

Ärende Beskrivning Föredragande

Ärende	Beskrivning	Föredragande
1 B	Justering och fastställande av föredragningslista	Ordföranden
2 B	Förvaltningen informerar	Agneta Franzén, Camilla Lundholm
3 B	Olivia omsorg informerar om verksamheten	Camilla Lundholm
4 B	Information till nämnden om skol- och familjestödet	Annika Wallin
5 A	Riktlinjer för riksfärdtjänst	Annika Kjellberg
6 B	Internhyresmodell för Socialnämndens lokaler	Alexander Wahlstedt
7 B	Ny lokal daglig verksamhet, LSS	Alexander Wahlstedt
8 A	Tertialbokslut 1 socialnämnden 2022	Agneta Franzén, Michael Holmström
9 B	Utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem	Angelica Holmström
10 B	Stimulansmedel och projektplan psykisk hälsa 2022	Madeleine Larsson

11 A	Resultat Modellkommuner och Modellregioner – utvecklingsarbete för jämställd välfärd	Madeleine Larsson
12 A	Sammanställning avvikelser, synpunkter och klagomål. Kvartal 1 2022	Kristina Mårtensson
13 A	Rekommendation att anta HÖK gällande samverkan kring vård och omsorg mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm	Kristina Mårtensson
14 B	Redovisning från kontaktpolitiker socialjouren	Kontaktpolitiker
15 A	Redovisning av delegeringsbeslut till 2022-05-24	Anton Davidsson
16 A	Utestående uppdrag 2022-05-24	Agneta Franzén

Lena Hallberg (C)
Ordförande

Anton Davidsson
Sekreterare

Ärende nr 9 och 13
Materialet publiceras delvis eller inte alls på hemsidan till skydd för den personliga integriteten utifrån ett personuppgiftsperspektiv.

Socialförvaltningen
Camilla Lundholm
Avdelningschef

Olivia omsorg informerar om verksamheten

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Regionchef och verksamhetschef, för gruppbostad och servicebostad, från Olivia omsorg informerar om verksamheten och arbetet i stort.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Camilla Lundholm, 2022-05-11

Socialförvaltningen
Annika Wallin
Enhetschef

Information till nämnden om skol- och familjestödet

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Nämnden informeras om verksamheten gällande skol- och familjestödet.

Skol- och familjestödet är en del av Vaxholms stads öppenvårdsverksamhet och en del av enheten för samverkan och stöd. Enheten är ett samarbete mellan socialförvaltningen, förskolorna och grundskolorna i Vaxholms stad.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2022-05-11

Socialförvaltningen
Annika Kjellberg
Handläggare

Riktlinjer för riksfärdtjänst

Förslag till beslut

Reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst antas.

Sammanfattning

Rätten till riksfärdtjänst regleras i Lag om riksfärdtjänst (1997:735). Kommunen är enligt lag skyldig att lämna ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. Riksfärdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det.

Nuvarande riktlinjer antogs 2011 och ska uppdateras med jämna mellanrum. Den förändring i sak som skett är under punkt 2.2 Behovsbedömning. Där stod tidigare: "Läkarintyg krävas som en del i beslutsunderlaget men utlåtandet i sig berättigar inte till riksfärdtjänst". Det är nu ändrat till: "Läkarutlåtande kan begäras som en del i beslutsunderlaget men utlåtandet i sig berättigar inte till riksfärdtjänst."

Bakgrund

I Stockholmsområdet innebär riksfärdtjänst resa från kommun inom Stockholms län till kommun utanför Stockholms län. Riksfärdtjänst är en kommunal angelägenhet och ska inte likställas med färdtjänst som är en regional angelägenhet. Det är en högre tröskel för att beviljas riksfärdtjänst än för att beviljas färdtjänst.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslagna riktlinjer förväntas inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslagna riktlinjer finns för att öka jämlikheten för personer med lång och varaktig funktionsnedsättning.

Måluppfyllelse

Förslaget harmonierar med Vaxholms stads tre övergripande mål, *livsmiljö, kvalitet och ekonomi* samt med mål 10 Minskad ojämlikhet i Agenda 2030, främst delmål:

10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

10.3 Säkerställa rättigheter för alla och utrota diskriminering

Finansiering

Förslaget finansieras inom ram.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-04-12, Annika Kjellberg

Riktlinjer för riksfärdtjänst, 2022-04-12, Annika Kjellberg

Riktlinjer för riksfärdtjänst, 2011-03-08

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Annika Kjellberg, Socialförvaltningen

För kännedom: Camilla Lundholm, Socialförvaltningen

**VAXHOLMS
STAD**

Riktlinje för Riksfärdtjänst

Antagen av socialnämnden

Innehåll

1	Grunder för Riksfärdtjänsttillstånd	3
2	Prövning av tillstånd till riksfärdtjänst	3
2.1	Ansökan	3
2.2	Behovsbedömning	3
2.3	Bedömning av ledsagare	4
2.4	Bedömning av barn	4
2.5	Rätt att överklaga	4
3	Tillståndets omfattning.....	4
3.1	Val av färdmedel	4
3.2	Anpassning av restid	5
3.3	Samåkning.....	5
3.4	Avgift	5
4	Övriga villkor	5
4.1	Medresenär.....	5
4.2	Bagage.....	5
4.3	Husdjur.....	6

1 Grunder för Riksfärdtjänsttillstånd

Rätten till riksfärdtjänst regleras i Lag om riksfärdtjänst (1997:735). Kommunen är enligt lag skyldig att lämna ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. Riksfärdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det.

Grundläggande kriterier för riksfärdtjänst är att:

- Sökanden ska ha ett stort och varaktigt funktionshinder som bedöms bestå i mer än 6 månader
- Funktionshindret ska vid behov kunna styrkas med läkarintyg
- Sökanden ska vara folkbokförd i Vaxholms stad
- Resa med allmänna kommunikationer till följd av den sökandes funktionshinder måste göras på ett särskilt kostsamt sätt eller kan inte göras utan ledsagare
- Ändamålet för resan är rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet
- Resan görs inom Sverige från en kommun till en annan kommun
- Resan görs i för ändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare
- Resan inte av annan anledning bekostas av det allmänna

2 Prövning av tillstånd till riksfärdtjänst

2.1 Ansökan

Ansökan om riksfärdtjänst ska ske skriftligen på särskilt avsedd blankett senast 21 dagar före resans påbörjande. I undantagsfall, till exempel för närvaro vid begravning eller besök hos akut sjuk anhörig kan ansökan göras senare.

Ansökan ska ske för varje enskild resa.

2.2 Behovsbedömning

Behovet av riksfärdtjänst utreds och bedöms med utgångspunkt från om sökandens funktionshinder är stort och varaktigt, bedöms bestå i mer än 6 månader samt medför att denne måste resa på ett särskilt kostsamt sätt eller med ledsagare.

Riksfärdtjänsttillståndet prövas individuellt med utgångspunkt från funktionshindret, den aktuella resvägen i relation till tillgängligheten i den omgivande yttre miljön och de allmänna kommunikationsmedlen.

Funktionshindrets svårighetsgrad avgör om tillstånd medges och vilket färdmedel som får användas.

Läkarutlåtande kan begäras som en del i beslutsunderlaget men utlåtandet i sig berättigar inte till riksfärdtjänst.

2.3 Bedömning av ledsagare

Lagen om riksfärdtjänst föreskriver inte någon skyldighet för kommunen att tillhandahålla person för ledsagning. Om den som söker tillstånd till riksfärdtjänst behöver ledsagare under resan ska tillståndet gälla även ledsagaren.

Kommunen beviljar resekostnader för ledsagare under förutsättning att ledsagare krävs för resans genomförande. Ledsagarens resa beställs av kommunen.

Vid resa med personbil och specialfordon bedöms ledsagare inte behövas annat än i undantagsfall till exempel vid behov av särskild hjälp under själva resan.

2.4 Bedömning av barn

Riksfärdtjänstresa för barn under 12 år beviljas vanligtvis inte. Hänsyn ska tas till att icke funktionshindrade barn inte åker ensamma och därför behöver hjälp för att genomföra resor.

2.5 Rätt att överklaga

Kommunens beslut enligt Lagen om riksfärdtjänst kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

3 Tillståndets omfattning

3.1 Val av färdmedel

Resor med riksfärdtjänst ska göras med allmänna kommunikationer eller särskilt anpassat fordon. Kommunen beslutar om färd sätt mot bakgrund av resenärens funktionshinder och övriga omständigheter. Billigast färd sätt ska användas vilket innebär följande:

- I första hand används allmänna kommunikationer, dvs. tåg, båt eller flyg där så är möjligt
- I andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med personbil eller specialfordon
- I tredje hand används enbart personbil eller specialfordon

Annan prioritering kan göras om resan därigenom blir billigare. Vid resor med allmänna kommunikationer ska rabatter och billigaste prisalternativ användas i så stor utsträckning som möjligt.

Att det saknas allmänna kommunikationer är inte skäl för att bevilja riksfärdtjänst.

3.2 Anpassning av restid

För att samordna resor och för att få rabatterade biljetter på allmänna kommunikationer behöver restiden ibland förskjutas. Huvudregeln är att tiden för avresa kan förskjutas en halv dag. I samband med storhelger kan större tidsförskjutningar ske. Avsteg från reglerna om tidsförskjutning kan göras med hänsyn till resenärens funktionshinder och ändamålet med resan.

3.3 Samåkning

Samåkning av resor med fordon sker regelmässigt där det är möjligt. Det innebär att resenären får samåka hela eller delar av sträckan. Vid samåkning kan därför resesträckan och restiden bli längre än vid direktresa. I speciella fall kan kommunen besluta om ensamåkning. Behov av ensamåkning ska styrkas med läkarintyg.

3.4 Avgift

Vid resa med riksfärdtjänst ska tillståndshavaren betala en avgift (egenavgift) som motsvarar normala resekostnader med allmänna färdmedel. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om dessa avgifter. Utgångspunkten för vad som anses vara normala resekostnader är resa med tåg i 2 klass.

Ersättning för en riksfärdtjänstresa lämnas med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan resekostnaden och egenavgiften. Ledsagarens resa ersätts med hela kostnaden för resan.

Ersättningen betalas till den som utfört transporten.

4 Övriga villkor

4.1 Medresenär

Person som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan kallas medresenär. Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenär hela sin reskostnad. Kommunen åtar sig att förmedla beställningen men ansvarar inte för genomförande eller betalning. Resebyrån skickar faktura tillsammans med biljetter.

Vid resa med taxi eller specialfordon får en medresenär samt egna barn under 16 år medfölja. Större fordon än vad som krävs pga. resenärens funktionsnedsättning får dock inte nyttjas. Avgiften för medresenär är i dessa fall densamma som för tillståndshavaren.

4.2 Bagage

Bagage får medföras i den mängd respektive trafikföretag bestämmer. För resa med taxi får normalt bagage medföras. Som normalt bagage räknas 2 väskor per resenär. Utöver bagage får nödvändiga handikapphjälpmedel medföras.

**VAXHOLMS
STAD**

6 av 6

4.3 Husdjur

Vid resor med anvisat färdmedel får husdjur medföras enligt trafikföretagets anvisningar.
Undantag medges alltid för ledarhund

VAXHOLMS
STAD

SOCIALFÖRVALTNINGEN
Avd. för myndighetsutövning ÄO/FHO

Riktlinjer för Riksfärdtjänst

Antagna av socialnämnden 2011-03-08

1. GRUNDER FÖR RIKSFÄRD TJÄNSTTILLSTÅND

Rätten till riksfärdtjänst regleras i Lag om riksfärdtjänst (1997:735). Kommunen är enligt lag skyldig att lämna ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Riksfärdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det.

Grundläggande kriterier för riksfärdtjänst är att

- sökanden ska ha ett stort och varaktigt funktionshinder, som bedöms bestå i mer än 6 månader,
- funktionshindret ska styrkas med läkarintyg,
- sökanden ska vara folkbokförd i Vaxholms kommun,
- resan med allmänna kommunikationer till följd av den sökandes funktionshinder måste göras på ett särskilt kostsamt sätt och/eller kan inte göras utan ledsagare,
- ändamålet för resan är rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet,
- resan görs inom Sverige från en kommun till en annan kommun,
- resan görs i för ändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare
- resan inte av annan anledning bekostas av det allmänna

2. PRÖVNING AV TILLSTÅND TILL RIKSFÄRD TJÄNST

2.1 Ansökan

Ansökan om riksfärdtjänst ska ske skriftligt på särskilt avsedd blankett senast 21 dagar före resans påbörjande. I undantagsfall (t ex för närvaro vid begravning eller besök hos akut sjuk anhörig) kan ansökan göras senare.

Ansökan ska ske för varje enskild resa.

2.2 Behovsbedömning

Behovet av riksfärdtjänst utreds och bedöms med utgångspunkt från om sökandens funktionshinder är stort och varaktigt, bedöms bestå i mer än 6 månader samt medför att denne måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Riksfärdtjänsttillståndet prövas individuellt med utgångspunkt från funktionshindret, den aktuella resvägen i relation till tillgängligheten i den omgivande yttre miljön och de allmänna kommunikationsmedlen.

Funktionshindrets svårighetsgrad avgör om tillstånd medges och vilket färdmedel som får användas.

Läkarutlåtande krävas som en del i beslutsunderlaget men utlåtandet i sig berättigar i sig inte till riksfärdtjänst.

2.3 Bedömning av ledsagare

Lagen om riksfärdtjänst föreskriver inte någon skyldighet för kommunen att tillhandahålla person för ledsagning.

Om den som söker tillstånd till riksfärdtjänst behöver ledsagare under resan, ska tillståndet gälla även ledsagaren.

Kommunen beviljar resekostnader för ledsagare under förutsättning att ledsagare krävs för resans genomförande. Ledsagarens resa beställs av kommunen.

Vid resa med personbil och specialfordon bedöms ledsagare inte behövas annat än i undantagsfall t ex vid behov av särskild hjälp under själva resan.

2.4 Bedömning av barn

Riksfärdtjänstresa för barn under 12 år beviljas vanligtvis inte.

Hänsyn ska tas till att icke funktionshindrade barn inte åker ensamma och därför behöver hjälp att genomföra resor.

2.5 Rätt att överklaga

Kommunens beslut enligt Lagen om riksfärdtjänst kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

3. TILLSTÅNDETS OMFATTNING

3.1 Val av färdmedel

Resor med riksfärdtjänst ska göras med allmänna kommunikationer eller särskilt anpassat fordon.

Kommunen beslutar om färd sätt mot bakgrund av resenärens funktionshinder och övriga omständigheter. Billigaste färd sätt ska användas vilket innebär följande:

- i första hand används allmänna kommunikationer dvs tåg, buss eller flyg där så är möjligt,
- i andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med personbil eller specialfordon,
- i tredje hand används enbart personbil eller specialfordon.

Annan prioritering kan göras om resan därigenom blir billigare. Vid resor med allmänna kommunikationer ska rabatter och billigaste prisalternativ användas i så stor utsträckning som möjligt.

Att det saknas allmänna kommunikationer är inte skäl för att bevilja riksfärdtjänst.

3.2 Anpassning av restid

För att samordna resor och för att få rabatterade biljetter på allmänna kommunikationer behöver restiden ibland förskjutas. Huvudregeln är att tiden för avresa kan förskjutas en halv dag. I samband med storhelger kan större tidsförskjutningar ske. Avsteg från reglerna om tidsförskjutning kan göras med hänsyn till resenärens funktionshinder och ändamålet med resan.

3.3 Samåkning

Samåkning av resor med fordon sker regelmässigt där det är möjligt. Det innebär att resenären får samåka hela eller delar av sträckan. Vid samåkning kan därför ressträckan och restiden bli längre än vid direktresa. I speciella fall kan kommunen besluta om ensamåkning. Behov av ensamåkning ska styrkas med läkarintyg.

3.4 Avgift

Vid resa med riksfärdtjänst ska tillståndshavaren betala en avgift (egenavgift) som motsvarar normala resekostnader med allmänna färdmedel. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om dessa avgifter. Utgångspunkten för vad som anses vara normala resekostnader är resa med tåg i 2 klass.

Ersättning för en riksfärdtjänstresa lämnas med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan resekostnaden och egenavgiften. Ledsagarens resa ersätts med hela kostnaden för resan.

Ersättningen betalas till den som utfört transporten. Beslut om ersättning meddelas tillståndsgivaren.

4. ÖVRIGA VILLKOR

4.1 Medresenär

Person, som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan, kallas medresenär. Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenär hela sin resekostnad. Kommunen åtar sig att förmedla beställningen men ansvarar inte för genomförande eller betalning. Resebyrån skickar faktura tillsammans med biljetter.

Vid resa med taxi eller specialfordon får en medresenär samt egna barn under 16 år medfölja. Större fordon än vad som krävs på grund av resenärens funktionsnedsättning får dock inte nyttjas. Avgiften för medresenär är i dessa fall densamma som för tillståndshavaren.

4.2 Bagage

Bagage får medföras i den mängd respektive trafikföretag bestämmer.

För resa med taxi får normalt bagage medföras. Som normalt bagage räknas två väskor per resenär.

Utöver bagage får nödvändiga handikapphjälpmedel medföras.

4.3 Husdjur

Vid resor med anvisat färdmedel får husdjur medföras enligt trafikföretagets anvisningar.

Undantag medges alltid för ledarhund.

Socialförvaltningen
Jan Sjöström
Verksamhetsutvecklare

Internhyresmodell för Socialnämndens lokaler

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta:

Föreslagen internhyresmodell för socialförvaltningens lokaler antas.

Ärendebeskrivning

Enligt beslut i § 42 2021-05-27 i Nämnden för teknik, fritid och kultur har ett förslag på internhyresmodell för Socialnämndens lokaler lämnats på remiss till Socialnämnden för att säkerställa att synpunkter kommer fram inför kommunstyrelsens slutgiltiga beslut.

Socialnämnden föreslås godta förslaget eftersom modellen ger en tydligare överblick av faktiska lokalkostnader och därmed ökad förmåga att effektivt resursplanera lokaler efter behov.

Detaljer i hur beräkningen föreslås fungera finns i bilagan Tjänsteutlåtandet om Förslag på internhyresmodell, Ärn TFK 2020/69.280.

Förslaget är baserat på tre varianter av hyresberäkningar:

- **Inhyrda lokaler** betalas enligt den faktiska hyran samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- **Inhyrda moduler** betalas enligt faktisk hyra till modulleverantörerna samt avskrivningskostnader och en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- **Ägda lokaler** betalas enligt en genomsnittskostnad för lokaler som disponeras av den verksamheten samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

Snittkostnad har valts för att de flesta lokaler inom respektive verksamhetsområde är relativt likvärdiga.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Finansiering

Förslaget kan innebära en justering av ramtilldelning mellan TFK och SN.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteutlåtande, Förslag på internhyresmodell, Ärn TFK 2020/69.280, Alexander Wahlstedt
- Beslut TFK 2021-05-27 Socialförvaltningens internhyresmodell
- Tjänsteutlåtande, Internhyresmodell för Socialnämndens lokaler, 2022-05-10

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kommunstyrelsen

För kännedom: Koray Kahruman, KLK

Stadsbyggnadsförvaltningen
Alexander Wahlstedt
Fastighetschef

Förslag på internhyresmodell

Förslag till beslut

Nämnden för teknik, fritid och kultur föreslår kommunstyrelsen besluta att anta nedan beskriven internhyresmodell för socialförvaltningens lokaler.

Nämnden beslutar också att skicka ärendet på remissförfarande till socialnämnden för att säkerställa att deras synpunkter kommer fram inför kommunstyrelsens slutgiltiga beslut.

Sammanfattning

Enligt tidigare beslut har Fastighetsenheten tillsammans med Ekonomienheten och Socialförvaltningen arbetat fram ett förslag till internhyra för Socialförvaltningens lokaler.

Förslaget är baserat på tre varianter av hyresberäkningar:

- Inhyrda lokaler betalas enligt den faktiska hyran samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- Inhyrda moduler betalas enligt faktisk hyra till modulleverantörerna samt avskrivningskostnader och en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- Ägda lokaler betalas enligt en genomsnittskostnad för lokaler som disponeras av den verksamheten samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

Snittkostnad har valts för att de flesta lokaler inom respektive verksamhetsområde är relativt likvärdiga.

Ärendebeskrivning

Enligt tidigare beslut har Fastighetsenheten tillsammans med Ekonomienheten och Socialförvaltningen arbetat fram ett förslag till internhyra för Socialförvaltningens lokaler.

Förslaget är baserat på tre varianter av hyresberäkningar:

- Inhyrda lokaler betalas enligt den faktiska hyran samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

- Inhyrda moduler betalas enligt faktisk hyra till modulleverantörerna samt avskrivningskostnader och en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

- Ägda lokaler betalas enligt en genomsnittskostnad för lokaler som disponeras av den verksamheten samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

Snittkostnad har valts för att de flesta lokaler inom respektive verksamhetsområde är relativt likvärdiga.

Två exempel på vad detta förslag skulle innebära konkret:

Hemtjänstens lokaler om ca 200 kvm hyrs in av en privat hyresvärd. Hyran till Socialförvaltningen följer då hyreskostnaden inklusive indexuppräknings enligt kontraktet med den privata hyresvärden plus fastighetsenhetens OH-kostnader. Dessa har hämtats ur ekonomisystemet och fördelas ut så att snittkostnaden fås fram per verksamhet, och sedan fördelas per kvadratmeter, i detta fall ca 100 kronor per kvm och år, dvs 20 000 per år. Hyran blir då avtalad hyreskostnad för inhyrd lokal plus 20 000 på årsbasis.

SÄBO disponerar lokaler omfattande 8 025 kvm som ägs av Staden. Snittkostnaden för dessa per kvadratmeter, beräknat genom jämförelse av utfall från 2018 -2020 är 1300 per kvadratmeter. Fastighetsenhetens övergripande kostnader är i dessa fall något annorlunda än för de inhyrda objekten då fler kostnader redan ingår i snittkostnaden. Undantaget är personalkostnader och vissa typer av konsult och utvecklingstjänster. Genom att fördela ut dessa kostnader per kvm ges en summa om 50 kronor per kvadratmeter. Det skulle innebära att t.ex Borgmästargården som är 3 525 kvm skulle kosta 4 500 tkr plus 176 tkr i hyra på årsbasis.

Hyreskostnaden kommer att redovisas per objekt, och ett internhyresavtal kommer att upprättas för alla objekt.

En relativt stor förändring är att bostäder för nyanlända kommer att flyttas över till internhyran. Det innebär en förflyttning av kostnader från Fastighetsenheten till Socialförvaltningen, som tidigare inte ingått i interhyran. Hyresintäkterna för dessa har också legat hos Fastighetsenheten och skall i den nya modellen flyttas över så att Socialförvaltningen får intäkterna, på samma sätt som t.ex SÄBO och LSS

Det kommer att vara möjligt för Socialförvaltningen att säga upp kontrakt för lokaler de vill lämna. Om lokalen hyrs in av privat hyresvärd skall uppsägningen följa uppsägningstider och kostnader enligt det externa hyresavtalet. Om det är en lokal som ägs av Staden är kravet att lokalen som sägs upp är uthyrningsbar ut till annan verksamhet i bemärkelsen att den är tydligt avskiljbar från lokaler som är fortsatt förhyrda av Socialförvaltningen. Det kan innebära att lokaler står tomma om ingen annan lämplig hyresgäst anmäler intresse. Sådana lokaler bör läggas i en lokalbank tillsammans med övriga vakanta lokaler.

De övergripande kostnaderna (OH-kostnader) är kostnader som normalt inte delas ut på objekt, t.ex personalkostnader, konsult -och utvecklingskostnader, IT-kostnader etc. För att visa att dessa kostnader är relaterade till förvaltningen av de lokaler och byggnader som används av kommunens verksamheter är det lämpligt att lägga dessa kostnader på internhyran.

I förslaget ingår också att för tillkommande objekt, även de som byggs och ägs direkt av Staden, så ska hyran alltid beräknas på de faktiska kostnaderna, inkl avskrivningskostnader. Detta för att inte driva upp hyran för befintliga objekt på ett sätt som inte motsvarar standard, samt att inte skapa missvisande kostnader för ett nytt objekt.

För att säkerställa utrymme för underhållsåtgärder samt pris och löneindex räknas internhyran upp i enlighet med kommunens generella pris och löneuppräknings varje år.

Var femte år skall internhyresnivån räknas om för att säkerställa att internhyran ligger i fas med kostnaderna.

Bedömning

Förslaget skulle innebära att fler kostnader som i dagsläget inte ingått i internhyran flyttas över, tex modulbyggnadskostnader. Detsamma gäller intäkter avseende uthyrning av bostäder. I övrigt bedöms förslaget vara genomförbart till budgetåret 2022.

Finansiering

Ingen särskild finansiering krävs då det enbart handlar om en förflyttning av redan befintliga kostnader och intäkter.

Förslagets konsekvenser

En väl genomarbetad internhyressättning bör leda till tydligare ansvarsfördelning och säkerställande av effektivt nyttjandet av lokal- och bostadsbeståndet. En reglering av tilldelade rammedel måste göras mellan Socialförvaltningen och Fastighetsenheten/Stadsbyggnadsförvaltningen.

Beslut måste också tas i Socialnämnden.

Uppföljning och utvärdering

Ärendet följs upp i samband med yttrande till mål och budget för 2022-2024.

Handlingar i ärendet

Förslag på internhyresmodell, tjänsteutlåtande 2021-05-10

Projektdirektiv framtagande av internhyresmodell för socialförvaltningen 2020-04-28

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Alexander Wahlstedt, sbf
Alexander Erichsen, klk

För kännedom: Koray Kahruman, klk
Marie Wiklund, klk
Agneta Franzén, socialförvaltningen

§ 42 Socialförvaltningens internhyresmodell

Nämnden för teknik, fritid och kulturs beslut

Nämnden beslutar vidare att skicka ärendet på remissförfarande till socialnämnden för att säkerställa att deras synpunkter kommer fram inför kommunstyrelsens slutgiltiga beslut samt att förvaltningen ska återrapporera om barn- och utbildningsnämndens internhyresmodell.

Nämnden för teknik, fritid och kultur föreslår kommunstyrelsen besluta

Nedan beskriven internhyresmodell för socialförvaltningens lokaler antas.

Ärendebeskrivning

Enligt tidigare beslut har Fastighetsenheten tillsammans med Ekonomienheten och Socialförvaltningen arbetat fram ett förslag till internhyra för Socialförvaltningens lokaler.

Förslaget är baserat på tre varianter av hyresberäkningar:

- Inhyrda lokaler betalas enligt den faktiska hyran samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- Inhyrda moduler betalas enligt faktisk hyra till modulleverantörerna samt avskrivningskostnader och en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.
- Ägda lokaler betalas enligt en genomsnittskostnad för lokaler som disponeras av den verksamheten samt med en schablonkostnad för Fastighetsenhetens övergripande kostnader fördelat per kvadratmeter.

Snittkostnad har valts för att de flesta lokaler inom respektive verksamhetsområde är relativt likvärdiga.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag.

Anna-Lena Nordén (WP) yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag med tillägget att förvaltningen ska återrapporera om barn- och utbildningsnämndens internhyresmodell.

Ordföranden finner bifall till eget yrkande med Anna-Lena Nordéns (WP) tilläggsyrkande.

Handlingar

Förslag på internhyresmodell, tjänsteutlåtande 2021-05-10

Projektdirektiv framtagande av internhyresmodell för socialförvaltningen 2020-04-28

Kopia på beslutet till

För åtgärd: Alexander Wahlstedt, sbf
Alexander Erichsen, klk

För kännedom: Koray Kahruman, klk
Marie Wiklund, klk
Agneta Franzén, sf

Socialförvaltningen
Camilla Lundholm
Avdelningschef

Ny lokal daglig verksamhet, LSS

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner att fastighetschef får i uppdrag att förhandla och teckna hyresavtal med Heimstaden för lokalen på Torggatan 2.

Ärendebeskrivning

Daglig verksamhet inom verksamhetsområdet LSS har inte längre möjlighet att nyttja sin ordinarie verksamhetslokal på Rindö på grund av att det inte längre går att ordna transport till platsen.

Verksamheten är en rättighet enligt LSS (lagen om stöd och service).

Lokalen på Rindö har varit problematisk under en längre tid och Stadsbyggnadsförvaltningen har sedan 2019 haft i uppdrag att ta fram förslag på nya lokaler för verksamheten. Se beslut SN 2019/47.012, KS 2019/116.734, §72.

Stadsbyggnadsförvaltningen har sedan dess sökt efter en lokal inom befintligt bestånd utan framgång och slutsatsen har blivit att det endast finns två möjligheter, bygga ny lokal alternativt hyra in.

Då socialförvaltningen nu hamnat i ett läge där befintliga lokaler inte går att nyttja krävs en snabbare hantering än nybyggnation vilket resulterar i att det återstående alternativet är att hyra.

Socialförvaltningen, fastighetsenheten samt fastighetschef för utförare Team Olivia AB har därför sett över alla möjliga vakanta lokaler för att hitta en lämplig lokalisering.

Daglig verksamhet (LSS) har även verksamhet på Hamngatan 17. Vid byte till ny lokal på Torggatan 2 kommer även den verksamheten att flytta till samma adress. Lokalen på Torggatan 2 är ytmässigt och lokalmässigt lämplig för båda verksamheterna. Det finns även samordningsvinster i att ha verksamheterna på samma adress.

Hyreskostnaden för lokalen på Rindö är 220 262 kr/år och hyreskostnaden för Hamngatan 17 är 296 000 kr/år. Vilket totalt ger en hyreskostnad på 516 262 kr/år.

Hyreskostnaden för lokalen på Torggatan 2 är 434 103 kr/år utifrån nuvarande förslag från Heimstaden.

Ovanstående lokalbyte skulle ge en hyresminskning med 82 159 kr/år.

Förslaget är att teckna ett hyresavtal med Heimstaden för lokal på Torggatan 2, före detta banklokal. Hyresnivå samt kostnad för anpassningsåtgärder förhandlas och tas inom ramen för fastighetschefs delegation under förutsättning att beslut tas av Socialnämnden. Se nämnden för teknik, fritid och kulturs beslut § 23 2022-04-21.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Beslutet anses inte ha någon påverkan på barnrättsperspektivet/prövning av barnets bästa då verksamheten vänder sig till vuxna personer inom LSS

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut antas inte ha någon specifik påverkan ur ett jämställdhetsperspektiv.

Måluppfyllelse

Föreslaget beslut styr mot socialnämndens mål om *Nöjda brukare: Invånare och närstående är nöjda med socialnämndens verksamheter.*

Finansiering

Rymms inom ram men belastar internhyran.

Bedömning

Föreslaget beslut bedöms krävas för att säkerställa socialförvaltningens lokalbehov.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Camilla Lundholm, 2022-05-03

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Alexander Wahlstedt, fastighetschef, sbf

För kännedom: Camilla Lundholm, sf

Socialförvaltningen
Agneta Franzen
Förvaltningschef

Tertialbokslut 1 socialnämnden 2022

Förslag till beslut

Tertialbokslut 1 2022 för socialnämnden godkänns.

Sammanfattning

Utfallet för tertialbokslutet 1 2022 redovisas vid Socialnämndens sammanträde 2022-05-24.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteutlåtande, Agneta Franzén, 2022-05-11
- Tertialbokslut 1 2022 (Socialnämnden)
- SN volymbilaga 2022, T1

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Koray Kahruman, Kommunledningskontoret

För kännedom: Agneta Franzén, socialförvaltningen

**VAXHOLMS
STAD**

Tertialbokslut 1 2022

Socialnämnden

2022

Innehållsförteckning

Ansvar och uppdrag	3
Verksamhetsberättelse	4
Ekonomi	5
Driftbudget.....	5
Investeringar	7
Volymavstämning	8

Ansvar och uppdrag

Nämnden ska inom ramen för anvisade medel och under förutsättning av att kommunfullmäktige inte för särskilt fall beslutar, svara för kommunens uppgifter i huvudsak avseende inom:

- socialtjänstlagen, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt övriga uppgifter som enligt lag ankommer på en socialnämnd
- insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen inom det kommunala Hälso- och sjukvårdsansvaret
- flyktingar och asylsökande (LMA, Bosättningslagen 2016:38)
- lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m (BAB)

Målgrupper inom nämndens verksamhetsområden är:

- äldre och personer med funktionsnedsättning i såväl ordinärt som särskilt boende
- barn och unga som är i behov av stöd och omsorg
- personer som inte kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt och som har rätt till sin försörjning
- nyanlända/ensamkommande
- personer med missbruksproblem
- personer som utsatts för brott
- föräldrar med samarbetssvårighet

Verksamhetsberättelse

Enligt KF 2022-02-14/§ 6 har Kommunfullmäktige beslutat att tertialbokslut 1 reduceras i omfattning. Tertialbokslut 1 kommer fortsättningsvis vara mer omfattande än övriga mindre bokslut i sin rapportering. Nyckeltalsrapporteringen samt åtgärdsplanerna har tagits bort och texternas omfattning reducerats. Tertialbokslut 1 kommer att innehålla driftredovisning, investeringsredovisning, exploateringsredovisning, resultaträkning och kort verksamhetsberättelse.

Ukraina

Kriget i Ukraina har medfört att ett stort antal flyktingar kommit och beräknas komma till Sverige. Prognosen säger att 80 000 skyddsbehövande beräknas komma till Sverige under 2022. Utifrån detta har Migrationsverket/Länsstyrelsen tagit fram förslag på fördelningstal både på länsnivå och kommunnivå. Kommuntalet för Vaxholm är 136 platser.

Myndighetsenheten har arbetat intensivt med planeringen för mottagande av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Planeringen kräver mycket samarbete med andra berörda förvaltningar.

Stor ovisshet råder fortfarande gällande fördelningstal och ersättningar.

Digitalisering

Socialförvaltningen arbetar kontinuerligt med att öka verksamheternas kvalitet med hjälp av digitalisering och ny teknik. På hemtjänsten egen regi har digitaliseringsombud införts i syfte att stärka hemtjänstpersonalens kompetens inom digitalisering och välfärdsteknik. Detta för att kunna främja nya arbetssätt och öka användandet av välfärdsteknik och andra IT-lösningar. Socialförvaltningen har även påbörjat ett större arbete för digital inkludering för våra målgrupper.

Investeringar

En bil, modell större, behöver köpas in till dagverksamheten Kransen. I nuläget har verksamheten en mindre bil där inte alla brukare får plats samtidigt. Bilen används dagligen för att transportera brukare till och från dagverksamheten och även för utflykter under hela året.

Ekonomi

Vaxholms stad har en god ekonomi i balans. Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

Driftbudget

Verksamhet,(mnr)	Bokslut jan-april 2022	Budget jan-april 2022	Budget-avvikelse	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Prognos-avvikelse	Bokslut jan-april 2021
Förvaltningsledning OH Stab	-2,0	-2,0	0,0	-6,1	-6,1	0,0	-1,4
Övrig OH myndighet och utförare	-4,4	-4,4	0,0	-14,5	-13,4	-1,1	-5,0
Socialnämnd	-0,2	-0,2	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,2
Individ och Familjeomsorg	-4,3	-6,1	1,8	-13,4	-18,2	4,8	-4,4
Flyktning barn/vuxna	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Funktionshinderomsorg	-16,9	-17,2	0,3	-50,0	-51,7	1,6	-17,0
Äldreomsorg	-32,7	-35,8	3,1	-100,9	-107,8	6,9	-32,8
Myndighetsutövning	-0,9	-1,1	0,2	-3,6	-3,3	-0,2	-1,0
Övrigt	-0,2	-0,3	0,1	-0,8	-0,9	0,0	-0,3
Periodens resultat	-61,6	-67,1	5,5	-190,1	-202,1	12,0	-62,1

Sammanfattning av största avvikelserna på utfall och prognos.

Utfallet per april visar en positiv avvikelse på 5,5 mnr och prognosen landar på ett överskott på 12 mnr för helåret 2022.

Individ och familjeomsorgen visar ett överskott (1,8 mnr) i huvudsak beroende på 1,4 mnr överskott inom barn och unga där kostnaderna för familjehem minskat och avsaknad av barnplaceringar. Prognosen för helåret för verksamhetsområdet visar på ett överskott på 4,8 mnr. I den prognosen är bedömningen att volymerna resten av året i princip är oförändrade i jämförelse med innevarande period.

Äldreomsorgen totalt visar överskott på 3,1 mnr. Särskilt boende visar ett överskott på 4,9 mnr. Överskottet på 4,9 mnr består i huvudsak (4,2 mnr) av ett överskott beroende på lägre volymer externa platser (ej egna entreprenaden i Vaxholm).

Överskottet motverkas av underskott på hemtjänst motsvarande -1,0 mnr. Egna regin visar ett underskott på -0,8 mnr. Även myndighet visar ett underskott till följd av högre volymer extern hemtjänst (-0,2 mnr). Verksamheten korttidsboende visar ett negativt utfall med -0,9 mnr. Största delen av avvikelsen är beroende på högre volymer externt köpta korttidsplatser. Egna entreprenaden ligger i linje med budget.

Prognosen för verksamhetsområdet äldre är ett överskott på 6,9 mnr. Prognosen baseras på oförändrade volymer med undantag från ett något högre prognostiserad volym av externa boendeplatser särskilt boende.

Övrig OH myndighet och utförare

Utfall i linje med budget, prognosen omfattar personalkostnader utan justering för frånvaro i form av föräldraledigt, sjukfrånvaro med mera, därav den relativt höga prognosen (-1,1 mkr).

Individ och familjeomsorgen

Individ och familjeomsorgen visar ett överskott (1,8 mnr) till största del beroende på 1,4 mnr överskott inom barn och unga där kostnaderna för familjehem minskat och fortsatt ingen volym av HVB placeringar av barn. Till det kommer även ett överskott från försörjningsstöd (0,5 mnr). Prognosen för verksamhetsområdet är ett överskott på 4,8 mnr och då är bedömning en fortsatt kostnadsnivå i nivå

med jan-april.

Flykting barn/vuxna

Ingen större avvikelse och prognosen är enligt budget.

Funktionshinderomsorgen

Verksamhetsområdet visar ett överskott på ca 0,3 mnkr. Det prognostiseras ett överskott för verksamhetsområdet på 1,6 mnkr, det är i huvudsak socialpsykiatri som står för överskottet (2,2 mnkr) vägs ned något av ett underskott inom LSS verksamheten (- 0,7 mnkr) där det är i huvudsak boendeplatser enligt LSS som står för underskottet.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgen totalt visar överskott på 3,1 mnkr. Särskilt boende visar ett överskott på 4,9 mnkr. Överskottet på 3,1 mnkr består i huvudsak (4,2 mnkr) av ett överskott beroende på lägre volymer externa platser (ej egna entreprenaden i Vaxholm).

Överskottet motverkas av underskott på hemtjänst motsvarande -1,0 mnkr. Egna regin visar ett underskott på - 0,8 mnkr, Till underskottet adderas även ett underskott på myndighet (-0,2 mnkr) beroende på högre volym externt utförd hemtjänst.

Verksamheten korttidsboende visar ett negativt utfall med - 0,9 mnkr. Största delen av avvikelserna är beroende på högre volymer externt köpta korttidsplatser. Egna entreprenaden ligger i linje med budget

Prognosen för verksamhetsområdet landar på ett överskott på 6,9 mnkr. Prognosen baserat på i stort sett oförändrade volymer med undantag från externt köpa särskilt boende platser. Där är bedömningen en något ökad volym under året.

Ersättningar Covid-19

Under perioden jan-april ligger en ersättning för sjuklön motsvarande 0,2 mnkr med i redovisningen, till största delen på hemtjänsten. I prognosen finns inga eventuellt fortsatta ersättningar prognostiserade.

Bruttoredovisning

Kommenterar de större avvikelserna bland kostnadsslagen.

Intäkter

Högre intäkter (0,3 mnkr) i huvudsak beroende för sjuklön till följd av Covid19.

Entreprenad, konsulter och bidrag

Visar positiv avvikelse på 5,8 mnkr. Består i huvudsak av positiv avvikelse på entreprenadkostnad. Största enskilda posten är särskilt boende som visar ett överskott på 5,0 mnkr på kostnadslaget.

Kostnader för arbetskraft

Utfallet för perioden jan-april ligger i nivå med budget.

Bruttoredovisning	Utfall 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
3 Intäkter	10,4	10,1	0,3
4 Entrepr.& Konsulter & Bidrag	-47,8	-53,6	5,8
5 Kostnader För Arbetskraft	-15,9	-15,8	-0,1
6 Övriga Verksamhetskostnader	-3,3	-2,9	-0,4
7 Övriga Verksamhetskostnader	-1,0	-0,9	-0,1
9 Internredovisning	-4,0	-4,0	0,0
Totalt	-61,6	-67,1	5,5

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Bokslut jan-april 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Prognos-avvikelse
Digital utveckling	0	-200	-200	0
Inventarier	0	-250	-250	0
Miljöbil	0	-350	-350	0
Summa	0	-800	-800	0

Volymavstämning

Verksamhet	Budget 2022 (antal)	Utfall april 2022 (antal)	Avvikelse (antal)	Avvikelse kostnad (tkr)
Hemtjänst/ timmar	18200	19400	-800	1,2
Särskilt boende/ dygn	11500	9400	-2100	2,3
Korttidsboende/ dygn	1200	1500	300	-0,4
Total volympåverkan				

SN volymbilaga 2022, T1

Verksamhet	Enhet	Budget Volym 2022	utfall volym april	Budget volym april	Diff volym utfall/budget
51010 Hemtjänst, omsorg	timmar	54 847	19 430	18 282	1 148
51011 Hemtjänst, service	timmar	6 912	2 322	2 304	18
51030 Korttidsboende	Dygn	1 840	1 279	613	666
51031 Korttidsboende, Egen entreprenad	Dygn	1 825	228	608	-380
Summa årsplats Korttids	Årsplatser	10,0	12,6	10,2	2,4
51041 Dagverksamhet, Vaxholm	Besök	1 380	433	460	-27
51051 Särskilt boende, äldre	Dygn	6 529	707	2 176	-1 469
51052 Särskilt boende, Egen entreprenad	Dygn	28 470	8 631	9 490	-859
Summa årsplats Säbo	Årsplatser	95,9	77,8	97,2	-19,1
51311 Bostad med särsk service vuxna	Dygn	6 205	2 856	2 068	788
51313 Bostad med särsk service barn	Dygn	1 463	360	488	-128
51331 Personlig assistans enl LSS	Årsplatser	5	5	5	0
51332 Personlig assistans enl SFB	Årsplatser	8	8	8	0
51350 Daglig verksamhet	Årsplatser	27	25	27	-2
51391 Ledsagarservice	timmar	3 048	952	1 016	-64
51393 Avlösarservice i hemmet	timmar	1 740	836	580	256
51394 Korttidsvistelse utanför egna	Årsplatser	7	7	7	0
51395 Korttidstillsyn för skolungdom	Årsplatser	4	3	4	-1
52040 dagl sysselsättn ord boende FH	Årsplatser	12	13	12	1
52053 HVB SOL/Funktionshinder	Dygn	3 285	960	1 095	-135
55210 Vård inst/HVBhem vuxna missbru	Dygn	911	283	304	-21
55410 Vård inst/HVBhem barn o ungdom	Dygn	365	0	122	-122
55710 Vård I Familjehem - Barn Och U	Dygn	2 920	600	973	-373
55810 Bistånd som avser boende	Dygn	0	0	0	0

Socialförvaltningen
Angelica Holmström
E-strateg

Utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem

Förslag till beslut

Erbjudandet om att medfinansiera projektet gällande utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem accepteras.

Sammanfattning

SKR har skickat ut ett erbjudande gällande ett kommungemensamt utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem. Bakgrunden till erbjudandet är att Sveriges kommuner efterfrågar nationellt stöd i utvecklingsarbetet med verksamhetssystemen för hela socialtjänsten. Det är en nyckelfråga i arbetet med att digitalisera verksamheterna, då nuvarande system som finns tillgängliga på marknaden inte fullt tillgodoser kommunernas behov.

För att komma tillrätta med problemen behöver kommunerna samarbeta kring bland annat gemensamma krav, tekniska standarder och informationsmodeller. SKR-koncernen erbjuder sig att tillsammans med kommuner, myndigheter och leverantörer ansvara för ett sådant arbete i ett tre-årigt projekt. Varje kommun som accepterar erbjudandet finansierar projektet med 1 kr per invånare och helår, vilket för Vaxholms stads del blir cirka 12 000kr per år för åren 2023-2025. Beslut om att acceptera erbjudandet är bindande och ska vara inskickat till SKR senast den 1 juni 2022. Finansieringen kommer i första hand ske genom riktade stadsbidrag, vilka förväntas finnas tillgängliga under projektets gång. Om stadsbidrag för ändamålet uteblir, sker finansiering inom ram.

Verksamhetssystem inom socialtjänst är ett komplext system som styr både arbetsprocesser, uppföljningsstrukturer samt i många fall möjligheten för verksamheten att kunna digitaliseras. Vi är i ständigt behov av vidareutveckling av verksamhetssystemet för att kunna möta medborgarnas behov, effektivisera våra verksamheter samt underlätta för medarbetarna. Utöver detta ställs höga krav på IT-standarder och informationssäkerhet som kontinuerligt behöver följas upp. Kraven på verksamhetssystem är således densamma oavsett hur stor kommunen är. För Vaxholms del behöver vi samverka och få stöttning i många av dessa frågor, då vi inte alltid har den specialistkompetensen. Att SKR samordnar en sådan samverkan samt praktiskt kan stötta oss i detta arbete underlättar för förvaltningen samt skulle även kunna leda till en kostnadsbesparing än ifall vi själva genom konsultuppdrag behöver anlita viss specialistkompetens. Genom att ansluta sig till projektet kommer socialförvaltningens få direkt stöd av projektets specialister för att bäst kunna använda baskraven i sina

upphandlingar och i dialogen med befintliga leverantörer om vidareutveckling. Socialförvaltningens bedömning är således att det är nödvändigt att ingå i ett samordnat utvecklingsarbete mot ett mer ändamålsenligt verksamhetssystem inom socialtjänst då medverkan i projektet leder till en ökad digitalisering i linje med socialnämndens digitaliseringsmål.

Ärendebeskrivning

SKR har inkommit med ett erbjudande gällande ett kommungemensamt utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem. SKR kommer driva arbetet i samverkan med Adda (tidigare Kommentus) och Inera. Bakgrunden till erbjudandet är att Sveriges kommuner efterfrågar nationellt stöd i utvecklingsarbetet med verksamhetssystemen för hela socialtjänsten, inklusive kommunal hälso- och sjukvård. Det är en nyckelfråga i arbetet med att digitalisera verksamheterna.

I dagsläget tillgodoser inte socialtjänstens verksamhetssystem kommunernas behov. Bland annat finns brister i användarvänlighet, effektivitet, kommunikation till brukare och andra huvudmän samt integration till andra system och tjänster. Utöver det upplever många kommuner att samarbetet med leverantörerna är bristande, och att befintliga avtal är kostnadsineffektiva.

SKR har sedan 2019 arbetat med att stödja kommunerna i moderniseringen av verksamhetssystemen i ett beställarnätverk och en beställargrupp tillsammans med deltagande kommuner. Finansiering har huvudsakligen skett via innovationsmedel från Vinnova fram till 2022. Det arbete som har drivits inom ramen för beställarnätverket och beställargruppen har lett fram till slutsatsen att projektets fokus för de närmaste tre åren bör vara följande:

- Ta fram gemensamma krav för upphandling och leverantörsdialoger
- Samordna leverantörer i syfte att skapa tekniska standarder
- Rekommendationer för ökad standardisering mellan kommuner

Projektet bidrar till att hantera följande problem- eller utvecklingsområden i kommunerna:

- Underlätta uttag och analys av data för verksamhetsutveckling och jämförelser
- Förbereda systemen för nya socialtjänstlagen och ökad möjlighet till icke behovsprövade insatser.
- Förbättra implementeringen av Barns behov i centrum (BBIC) och Individens behov i centrum (IBIC) i systemen.
- Informationsdelning i enlighet med den kommande lagstiftningen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
- Implementering av Säker digital kommunikation (SDK) som gör det möjligt att skicka och ta emot information direkt i systemen utan att behöva exportera till/från en separat mailtjänst.
- Öka nyttan av e-tjänster och möjliggöra mer automatiserade processer.

Kommuner som deltar i projektet och skriver under detta erbjudande medverkar aktivt i arbetets styrning, prioritering och genomförande. Kommunen får även direkt stöd av projektets specialister för att bäst kunna använda de framtagna baskraven i sina upphandlingar och i dialogen med befintliga leverantörer om vidareutveckling.

För att kunna leverera i enlighet med erbjudandet beräknas projektet behöva en finansiering om minst 15 miljoner kronor under åren 2023 till 2025, det vill säga 5 miljoner kronor per år. Varje kommun som

accepterar erbjudandet finansierar projektet med 1 kr per invånare och helår. Kommunerna kan med fördel nyttja statsbidrag som är i linje med projektet mål, till exempel Nära vård eller äldresatsningen kring välfärdsteknik. Beslut om att acceptera erbjudandet är bindande och ska vara inskickat till SKR senast den 1 juni 2022.

Medlen kommer bland annat gå till att anlita experter inom upphandling, juridik, informatik, IT-arkitektur, statistik och informationssäkerhet. SKR-koncernen kommer att ta ställning till om projektet är genomförbart baserat på hur stor del av finansieringsbehovet som deltagande kommuner täcker. Beslut om att inleda arbetet kommer inte att tas förrän finansiering är säkrad.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Ändamålsenligt verksamhetssystem, är av stor vikt för att kunna underlätta myndighetsutövning som prövar barnets bästa. Genom möjlighet till besluts- och processtöd kan arbetet med att pröva barns bästa underlätta för personalen. Statistik- och uppföljningsfunktioner i verksamhetssystemet kan även säkerställa att barnperspektivet tas beaktande i ärenden som rör barn.

Jämställdhetsperspektivet

För att kunna arbeta med ett jämställdhetsperspektiv inom socialtjänst krävs ändamålsenligt verksamhetssystem som stödjer enhetsanpassad statistik samt möjliggör uppföljning och analys av dessa. Genom möjlighet till besluts- och processtöd kan jämställdhetsarbetet även underlättas för personalen.

Måluppfyllelse

Socialnämnden har som mål att tillvarata digitaliseringens möjligheter för att öka självständighet, delaktighet och verksamheternas kvalitet. Ett ändamålsenligt verksamhetssystem blir en plattform för socialtjänstens digitaliseringsarbete, där ex medborgarnas självständighet och delaktighet kan öka med medborgartjänster som underlättar informationsdelning med socialtjänsten. Medverkan i projektet leder således till en ökad digitalisering i linje med socialnämndens digitaliseringsmål.

Finansiering

Varje kommun som accepterar erbjudandet finansierar projektet med 1 kr per invånare och helår, vilket för Vaxholms stads del blir cirka 12 000kr per år för åren 2023-2025. Finansieringen kommer i första hand ske genom riktade stadsbidrag, vilka förväntas finnas tillgängliga under projektets gång. Om stadsbidrag för ändamålet uteblir, sker finansiering inom ram.

Bedömning

Verksamhetssystem inom socialtjänst är ett komplext system som styr både arbetsprocesser, uppföljningsstrukturer samt i många fall möjligheten för verksamheten att kunna digitaliseras. Vi är i ständigt behov av vidareutveckling av verksamhetssystemet för att kunna möta medborgarnas behov, effektivisera våra verksamheter samt underlätta för medarbetarna. Utöver detta ställs höga krav på IT-standarder och informationssäkerhet som kontinuerligt behöver följas upp. Kraven på verksamhetssystem är således densamma oavsett hur stor kommunen är. För Vaxholms del behöver vi samverka och få stöttning i många av dessa frågor, då vi inte alltid har den specialistkompetensen. Att SKR samordnar en sådan samverkan samt praktiskt kan stötta oss i detta arbete underlättar för

förvaltningen samt skulle även kunna leda till en kostnadsbesparing än ifall vi själva genom konsultuppdrag behöver anlita viss specialistkompetens. Socialförvaltningens bedömning är således att det är nödvändigt att ingå i ett samordnat utvecklingsarbete mot ett mer ändamålsenligt verksamhetssystem inom socialtjänst de kommande tre åren.

Handlingar i ärendet

Utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem, Angelica Holmström, 2022-04-28

Erbjudande om utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem, SKR, 2022-04-01

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Agneta Franzén, socialchef, Vaxholms stad

PM

2022-03-31

Avsändare:

██████████, sektionschef
Sektionen för socialtjänst,
Sveriges kommuner och regioner

Vårt ärendenr:
22/00460

Erbjudande om utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem

Sammanfattning

Det här är ett erbjudande från SKR gällande ett kommungemensamt utvecklingsarbete kring socialtjänstens verksamhetssystem. SKR kommer driva arbetet i samverkan med Adda (tidigare Kommentus) och Inera.

Kommunerna efterfrågar nationellt stöd i utvecklingsarbetet med verksamhetssystemen för hela socialtjänsten, inklusive kommunal hälso- och sjukvård. Det är en nyckelfråga i arbetet med att digitalisera verksamheterna.

I dagsläget tillgodoser inte socialtjänstens verksamhetssystem kommunernas behov. Bland annat finns brister i användarvänlighet, effektivitet, kommunikation till brukare och andra huvudmän samt integration till andra system och tjänster. Utöver det upplever många kommuner att samarbetet med leverantörerna är bristande, och att befintliga avtal är kostnadsineffektiva.

För att komma tillrätta med problemen behöver kommunerna samarbeta kring bland annat gemensamma krav och informationsmodeller. SKR-koncernen erbjuder sig att tillsammans med kommuner, myndigheter och leverantörer ansvara för ett sådant arbete.

Bakgrund och målbild

Behovet av att digitalisera socialtjänsten har blivit allt större och förväntas växa ytterligare. Det beror bland annat på:

- invånarnas förändrade förväntningar
- behov att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö
- ökade krav på effektivisering
- omställning till God och nära vård, (personcentrerad vård och omsorg)
- krav på att dela information med andra aktörer såsom statliga myndigheter, regioner och andra samarbetspartner
- översyn av socialtjänstlagen (Framtidens socialtjänst)
- styrningen mot en kunskapsbaserad socialtjänst
- möjlighet till sammanhållen journalföring mellan hälso- och sjukvård och äldre- och funktionshindersomsorg
- myndigheters krav på digital inlämning av information

Verksamhetssystemen är idag uppbyggda efter respektive kommuns önskemål, vilket gör att definitionen av ett verksamhetssystem varierar mellan olika kommuner och ibland mellan förvaltningar i samma kommun. En gemensam nämnare är dock att de är byggda mer eller mindre som slutna system. Det gör dem svåra att integrera med andra tjänster och system, och vid byte av leverantör är det både komplicerat och kostsamt att migrera data. När nya tjänster köps in blir de i många fall informationsöar som har svårt att utbyta data med verksamhetssystemet.

SKR har sedan 2019 arbetat med att stödja kommunerna i moderniseringen av verksamhetssystemen i ett beställarnätverk och en beställargrupp tillsammans med deltagande kommuner. Finansiering har huvudsakligen skett via innovationsmedel från Vinnova. Projektet har publicerat flera vägledningar som stöd för kommunernas upphandling och utveckling, samt utrett förutsättningarna för arbetet framåt. Det är inte möjligt att inom en kort tidsperiod realisera hela den stora modernisering av verksamhetssystemen som efterfrågas. Det är däremot möjligt att genomföra förbättringar både på kort och lång sikt.

Målbild: Ett modernt verksamhetssystem

Ett modernt, digitalt verksamhetsstöd är inte ett enda system, utan ett ekosystem av olika system och informationskällor som fungerar väl tillsammans. Funktioner som ingår i nuvarande verksamhetssystem behöver brytas ut till olika moduler för att kommunen ska kunna byta ut delar och anpassa efter verksamheternas olika behov.

Målbilden kräver samtidigt att det finns standarder som beskriver hur det tekniska utbytet av information mellan system ska gå till. Det förutsätter också att kommunerna använder ett gemensamt språk i systemen.

Ett fungerande ekosystem med ett enat språk och tekniska standarder möjliggör effektivt informationsutbyte mellan kommuner, regioner och andra myndigheter.

Anledningen till ett erbjudande från SKR

För att nå målbilden på lång sikt, men också skapa kortsiktig nytta, krävs ett samordnat arbete mellan Sveriges kommuner. SKR erbjuder sig att leda arbetet tillsammans med Adda och Inera.

Erbjudandet omfattar de första tre åren av ett långsiktigt arbete.

En viktig framgångsfaktor är att genomföra arbetet i nära samarbete med systemleverantörerna. Projektet kommer även samordnas med andra närliggande uppdrag och projekt inom SKR, Inera och Adda, samt på nationell nivå, till exempel arbetet med kunskapsstyrning inom socialtjänsten och lanseringen av Säker digital kommunikation (SDK).

Projektets leveranser

Det arbete som har drivits inom ramen för beställarnätverket och beställargruppen har lett fram till slutsatsen att projektets fokus för de närmaste tre åren bör vara följande:

- **Ta fram gemensamma krav för upphandling och leverantörsdialoger**
Målet är att förtydliga socialtjänstens behov gentemot leverantörerna och stötta kommunerna att ställa samstämmiga krav – både i upphandlingar och i utvecklingsdialoger inom befintliga avtal. Kraven utgår från både befintliga och kommande behov och stäms av med leverantörerna för att få största möjliga genomslag vid leveransen. Kraven publiceras löpande i delmängder, med prioritering kring bland annat utdata och statistik, arkiv och gallring, informationssäkerhet, kommunal hälso- och sjukvårdsdokumentation, kommunikation med invånare (e-tjänsteintegrationer).
- **Samordna leverantörer i syfte att skapa tekniska standarder**
Målet är att stödja systemleverantörerna att utveckla standardiseringar för att främja informationsutbyte mellan system i ekosystemet, men också att underlätta migrering vid byte av system. Ett exempel på aktivitet är att utveckla APIer för att förbättra utdata till rapport- och analyssystem.

Här ingår också att etablera löpande dialoger på ledningsnivå med leverantörer och branschorganisationer för att lösa olika utmaningar.

- **Rekommendationer för ökad standardisering mellan kommuner**

Målet är att möjliggöra samstämmiga krav och standardisering i systemen genom att ta fram rekommendationer kring vilka informationsspecifikationer och begreppsmodeller som en kommun bör använda. Standardisering kräver också beskrivningar av hur vissa funktioner ska implementeras. Ett exempel på aktivitet är att göra urval från Socialstyrelsen term- och begreppsbank.

Ambitionen är att kommunerna tillsammans ska bli en stark och tydlig beställare vilket bidrar till en kostnadseffektiv utveckling av verksamhetssystemen.

Vinster för kommuner

Projektet bidrar till att hantera följande problem- eller utvecklingsområden i kommunerna:

- Underlätta uttag och analys av data för verksamhetsutveckling och jämförelser
- Förbereda systemen för nya socialtjänstlagen och ökad möjlighet till icke behovsprövade insatser.
- Förbättra implementeringen av Barns behov i centrum (BBIC) och Individens behov i centrum (IBIC) i systemen.
- Informationsdelning i enlighet med den kommande lagstiftningen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
- Implementering av Säker digital kommunikation (SDK) som gör det möjligt att skicka och ta emot information direkt i systemen utan att behöva exportera till/från en separat meiltjänst.
- Öka nyttan av e-tjänster och möjliggöra mer automatiserade processer.

För alla kommuner bidrar projektet till att verksamhetssystemen blir bättre på att byta information med andra system. Projektet möjliggör också på sikt ett mer modulärt ekosystem, där kommunen kan upphandla de system och tjänster som de ser är bäst för varje process.

För kommuner som är i upphandling blir vinsterna med projektet bland annat färdiga baskrav. Kraven är gemensamma, avstämde mot kommunernas behov, långsiktiga nationella strategier samt leverantörerna.

För kommuner som har ett befintligt avtal bidrar framtagna krav i den löpande avtalsdialogen och utvecklingen av kommunens befintliga system.

Dessutom minskar den enskilda kommunens kostnader för utveckling och nya funktioner, eftersom projektet bidrar till att vissa saker löses gemensamt. Exempel på sådana frågor är hur systemen bäst implementerar stöd för den nya lagstiftningen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, eller Säker digital kommunikation (SDK).

Särskilda vinster för kommuner som deltar i projektet

Kommuner som deltar i projektet och skriver under detta erbjudande medverkar aktivt i arbetets styrning, prioritering och genomförande. Kommunen får även direkt stöd av projektets specialister för att bäst kunna använda de framtagna baskraven i sina upphandlingar och i dialogen med befintliga leverantörer om vidareutveckling.

Kostnad och finansiering

För att kunna leverera i enlighet med erbjudandet beräknas projektet behöva en finansiering om minst 15 miljoner kronor under åren 2023 till 2025, det vill säga 5 miljoner kronor per år. Mest kostnadsdrivande är uppdraget att utveckla tekniska standarder. Omfattningen av den leveransen kommer därför behöva anpassas efter hur stor finansiering projektet får.

Varje kommun som accepterar erbjudandet finansierar projektet med 1 kr per invånare och helår. Kommunerna kan med fördel nyttja statsbidrag som är i linje med projektet mål, till exempel Nära vård eller äldresatsningen kring välfärdsteknik.

Medlen kommer bland annat gå till att anlita experter inom upphandling, juridik, informatik, IT-arkitektur, statistik och informationssäkerhet. I de fall kommuner bidrar med kompetens till projektet, så kommer dessa att ersättas, förutsatt att arbetstid per månad motsvarar minst 20 procent.

SKR-koncernen kommer att ta ställning till om projektet är genomförbart baserat på hur stor del av finansieringsbehovet som deltagande kommuner täcker. Beslut om att inleda arbetet kommer inte att tas förrän finansiering är säkrad.

Om för få kommuner ansluter kommer det föreslagna projektet inte att genomföras eftersom det saknas både resurser och tillräcklig påverkanskraft för att åstadkomma önskad förändring.

**Beslut om att acceptera erbjudandet är bindande och ska vara
inskickat senast den 1 juni 2022**

Vid frågor, kontakta [REDACTED], projektledare SKR:
[REDACTED]

Kommunens svar

Att underteckna det här erbjudandet innebär att kommunen binder sig till att medfinansiera det beskrivna projektet.

Fakturering sker årsvis under första kvartalet. Antal kommuninvånare utgår från föregående decembers befolkningsstatistik från SCB.

Vår kommun avser medfinansiera projektet år 2023 med 1 kr per kommuninvånare

Vår kommun avser medfinansiera projektet år 2024 med 1 kr per kommuninvånare

Vår kommun avser medfinansiera projektet år 2025 med 1 kr per kommuninvånare

Anslutande organisation

Kommun:

Underskrift namnteckning:

Namnförtydligande:

Titel:

Telefonnummer:

E-post:

Underskriftsdatum:

Referenskod för faktura:

Fakturaadress:

**Ifylld och undertecknad avsiktsförklaring scannas och skickas till
info@skr.se senast 2022-06-01.**

Socialförvaltningen
Madeleine Larsson
Hållbarhetschef

Stimulansmedel och projektplan psykisk hälsa 2022

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå.

Uppdrag Psykisk Hälsa i Stockholms län är namnet på det regionala arbetet kring psykisk hälsa. Med hjälp av stimulansmedel pågår ett samarbete i Stockholms län mellan Storsthlm ([länets 26 kommuner](#)), Region Stockholm och NSPH Stockholms län.

Varje kommun har utsett en samordnare som bjuds in av Storsthlm för gemensam information, stöd och dialog kring de gemensamma medlen. I Vaxholms stad är det sedan år 2018 Hållbarhetschefen som är samordnare med utgångspunkt att medlen skall fördelas övergripande utefter behov.

Arbete med att stärka den psykiska hälsan i befolkningen i Vaxholms stad pågår och en rad utökade satsningar och fokus har skett under de senaste åren. Staden prioriterar insatser med hjälp av stimulansmedel som ger effekt, möjliggör testning av en annan arbetsmetod eller ger ett mervärde utöver pågående verksamhet. Insatserna skall ske i samverkan mellan stadens verksamheter.

Tilldelade stimulansmedel Vaxholms stad 2022

225 000 kronor för utvecklingsinsatser
115 000 kronor för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård
5 000 kronor för stärkt brukarmedverkan
104 000 kronor för suicidpreventivt arbete
60 000 kronor för stärkt samverkan för personer med samsjuklighet

Summa år 2022: 509 000 kronor

Planerade insatser för stimulansmedel 2022:

1. Kronängsskolan arbetar utökat med psykisk hälsa	300 000
2. Resurshund för ökad skolnärvaro	100 000
3. Pilotprojekt - Mötesplats för personer med psykisk ohälsa/missbruk	32 000
4. Utbildning i motiverande samtal	30 000
5. Utökad budget för nattvandring	30 000
6. Fortsatt implementering av Dansa för hälsa	15 000

Summa planerade insatser: 507 000

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barns förutsättningar för en god psykisk hälsa skiljer sig åt redan från födseln. Detta innebär dels att en del barn löper större risk att drabbas av ohälsa, dels att konsekvenserna av att drabbas blir mer allvarliga och långtgående.

Hur människor mår påverkas av många olika faktorer. Individuella faktorer kan handla om kön, ålder, arv, och eventuella funktionsvariationer. Välmående och god psykisk hälsa påverkas likt den fysiska hälsan också av kontextuella faktorer, såsom social situation, familjens eller individens ekonomi, kultur, miljö, ekonomi och samhällsutveckling. Psykisk hälsa är därför nära sammanvävt med flertalet politikområden, till exempel hälso- och sjukvård, arbetsliv, folkhälsa, utbildning och socialtjänst.

Insatserna utgår där så är möjligt utifrån beprövad erfarenhet och vetenskapliga metoder.

Jämställdhetsperspektivet

En högre andel kvinnor/flickor anger en sämre upplevd hälsa, står för en större andel av sjukskrivningarna medan män inte söker vård för psykiska besvär har svårare att sätta ord på känslor samt tar sitt liv i större utsträckning. Stockholmsenkäten har identifierat att en stor andel flickor anger psykiska besvär i Vaxholm (vilket i sig inte innebär att så är fallet då vi sett att pojkar inte anger psykiska besvär i samma utsträckning). Insatsen Dans för hälsa är ett exempel som når ut till fler flickor än pojkar exempelvis. Vi behöver dock arbeta brett och universellt för att skapa bättre förutsättningar för alla. Att arbeta för att minska ojämlikhet, främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa gynnar jämställdhet och en god hälsa i hela befolkningen.

Måluppfyllelse

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för kommunens arbete med social hållbarhet och bidrar måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbetet är i linje med Agenda 2030's globala mål (utöver ovan nämnt 5. Jämställdhet):

3. God hälsa och välbefinnande- Arbetet är i linje med delmålet om att främja mental hälsa och planerade insatser är i linje med angivna åtgärder i Vaxholms stads hållbarhetsstrategi.

10. Minskad ojämlikhet- Arbetet utgår från grundläggande mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder, samt att insatser ska erbjudas alla människor proportionellt utifrån deras behov och deras olika förutsättningar.

13. Bekämpa klimatförändringarna- Psykisk hälsa och välbefinnande har en direkt positiv effekt på hållbara miljövänliga beteenden hos befolkningen.

Finansiering

Arbetet samfinansieras genom befintliga resurser, framförallt genom personalkostnader och statliga stimulansmedel.

Bedömning

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKR samt till styr- och projektgruppen i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i kommunen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande Stimulansmedel och projektplan psykisk hälsa 2022 , 2022-05-09

Projektplan stimulansmedel Psykisk hälsa 2022, 2022-05-09

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Madeleine Larsson, Kommunledningskontoret

Projektplan stimulansmedel Psykisk hälsa 2022

Om Uppdrag psykisk hälsa

Samarbetet mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och regeringen har utvecklats under många år, genom årsvisa överenskommelser. SKR samordnar arbetet genom projektet Uppdrag Psykisk Hälsa. Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå.

Uppdrag Psykisk Hälsa i Stockholms län är namnet på det regionala arbetet kring psykisk hälsa. Med hjälp av stimulansmedel pågår ett samarbete i Stockholms län mellan Storsthlm (länets 26 kommuner), Region Stockholm och NSPH Stockholms län. Varje kommun har utsett en samordnare som bjuds in av Storsthlm för nätverkande, gemensam information och stöd och dialog kring de gemensamma medlen. I Vaxholms stad är det sedan år 2018 Hållbarhetschefen som är samordnare med utgångspunkt att medlen skall fördelas övergripande i kommunen utefter behov.

Syfte och mål

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Det långsiktiga målet med den breda satsningen är att det finns en struktur för att bedriva effektivt läns-gemensamt utvecklingsarbete kring förbättrad psykisk hälsa i befolkningen

Under 2022 har den läns-gemensamma satsningen på området psykisk hälsa ett fokus där det finns ett särskilt behov av aktiviteter och insatser. Dessa områden är:

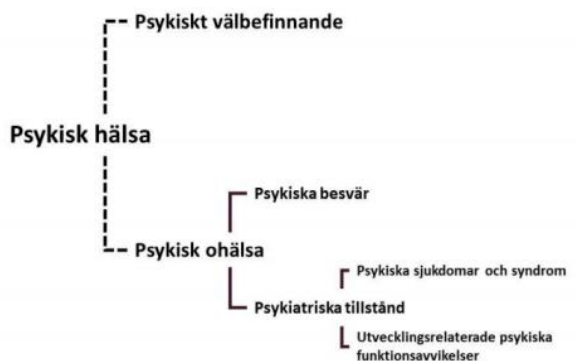
- Barn och unga
- Gemensam tvärssektoriell ledning, styrning och utveckling.

Definitioner av begrepp inom området psykisk hälsa

Världshälsoorganisationens definierar psykisk hälsa "som ett tillstånd av psykiskt välbefinnande där varje individ kan förverkliga sina egna möjligheter, klara av vanliga påfrestningar, arbeta produktivt och bidra till det samhälle som hen lever i" (Världshälsoorganisationen, 2003).

Nyligen tog SKR, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU3 fram en modell för definitioner av begrepp inom området psykisk hälsa. Modellen börjar i det överordnade paraplybegreppet psykisk hälsa som har dimensionerna psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Psykiskt välbefinnande och psykiatriska tillstånd är olika dimensioner och inte varandras motsatser. Även om det finns samband mellan dimensionerna så kan exempelvis personer som inte har någon psykisk ohälsa uppleva ett lågt

psykiskt välbefinnande. På samma sätt kan personer med psykiatriska tillstånd uppleva psykiskt välbefinnande.

Modell för att beskriva hur begrepp inom området psykisk hälsa förhåller sig till varandra.

Tilldelade stimulansmedel Vaxholms stad 2022

225 000 kronor för utvecklingsinsatser
115 000 kronor för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård
5 000 kronor för stärkt brukarmedverkan
104 000 kronor för suicidpreventivt arbete
60 000 kronor för stärkt samverkan för personer med samsjuklighet

Summa år 2022: 509 000 kronor

Planerade insatser för stimulansmedel 2022:

1. Kronängsskolan arbetar med psykisk hälsa	300 000
2. Resurshunden	100 000
3. Pilotprojekt mötesplats för personer med psykisk ohälsa/missbruk	32 000
4. Utbildning motiverande samtal x10	30 000
5. Utökad nattvandring	30 000
6. Dansa för hälsa	15 000

Summa planerade insatser: 507 000

Organisation

I projektgruppen för stimulansmedlen för psykisk hälsa sitter följande; hållbarhetschef, avdelningschef socialförvaltningen, enhetschef för barn och ungdom socialförvaltningen och enhetschef för samverkan och stöd barn- och utbildningsförvaltningen. Ansvarig samordnare är hållbarhetschef.

Projektgruppen rapporterar till styrgruppen bestående av utbildningschef och socialchef. Oftast möts styrgrupp och projektgrupp i gemensamma planerings- och uppföljningsmöten.

Arbetet med att stärka den psykiska hälsan i befolkningen i Vaxholms stad pågår och en rad satsningar och fokus har skett under de senaste åren men inom ramen för budget.

Planerade insatser år 2022

Staden prioriterar insatser som ger effekt och innebär ett mervärde utöver pågående verksamhet. Insatserna sker i samverkan mellan stadens verksamheter.

1. Kronängsskolan arbetar med extra resurs för psykisk hälsa (300 000)

Syfte att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa genom att öka möjligheten för att såväl tidigt upptäcka elever i riskzonen som att kunna planera för behovsanpassade och "rätt" insatser. Mycket fokus på samverkan med samverkansteam mfl.

Effekt mål:

- Ökad skolnärvaro
- Ökad upplevd psykisk hälsa

2. Resurshunden (100 000)

Syftet är att elever med problematisk skolfrånvaro en trygg anknytning i skolans miljö. Kontakten med Resurshunden ska motivera, engagera, glädja samt stärka eleverna på deras individuella nivå. Elevernas välmående ska förbättras av kontakten med Resurshundsteamet. Exempel på aktiviteter är: träning med hund, hundtricks, hundparkour, läsa med hund, lyssna på läsning med hund, öva kreativitet med hunden som fokus m.m. Vi följer upp insatsen genom antal elevinsatser samt skolnärvaro.

Det generella målet med resurshunden är att eleverna genom hundkontakten ska få:

- Trygg anknytning en ökad närvaro och ökad glädje i skolan.

3. Pilotprojekt mötesplats för personer med psykisk ohälsa/missbruk (32 000)

Boendestödet såg ett behov av en träffpunkt, då många av klienterna efterfrågade en öppen mötesplats. Mötesplatsen ska ge möjlighet att få träffa andra i liknande situation för gemenskap, erfarenhetsutbyte och samtal. Hit kan man vända sig i stunder när livet känns svårt eller om man behöver någon att prata med. Träffpunkten vänder sig till de som är mellan 18-65 år och har en psykisk ohälsa och/eller missbruk och som vill bryta isoleringen och komma till en plats där det finns umgänge. Målet är att deltagarna ska bli delaktiga i samhället och då egen dator är en bristvara hos många i målgruppen önskar vi att man kan använda träfflokalen för att få hjälp och stöd i de sakerna.

- Antal besök
- Upplevd psykisk hälsa

4. Utbildning motiverande samtal för personal Vaxholms stad (30 000)

Motiverande samtal (Motivational Interviewing, MI) är en evidensbaserad metod som syftar till att hjälpa människor att förändras på sina egna villkor. Motiverande samtal kan användas i alla professionella sammanhang för att hjälpa en person att hitta sin egen motivation till förändring, oavsett om det man gör kallas för psykoterapi, behandling, rådgivning eller något annat. Det kan förklara varför MI spridits till en rad områden såsom hälso- och sjukvård, habilitering, företagshälsovård, kriminalvård, socialvård och skola.

Metoden tillämpas i motivationsarbetet vid de flesta samtalsformer. Målet är en ökad kompetens hos personalen inom metoden och insatsen följs upp genom att mäta antalet deltagare på utbildningen.

- Antal utbildad personal

5. Utökad nattvandring (30 000)

För att möta upp det behov som finns av vuxennärvaro ute under helgkvällar, baserat på det antal ungdomar som finns ute, satsar kommunen extra pengar i år på nattvandring. Detta framförallt i samverkan med föreningslivet som visat intresse av att bidra. 1000 kronor delas ut per vandrat tillfälle som kan gå till föreningskassan. Insatsen följs upp genom antal vandringar under året.

- Antal tillfällen nattvandring 2022

6. Dansa för hälsa (15 000)

Dansa för hälsa är en framforskad metod vid Universitetssjukvårdens forskningscentrum som har visat sig framgångsrik för tjejer som upplever psykosomatiska besvär. Metoden går ut på kravlös dans två gånger i veckan utan krav på prestation för tjejer mellan 13-18 år. Studier visar att deltagarna får högre självskattad hälsa, minskad smärta, trötthet och stress men minskar också sin användning av smärtstillande medicin. Kulturskolan i Vaxholm har möjlighet att via medel utbilda två pedagoger i metoden och utrymme att erbjuda lokaler för genomförande med start våren 2020.

Arbetet följs upp via deltagarenkät samt levandsvaneundersökningar i åk 9.

- Antal deltagande 2022
- Upplev hälsa hos deltagarna innan och efter genomförd metod

Uppföljning, utvärdering och måluppfyllelse

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKR, till styrgruppen samt till Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i staden.

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för stadens målområden och bidrar måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbete är i linje med det globala hållbarhetsmålet 3. *God hälsa och välbefinnande*. Insatser och aktiviteter genomsyras med ett jämställdhetsperspektiv och data redovisas könsuppdelat enligt hållbarhetsmål 5. *Jämställdhet*. Att arbeta med psykisk ohälsa bidrar till ökad jämlikhet och enligt mål 10. *Minskad ojämlikhet*.

Socialförvaltningen
Madeleine Larsson
Hållbarhetschef

Resultat Modellkommuner och Modellregioner – utvecklingsarbete för jämställd välfärd

Förslag till beslut

1. Informationen angående resultatrapport noteras till protokollet
2. Noteras till protokollet att nämnden tagit del av film om jämställt bemötande vid strategidagen den 24 maj 2022.

Sammanfattning

Modellkommuner bygger på ett koncept av Sveriges kommuner och regioner - för ömsesidigt lärande och utbyte av erfarenheter (benchmarking, BM) som pågår under drygt ett och ett halvt års tid med fokus på jämställdhetsintegrering. Syftet med satsningen är att säkerställa jämställda välfärdstjänster med ett förväntat resultat på bland annat; konkreta förbättringar i verksamhetens styrning och ledning, könsuppdelad statistik med tillhörande analys samt ett eller ett par utvecklingsområden där ett nytt eller ändrat arbetssätt genomförts inom någon verksamhet.

Under projekttiden har kommunen:

- genomfört konkreta förbättringar i verksamhetens system för styrning och ledning
- implementerat indikatorer för att följa upp verksamhetens utfall för olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar
- har prövat ett nytt eller ändrat arbetssätt inom flera kärnverksamheter

Bakgrund

Deltagare i Modellkonceptet jämställdhetsintegrerar sina system och processer för ledning och styrning. Tillvägagångssättet för förbättringsarbetet ska senare kunna systematiseras och överföras till andra kommuner eller regioner.

Modellen bygger på beprövade framgångsfaktorer för hållbart förbättringsarbete, bland annat att personer från olika organisatoriska nivåer som har mandat att fatta beslut om och sätta i gång ett förbättringsarbete behöver delta. Ansvariga politiker, höga chefer och nyckelpersoner med ansvar för genomförandet av förbättringsåtgärder har därför deltagit under arbetets gång.

Konceptet bygger på att jämställdhet är en kvalitetsfaktor och arbetssättet är hämtat från det systematiska kvalitetsarbetet. Deltagarna jämför arbetssätt och utbyter konkreta exempel genom

benchmarking. Fokus är på systematiskt lärande som tas tillvara i respektive organisation genom att förbättringsarbeten implementeras, sprids och följs upp på hemmaplan i kommunens ordinarie styr- och ledningssystem. Deltagarna går igenom ett strukturerat koncept där SKR bidrar med uppstartsträff, regelbundna träffar för nyckelpersoner/strateger, processtöd samt ett metodmaterial som består av verktyg, mallar och checklistor på SKR:s hemsida. Vaxholms stad har varit lärandegrupp med kommunen Kramfors och mentorskommun Örnsköldsvik. Den andra lärandegruppen bestod av modellkommunerna Karlstad och Karlskrona med mentorskommun Kalmar.

Det övergripande syftet med deltagandet i modellkommuner är att säkerställa likvärdig och bra verksamhet för olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar.

Ärendebeskrivning

Utgångsläget i Vaxholm var att det saknades direktiv, mål och indikatorer i mål och budget, det saknades övergripande styrdokument som integrerade jämställdhetsperspektivet, och en struktur för hur arbetet skulle följas upp. Det saknades även ett utpekat ansvar inom organisationen för frågorna. Styrgruppen identifierade, i ett tidigt skede, organisationens styrkor och svagheter. Tidigt ansågs att det behövdes mer kunskap inom området jämställdhet och även att bli bättre på att utvärdera och följa upp det vi gör. Styrgruppen bestod av kommunalråd, kommunchef, hållbarhetschef och, under en period, verksamhetskontroller för kommunledningskontoret. Gruppen identifierade mål, både på kort och på lång sikt. Det övergripande målet var att Vaxholms stad ska erbjuda en jämställd offentlig service.

Mål på kort sikt

- Ökad kompetens och kunskap kring jämställdhet och analys
- Lyfta lärande exempel i organisationen - kommunikation
- Följa upp arbetet i tertiärrapporter
- Redovisa könsuppdelad statistik

Mål på lång sikt

- Integrera, än mer, jämställdhet i vår styrning
- Genom analys - upptäcka och åtgärda ojämställda förutsättningar
- Fatta jämställda beslut

Socialnämndens åtgärder under året har varit:

1. Uppdaterade riktlinjer samt Kompetensutveckling hedersrelaterat våld, jämställt bemötande (samma som KLK)
2. Kompetensutbildningsinsatser; Heder, Samtal med barn, Utbildning våld i nära relationer för hemtjänstpersonal och inspirationsföreläsning och workshop kring jämställt bemötande på planeringsdag med förvaltningen.
3. Genomfört enkäter inom biståndsbedömning vid funktionshinder och ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv. Resultatet kommer att utvärderas tillsammans med medarbetarna under 2022.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Det övergripande syftet med deltagandet i modellkommuner är att säkerställa likvärdig och bra verksamhet för olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar. Flera utredningsområden har

identifierats under projektiden med målgruppen barn såsom psykisk ohälsa, meritvärde och jämställd idrott.

Jämställdhetsperspektivet

Syftet med satsningen är att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras i välfärdstjänster med ett förväntat resultat på bland annat; konkreta förbättringar i verksamhetens styrning och ledning, könsuppdelad statistik med tillhörande analys samt ett eller ett par utvecklingsområden där ett nytt eller ändrat arbetssätt genomförts inom någon verksamhet. En nackdel med projektet är att styrgruppen bara består av kvinnor.

Måluppfyllelse

Arbetet med jämställda välfärdstjänster är i linje med det globala hållbarhetsmålet *Jämställdhet*, våra nationella jämställdhetspolitiska mål vilket är integrerat i kommunens hållbarhetsarbete och Hållbarhetsstrategi 2021-2030. Arbetet bidrar till måluppfyllelse genom:

- Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur för styrning och ledning inom området
- Livsmiljö – en jämlikhet och jämställd offentlig service
- Ekonomi – effektivt arbete och samhällsekonomiska vinster

Finansiering

Finansiering ligger inom ramärendet.

Bedömning

Sammanfattningsvis har kommunen, under relativt kort och under en tid som präglats av pandemi, kommit en bra bit i förbättringsarbetet för jämställdhetsintegrering. Inte minst i styrning och ledning. Detta tack vare att det finns kunskap, vilja och engagemang inom politiken och kommunledningen samt att det finns strategisk samordning för jämställdhetsfrågorna. Arbetet stannar inte här. Kommunen har ett antal mål på lång sikt vilka nu ligger som fortsatta utmaningar framåt för att säkerställa att den service vi levererar invånarna är jämställd:

- Integrera, än mer, jämställdhet i vår styrning
- Genom analys - upptäcka och åtgärda ojämställda förutsättningar
- Fatta jämställda beslut

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande Resultat Modellkommuner och Modellregioner – utvecklingsarbete för jämställd välfärd , 2022-05-09

Resultatrapport Modellkommuner och Modellregioner – utvecklingsarbete för jämställd välfärd 2022-03-15, 2022-05-04

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Madeleine Larsson, Kommunledningskontoret

VAXHOLMS
STAD

Modellkommuner och Modellregioner – utvecklingsarbete för jämställd välfärd

Resultatrapport från Vaxholms stad

**LEAVE
NO ONE
BEHIND**

2022-03-15

Förord

Vaxholm ska vara en jämställd stad, där alla oavsett kön har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Därför beslutade kommunstyrelsen den 10 september 2020 att Vaxholms stad ska arbeta med strategin jämställdhetsintegrering för att säkerställa en jämställd offentlig service till alla invånare.

Kommunens antagna Hållbarhetsstrategi 2021-2030 visar och anger riktning för hur Vaxholms stad ska arbeta för att nå framtidens hållbara Vaxholm där jämställdhet ingår. Genom att knyta ihop de globala målen med nationella och regionala mål samt med kommunens vision får vi fram ett lokalt perspektiv som beskriver vad vi menar med hållbar utveckling samt vad kommunen har för rådighet, möjlighet och ansvar för hållbarhetsarbetet. Jämställdhet ingår i strategin som ett utvalt globalt mål och är en självklar del av det kommunala uppdraget – kommunen ska ge medborgarna likvärdig service oavsett kön. Det är inte bara en fråga om rättigheter, utan handlar också om kvalitet och effektivitet i verksamheten. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantör har kommunen därför en viktig roll för att alla ska få lika makt, inflytande och möjligheter oavsett kön. Det är i vardagen som jämställdhet kan förverkligas.

Sveriges kommuner och regioners projekt Modellkommuner för jämställdhetsintegrering hjälpte kommunen att jämställdhetsintegrera övergripande mål, styrdokument och arbetsprocesser för att kunna säkerställa likvärdig och god verksamhet. Kommunfullmäktige antog mål och budget 2021 med mål och indikatorer inom jämställdhet för att visa och ange riktning för arbetet och förväntan på resultat. Under projekttiden har en rad olika resultat uppnåtts; konkreta förbättringar i verksamhetens system för ledning och styrning, indikatorer för att följa upp resultat med indelningsgrund kön och identifierade förbättringsområden inom flera kärnverksamheter.

Det här är projektets resultatrapport och är en sammanställning av Vaxholms stads syfte, målsättningar, resultat och lärdomar av projektet modellkommuner för jämställdhetsintegrering. Resan har börjat!

Vaxholm mars 2022

Malin Forsbrand

Kommunalråd Vaxholms stad

1. Sammanfattning

Vaxholm stad deltar under 2020–2022 i SKR:s utvecklingsarbete Modellkoncept för jämställdhet, en satsning som bygger på erfarenheter från *Program för hållbar jämställdhet* (2008–2013). Satsningen har gjorts möjlig genom stöd från staten.

Modellkonceptet handlar om att jämställdhetsintegrera övergripande mål, styrdokument och arbetsprocesser för att kunna säkerställa likvärdig och god verksamhet för olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar. Det kan också vara ett sätt att stärka jämställdhetsperspektivet i arbetet med Agenda 2030. Deltagarna samarbetar med varandra i en strukturerad process för erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande (så kallad benchmarking). De förväntade resultaten av utvecklingsarbetet är:

- *Kommunen har genomfört konkreta förbättringar i verksamhetens system för styrning och ledning.*
- *Kommunen har indikatorer för att följa upp verksamhetens utfall för olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar.*
- *Kommunen har prövat ett nytt eller ändrat arbetssätt inom en kärnverksamhet.*

Vaxholms stad har genomfört lärandeprocess med kommunerna Kramfors och mentorn Örnsköldsvik. Målet för projektiden är att närma sig det övergripande målet att erbjuda en jämställd offentlig service. På kort sikt har det handlat om att integrera jämställdhet i styrning och ledning, få in perspektivet när vi samlar in statistik och kunna analysera omotiverade könsskillnader och hitta förbättringsåtgärder ute i verksamheterna. En stor del har även handlat om att öka kunskapen och utbilda medarbetare.

I modellkonceptet har vi använt oss av en checklista för jämställdhetsintegrering med 10 punkter där vi kontinuerligt gjort en självskattning av poäng över tid. Punkterna har inneburit allt från att politiken har tagit beslut om att vi ska arbeta med jämställdhet till förväntningar på resultat, könsuppdelad statistik och hållbarhet över tid. Vaxholms stad har under projektiden klättrat från 10 till 31 poäng i SKR:s checklista vilken har varit ett uppskattat benchmarkingverktyg för att följa förbättringsarbetet. Planen nu är att fortsätta utvecklingsarbetet, många av förutsättningarna har kommit på plats inom styrning och ledning, nu är det dags att leverera över tid.

2. Bakgrund

Deltagare i Modellkonceptet jämställdhetsintegrerar sina system och processer för ledning och styrning. Tillvägagångssättet för förbättringsarbetet ska senare kunna systematiseras och överföras till andra kommuner eller regioner.

Modellen bygger på beprövade framgångsfaktorer för hållbart förbättringsarbete, bland annat att personer från olika organisatoriska nivåer som har mandat att fatta beslut om och sätta i gång ett förbättringsarbete behöver delta. Ansvariga politiker, höga chefer och nyckelpersoner med ansvar för genomförandet av förbättringsåtgärder har därför deltagit under arbetets gång.

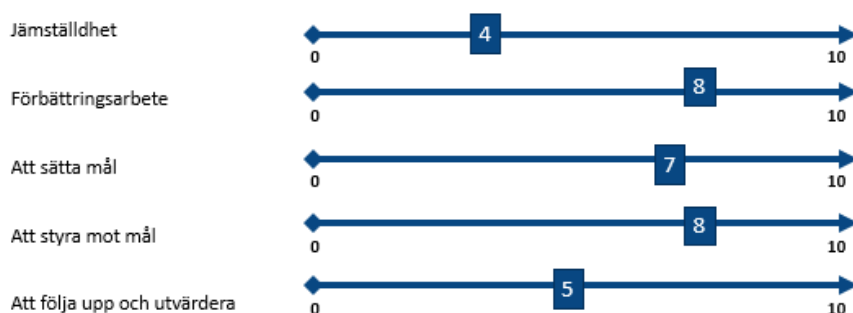
Konceptet bygger på att jämställdhet är en kvalitetsfaktor och arbetssättet är hämtat från det systematiska kvalitetsarbetet. Deltagarna jämför arbetssätt och utbyter konkreta exempel genom benchmarking. Fokus är på systematiskt lärande som tas tillvara i respektive organisation genom att förbättringsarbeten implementeras, sprids och följs upp på hemmaplan i kommunens ordinarie styr- och ledningssystem. Deltagarna går igenom ett strukturerat koncept där SKR bidrar med uppstartsträff, regelbundna träffar för nyckelpersoner/strateger, processtöd samt ett metodmaterial som består av verktyg, mallar och checklistor på SKR:s hemsida. Vaxholms stad har varit lärandegrupp med kommunen Kramfors och mentorskommun Örnsköldsvik. Den andra lärandegruppen bestod av modellkommunerna Karlstad och Karlskrona med mentorskommun Kalmar.

Det övergripande syftet med deltagandet i modellkommuner är att säkerställa likvärdig och bra verksamhet för olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar.

2.1 Utgångspunkt och mål

Vårt utgångsläge var att det saknades direktiv, mål och indikatorer i mål och budget, det saknades övergripande styrdokument som integrerade jämställdhetsperspektivet, och struktur för hur arbetet skulle följas upp. Det saknades även ett utpekat ansvar inom organisationen för frågorna.

Styrgruppen identifierade i ett tidigt skede organisationens styrkor och svagheter enligt schematisk bild nedan. Tidigt ansågs att det behövdes mer kunskap inom området jämställdhet och även att bli bättre på att utvärdera och följa upp det vi gör.

Styrgruppen, som bestod av kommunalråd, kommunchef, hållbarhetschef (strateg) och verksamhetskontroller för kommunledningskontoret, identifierade mål, både på kort och på lång sikt. Det övergripande målet var att Vaxholms stad ska erbjuda en jämställd offentlig service.

Mål på kort sikt

- Kompetens och kunskap kring jämställdhet och analys
- Lyfta lärande exempel i organisationen - kommunikation
- Följa upp arbetet i tertiärrapporter
- Redovisa könsuppdelad statistik

Mål på lång sikt

- Integrera, än mer, jämställdhet i vår styrning
- Genom analys - upptäcka och åtgärda ojämställda förutsättningar
- Fatta jämställda beslut
- *Erbjuda invånarna en jämställd service*

Kommunen hade även statistik som visade på ojämställdhet. Några exempel:

- Fler kvinnor än män drabbas av fallskador
- Fler unga flickor rapporterar om oro, stress och huvudvärk
- Färre nyanlända kvinnor än män får jobb efter etableringsuppdraget
- Färre flickor än pojkar nås via stöd till idrottsföreningar
- Fler kvinnor än män känner sig otrygga när de går ut på kvällen
- Ohälsotal och sjukskrivningar, fler kvinnor än män
- Föräldraledighet och VAB är inte jämställd

2.2 Organisation av utvecklingsarbetet

Ansvaret för att säkerställa att jämställdhet är integrerat i ledning och styrning ligger i kommunen i första hand på politiken. Då politiken beslutat om uppdraget förväntas förvaltningen leverera resultat. Det ligger därefter på kommunledningen att säkerställa måluppfyllelse.

Jämställdhetsarbetet ingår i arbetet med Agenda 2030 under arbetet med social hållbarhet.

Hållbarhetsenheten på kommunledningskontoret ansvarar för samordning och uppföljningen av arbetet med Agenda 2030.

Sedan 2021 redovisar samtliga nämnder statistik könsuppdelat där så är möjligt. Uppföljning av arbetet sker kontinuerligt och redovisas i tertiärrapporter, årsredovisning och hållbarhetsredovisning.

Från kommunen har följande personer/funktioner deltagit i styrgruppen för projektet modellkommun:

- *Malin Forsbrand, kommunalråd*
- *Marie Wiklund, kommunchef*
- *Madeleine Larsson, hållbarhetschef*
- *Jennie Falk Eriksson, verksamhetskontroller (avslutade sin tjänst okt 2021)*
- *Emma Mattsson, Hållbarhetsenheten (stand-in för Jennie)*

Utöver styrgruppen har en rad andra tjänstepersoner varit delaktiga i arbetet där kommunens verksamhetskontrollers identifierades som nyckelpersoner redan i ett tidigt skede. Utöver den tid som avsatts för deltagande har resurser tillsatts med koppling till kommunens deltagande i modellkommun för:

- *Kompetensutveckling inom jämställt bemötande för medarbetare där konsult köptes in*
- *Seminariekostnad för deltagande i SKR webinarium kring analys*

Bild 1. Målstyrningen med tydliggörande hur hållbarhetsstrategin integreras i processen

Bild 2. Hur hållbarhetsstrategin hänger ihop med kommunens övergripande målområden och vår värdegrund SER.

Bild 1 och 2 illustrerar Vaxholms modell för hur mål sätts och följs upp i organisationen. Sommaren 2021 antogs Hållbarhetsstrategi 2021-2030 med det global målet jämställdhet inkluderad. Tre övergripande målområden (Kvalitet, Livsmiljö, Ekonomi) beslutade av Kommunfullmäktige anger ramarna för de mål som gäller för respektive nämnd. Nämndmålen är övergripande och hur väl dessa uppnås mäts genom målvärden för en eller flera indikatorer. Verksamheten (enheterna) planerar vad som behöver utvecklas för att nå nämndens mål och gör en verksamhetsplanering med verksamhetsmål och insatser. Utifrån enhetens planering sätts medarbetarens individuella mål och aktiviteter. Uppföljning sker utifrån vad som genomförts och vilket resultat som har uppnåtts på respektive nivå. In i denna process är målet att inom projektiden integrera jämställdhet.

3. Genomförande

3.1 Benchmarkingträffar

Benchmarking/lärandeträffarnas innehåll, instruktioner och förberedelser fanns tydligt redovisade på SKR's hemsida. Dessa gick igenom först på en strategträff där möjlighet fanns för gemensam reflektera och diskussion tillsammans med projektets strateger i de andra deltagande kommunerna inför kommande lärandeträff. Det här var ett viktigt inslag i projektet. Det tydliggjordes vilka förväntningar och förberedelser som krävdes på hemmaplan innan lärandeträffen och vad som förväntades av strategen att förbereda. Eventuella frågetecken och funderingar kunde bollas med både SKR och mentorkommun.

Vid samtliga lärandetillfällen har det funnits inslag av var och ens nuläge, goda exempel, diskussioner, kritiska vänner och planeringstid. Samtliga träffar genomfördes digitalt och modererades av vår mentorskommun Örnsköldsvik.

Teman var *Ledning och styrning, Systematiskt förbättringsarbete och Följa upp och analysera resultaten*. Medskick från lärandeträffarna var att det var mycket givande att få ta del av andra framgångsrika exempel, träffarna blev än bättre när mentorskommun vågade gå ifrån mallarna (mindre redovisning från kommunerna, mer tid för tema och dialog) och tid för att diskutera värdefulla tips om möjligheter men också varning för fallgropar som vi kan hamna in.

Lärandeträffarna var ett tillfälle att fånga in goda exempel på konkreta insatser som Vaxholm kunde ta med sig hem och utföra lokalt. Ett exempel på det var arbete med jämställd bemötande bland medarbetare och en kortfilm kring varför kommunen ska arbeta med jämställdhet.

3.2 Förbättringsarbete

Initiativet att delta i projektet Modellkommuner kom från politiken och bollades med förvaltningen. Därefter togs beslutet inom politiken som uppdrog förvaltningen att ansöka om deltagande. En framgång i arbetet var att politiken direkt integrerade mål och indikatorer för arbetet i mål och budget 2021 som sedan antogs i Kommunfullmäktige.

Styrgruppen identifierade tidigt i projektet kommunens verksamhetskontrollers som nyckelpersoner. Med denna grupp har förbättringsarbete inom jämställdhet regelbundet tagits upp på kvalitetsmöten och "uppdrag" från projektets styrgrupp har arbetats igenom.

Förbättringsarbete på övergripande nivå

- *Beslut för genomförande i Kommunfullmäktige.*
- *Modellkommuner finns med i mål och budget 2021 och 2022*
- *Kommunstyrelsen uppdrog, samtliga nämnder år 2021, att redovisa könsuppdelad statistik där så är möjligt och år 2022 att även analysera och åtgärda eventuella omotiverade könsskillnader.*
- *Infodragning om projektet på nämndsammanträden*
- *Från och med år 2021 finns mål och indikatorer på nämndnivå och verksamhetsnivå inom flera verksamheter som sedan utökas år 2022.*
- *Presentationer och tematiska möten har skett med ledningsgrupp och verksamhetskontrollers*
- *Kommunikation kring jämställdhet och projektet i lokaltidningar, via sociala media, hemsida och intranät.*
- *Basutbildning jämställdhetsintegrering har genomförts av verksamhetskontrollers, och erbjudits andra tjänstepersoner och politiker.*
- *Tematiska seminarium inom SKR kring kommunikation (med kommunikatör) samt kring jämställdhetsanalys (med verksamhetskontrollers).*
- *Kommunchef integrerar modellkommuner i ledningsgruppens mål- och resultatsamtal from 2021.*
- *Samtliga förvaltningar har under en planeringsdag eller vid ett arbetsplatsmöte arbetat med jämställt bemötande genom en inspirationsföreläsning och tillhörande workshop.*
- *Erfarenhetsutbyte mellan verksamhetskontrollers med de andra deltagarna i projektet.*

Workshop med fokus på förbättringsåtgärder

I slutet av våren 2021 genomfördes en workshop med syfte att förankra projektet, ge tillfälle till dialog, tydliggöra ansvar och förväntningar och diskutera möjligheter/förbättringsområden. Deltog gjorde nämndsordförandena, presidierna, förvaltningschefer och verksamhetskontrollerna. Målet var att lägga en grund för vidare arbete med jämställdhetsintegrering och förslag till utrednings-/förbättringsområden inom varje verksamhet. Inför workshopen skickade strategen ut material och specifika verksamhetsexempel som inspiration.

I mindre verksamhetsspecifika grupper diskuterades förbättringsområden, förväntningar på vad som är rimligt att åstadkomma, uppföljning och hur framgång mäts. Att mäta och följa upp genomförd aktivitet ansågs vara mer realistiskt än att försöka mäta effekter vilka troligtvis inte blir synliga förrän på lång sikt.

Workshopen resulterade i en rad för verksamheterna identifierade förbättrings-/utredningsområden. Nedan presenteras dem utifrån aktuell nämnd och hur långt kommunen har kommit inom respektive område fram till december 2021.

Kommunstyrelsen

1. Arbeta fram en checklista och ett stödmaterial för att integrera jämställdhetsperspektivet i beslutsunderlag för att möjliggöra jämställda beslut (på sikt integrera fler horisontella perspektiv kopplat till hållbarhetsstrategin; barnrätt, klimat, jämlikhet, trygghet osv). En arbetsgrupp har träffats och sett över mall för tjänsteutlåtande och ett förslag på en ny mall har tagits fram. Fortsatt arbete med genomförande och implementering under 2022

2. Jämställt bemötande (inspirationsföreläsning och workshop). Under hösten fick samtliga förvaltningar under en planeringsdag eller arbetsplatsträff ta del av en förinspelad föreläsning med jämställdhetskonsult Stina Haglund kring jämställt bemötande. I samband med föreläsningen genomfördes en workshop med dialogfrågor och reflektioner kring föreläsningen. Samtliga fick möjlighet att fylla i en utvärdering och en kort uppföljning sker under våren 2022.

3. Jämställdhetsanalys: Under året deltog verksamhetskontroller från samtliga förvaltningar på tematiskt seminarium med SKR kring jämställdhetsanalys. Det finns mycket att efterfråga inom området och kompetensutveckling behövs inom analys generellt. Arbetet fortskrider under 2022.

4. Fördjupningsstudie psykisk ohälsa bland pojkar och flickor: Täby, Vaxholm, Vallentuna och Danderyd ville få en ökad förståelse kring de resultat i Stockholmsenkäten¹ som handlar om psykisk ohälsa. Även belysa vad skillnaderna mellan pojkar och flickor består i. Uppdraget syftar till att ge en sådan ökad förståelse och innefattar både en kartläggning med datainsamling, analyser av data, fokusgruppssamtal med unga i våra kommuner, rapportering samt förslag på hur denna ökade förståelse ska kunna realiserars i termer av konkreta förebyggande och främjande verksamheter.

Preliminära resultat visar att det mesta talar för att den psykiska ohälsan bland flickor ökat något i årskurs 9 i Vaxholm mellan åren 2016–2020. Framförallt när det gäller välbefinnandebesvär men

---

¹ Regional brukarundersökning i åk 9 och år 2 på gymnasiet. Enkäten genomförs vartannat år.

också till viss del i utagerande besvär. För pojkarna har nivåerna legat på relativt stabila nivåer under hela perioden men med en tendens till en minskning i utagerande besvär från 2018 till 2020. Gapet i psykisk ohälsa mellan flickor och pojkar tycks således ha ökat över tid. Vaxholm är den enda kommunen (av de fyra deltagande) där de utagerande besvären är högre bland flickor än bland pojkar 2020.

Analyserna av kopplingen mellan olika risk- och skyddsfaktorer och de olika måtten på psykisk ohälsa visar att skolmiljön tycks ha störst betydelse bland flickorna vilket inte är fallet i övriga tre kommuner. För pojkarna är föräldraskapet av störst betydelse, följt av skolmiljön. Både de kvantitativa och kvalitativa data pekar på skolmiljöns stora betydelse. Till detta ska läggas föräldrarnas stora betydelse (enligt de kvantitativa data) och vikten av kompisrelationer (enligt båda datakällorna men mest tydligt enligt intervjudata). Det är kring dessa tre risk- och skyddsfaktorer som mer förebyggande (kontextuella) insatser mot psykisk ohälsa bland ungdomar skulle vara mest verkningsfulla. För Vaxholm som endast har en större högstadieskola i kommuner förefaller det som synnerligen logiskt att utgå från skolan som arena på olika sätt arbete för att förebygga psykisk ohälsa. Detta gäller både insatser som riktas mot elever eller till lärare och annan skolperson och insatser som på olika sätt försöker nå ut till föräldrar.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Djupare analyser och uppföljningar av betyg utifrån de två ämnen som har störst differens

mellan kön: I samband med rektorernas analys av betyg i det ordinarie systematiska analysarbetet har respektive rektor gjort en djupare analys av de två ämnen som har störst differens mellan könen och föreslagit arbetssätt framåt. Störst skillnad i betygspoäng för årskurs 9 finns i ämnena bild (flickor 16,9, pojkar 14,8) och idrott- och hälsa (flickor 15,7 och pojkar 17,1). Flickorna når högre betygspoäng än pojkarna vilket kan ha en förklaring i att flickor generellt är mer motiverade att utveckla sina bilder på ett mer genomarbetat sätt än pojkarna. Skolan planerar att arbeta mer medvetet med att stärka alla elevers tilltro till sin egen förmåga att skapa bilder. Undervisningen i idrott och hälsa är allsidig och varierad och några tydliga "pojks- och flickaktiviteter" har inte identifierats. För att eleverna ska få stöd och inte känna sig pressade är samarbetet med elevhälsoteamet och hemmet tätt inom ämnet. Skolan skalar av i momenten genom att förenkla och ge tydliga instruktioner. De elever som inte kan vara med på ordinarie bedömningstillfällen ges möjlighet att visa sina kunskaper genom videoklipp eller skriftlig inlämning.

På aggregerad nivå för årskurs 6 i de kommunala skolorna har flickorna högre poängsnitt än pojkarna i alla ämnen förutom matematik. I bild och slöjd har flickorna mer än 2,5 poäng (ett helt betygssteg) högre snitt än pojkarna. En förklaring till pojkarnas höga resultat i matematik kan vara att mängden skriftlig dokumentation inte är lika stor som i exempelvis svenska. En annan tes är att matematik oftare har ett rätt svar där ordförråd och textanalys initialt inte är lika viktiga förutsättningar för att få en positiv start i ämnet. Inom slöjd och bild lyckades inte lärarna tillgängliggöra undervisningen för alla elever och framför allt pojkarnas resultat påverkades negativt.

För att säkerställa bedömarkompetensen kommer skolorna göra satsningar på kompetensutveckling inom området samt utveckla sambedömning över skolgränserna. Jämförelser kommer också göras med ämnen där betygsskillnaden mellan könen är låg.

2. Genomföra djupintervjuer utifrån utfall på trygghetsenkäter för att förstå olikheter i utfall mellan könen och utveckla relevanta åtgärder: Analyserna av trygghetsenkäterna visar att det i första hand är de elever som inte identifierar sig som hon eller han som har sämre utfall på enkäterna. Djupintervjuer kommer att genomföras på Kronängsskolan för att fånga upp elevgrupper som haft avvikande resultat på trygghetsenkäterna.

3. Utveckla en tillgänglig och inkluderande fritidsgård med syfte att attrahera fler ungdomar. Besöksstatistiken ska följas upp utifrån ålder och kön och verksamhetens upplägg och innehåll ska utvecklas utifrån ungdomarna behov: Besökarna på fritidsgården har visat blandat intresse för att påverka aktiviteter och inköp. Under året har fritidsgården prövat olika metoder för att få ungdomarna delaktiga och ge möjligheter till inflytande och påverkan på sin fritid. Från och med nästa läsår kommer utbildningar och arbete för att ungdomarna ska få mera inflytande över fritidsgården att påbörjas.

En app som möjliggör och underlättar kommunikationen med ungdomarna är upphandlad. I appen kommer det bli enklare att föra statistik över besöksantal, ålder och uppdelning mellan kön. Appen kommer även fungera som ett digitalt komplement till den fysiska fritidsgården.

4. Inspirationsföreläsning kring jämställt bemötande: Samtliga av förvaltningskontorets medarbetare har sett inspirationsföreläsningen och haft efterföljande diskussioner. Under 2022 kommer föreläsningen visas för personalen på skolorna och förskolorna.

Socialnämnden

Socialnämndens åtgärder under året har varit:

1. Uppdaterade riktlinjer våld i nära relationer och implementering av dessa.
2. Kompetensutbildningsinsatser; Heder, Samtal med barn, Utbildning våld i nära relationer för hemtjänstpersonal och inspirationsföreläsning och workshop kring jämställt bemötande på planeringsdag med förvaltningen.
3. Genomfört enkäter inom biståndsbedömning vid funktionshinder och ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv. Resultatet kommer att utvärderas tillsammans med medarbetarna under 2022.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden har en indikator, NKI Bygglov, för vilken könsuppdelad statistik finns att tillgå. Analysen baseras på utfallet från de senaste 2 åren.

Det statistiska underlaget utifrån kön är litet i Vaxholm och tidsserien är kort. Detta innebär att det är svårt att dra några samband i analysen utan indikatorn behöver följas över längre tid för att se utveckling och möjliggöra statistiskt underbyggda slutsatser. Det finns heller inte könsuppdelad statistik per serviceaspekt (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet) vilket skulle vara värdefullt att ta del av.

Andel svaranden per kön visar att Vaxholm har en högre andel kvinnor som söker bygglov än benchmarkingvärdet (BM) vilket ses som väldigt positivt. Dock är andelen män som ansöker om bygglov fortfarande betydligt högre än kvinnor.

	Andel kvinnor	BM andel kvinnor	Andel män	BM andel män
2020 års ärenden	31%	16%	69%	84%
2019 års ärenden	24%	15%	76%	85%

Utfallet för NKI Bygglov privatperson har stigit från 2019 till 2020 för både män och kvinnor. Dock visar benchmarkingvärdet att nöjdheten ligger lägre i Vaxholm inom båda könen. Därav kommer fortsatt arbete genomföras för att öka nöjdheten i stort och hos båda könen.

Nöjdhet	Kvinna	BM kvinna	Man	BM man
2020 års ärenden	54	68	61	66
2019 års ärenden	53	67	44	64

Nämnden för teknik, fritid och kultur

Könsredovisad statistik finns för 75% av Nämnden för teknik, fritid och kulturs indikatorer och nyckeltal och kommer huvudsakligen från SCBs enkät medborgarundersökning. Enkätens upplägg och struktur är helt ny varför utfall från tidigare år saknas och i några fall är antal svarande för lågt för att utfall ska redovisas. Vaxholms utfall per kön varierar och likaså hur de står sig i förhållande till jämförelsevärde (BM, benchmarking) för Stockholms läns kommuner. Utfallen kommer att studeras över tid för att statistiskt kunna säkerställa underlaget inför analys och slutsatser.

Föreläsning och enkät kring jämställt idrottande: Tekniska enhetens planerade föreläsning och enkät gällande jämställt och jämlikt idrottande för stadens idrottsföreningar kunde inte genomföras på grund av covid-19 utan skjuts upp till 2022. Arbetet förväntas att bidra till årets nämndmål "Vaxholms stad har ett jämställt deltagande i idrottsaktiviteter" och det föreslagna nämndmålet för 2022 "Vaxholms stad främjar idrottsaktiviteter för alla".

Stadsbyggnadsförvaltningen

Kompetensutveckling inom jämställt bemötande: Under hösten har samtliga medarbetare på stadsbyggnadsförvaltningen genom kommunledningskontoret genomfört en utbildning inom jämställt bemötande. Utbildningen syftade till att bygga kunskap, engagemang och intresse hos all personal och visade även på olika exempel på normstrukturer som finns i samhället och hur man kan uppmärksamma dessa. Genom att uppmärksamma normer så kan man välja vilka man vill

stärka och vilka man vill arbeta bort. Föreläsningen kopplade även till värdegrundsarbetet med begreppen: Samspel, respekt och engagemang. Uppföljande aktivitet planeras genom kommunledningskontoret under 2022.

Ökad samverkan med näringslivet: Stadsbyggnadsförvaltningen har vid arbetsplatsmöte även arbetat med samspelet med det lokala näringslivet och hur det kan stärkas utifrån kommunikation, ökad förståelse för företagarens perspektiv och till exempel kunskap om Vaxholms typiske företagare utifrån perspektivet kön, ålder, inkomst och bransch.

Arbetet med förbättringsområden inom respektive verksamhet har följts upp på kvalitetsmöten tillsammans med verksamhetskontrollers och i tertrialbokslut och årsbokslut.

1.3 Fördjupningsmoduler

Som en del i modellkonceptet erbjöd SKR möjlighet för fördjupning i kommunikation i förändringsledning samt analys och uppföljning.

På båda dessa deltog Vaxholms stad med tjänstepersoner från organisationen. En kommunikatör deltog tillsammans med strateg på fördjupningsmodulen inom kommunikation och samtliga verksamhetskontrollers deltog på modulen kring analys. Utvärderingen var dock att kvalitén på modulerna behöver höjas och fler konkreta verktyg som leder till resultat behöver synliggöras för att de ska bidra till arbetet lokalt.

4. Resultat

Som en del av metoden genomförs löpande en självskattning enligt *Checklista för jämställdhetsintegrering*, där varje moment betygssätts. Checklistan utgår från framgångsfaktorer som identifieras av organisationer som har lyckats med jämställdhetsintegrering av styrning och ledning. Checklistan används både som agenda för förbättringsåtgärder och för att visa förflyttning. Genom att räkna samman poängen får deltagarna en indikation på hur långt arbetet har kommit.

Nedan redovisas, för Vaxholms stad, resultaten enligt checklistans tio punkter till och med mars 2022.

Checklista för jämställdhetsintegrering

1 = Ej påbörjat/finns inte

2 = Utveckling startat

3 = Utveckling pågår

4 = Genomfört, det finns

Organisation:	Uppstart	BM1	BM2	BM3	Avslutningskonferens	
Datum:	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Poäng	Kommentar
1. Den politiska församlingen har tagit beslut om jämställdhetsintegrering	4	4	4	4	4	4 Beslut har tagits
2. Den politiska ledningen efterfrågar resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering	2	2	3	4	4	4 KS uppdragit de andra nämnderna.
3. Högsta cheferna tar ansvar för att politikernas jämställdhetsbeslut genomförs	2	2	3	3	3	3 Integrerat i målstyrning
4. Ledningen ger organisationen förutsättningar för kompetens och lärande	2	2	3	4	4	4 Kan variera beroende på verksamhet
5. Jämställdhetsperspektivet är synligt i hela styrkedjan från styrning till uppföljning	0	2	2	3	4	4 Är det tydligt i alla led?
6. Organisationen redovisar och analyserar all individbaserad statistik med kön som indelningsgrund	3	2	2	3	3	3 Där så är möjligt. Analys behöver förbättras.
7. I beslutsunderlag finns en beskrivning av konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar	0	1	1	2	2	2 Arbeta pågår. Utmanade.
8. Organisationen bedriver ett systematiskt förbättringsarbete	0	1	1,5	2	2	2 Systematik möjligt först på sikt
9. Jämställdhetsintegreringen leder till konkreta och hållbara förbättringar i verksamheterna	0	1	1	2	3	3 Påbörjat, finns förutsättningarna?
10. Struktur och kultur stöder fortsatt utveckling	0	1	1	2	2	2 Tiden får utvisa
Summa poäng	10	18	21,5	29	31	

1. Den politiska församlingen har tagit beslut om jämställdhetsintegrering

Första skattning: 4

Sista skattning: 4

Kommunen har haft 4 poäng sedan uppstart i och med att kommunfullmäktige fattat beslut om *Modellkommuner för jämställdhetsintegrering* och mål och indikatorer i mål och budget dokumenten. Att det syns i mål och budget är en förutsättning för att området ska prioriteras framåt (se målformuleringar under punkt 5).

2. Den politiska ledningen efterfrågar resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering.

Första skattning: 2

Sista skattning: 4

I och med att beslut har tagits krävs att förvaltningen levererar resultat då förväntad finns inom politiken. Diskussioner hölls på inledande workshop kring vilka former av resultat som kan förväntas av arbetet. Att mäta och följa upp och beskriva genomförda aktiviteter ansågs vara mer realistiskt genomförbart än att försöka mäta effekter vilka troligtvis inte blir synliga förrän på lång sikt i exempelvis statistiken i Kolada. Antal utbildade medarbetare, en ny implementerad arbetsmetod eller nya antagna riktlinjer skulle anses vara resultat som i sin tur förhoppningsvis ledde till effekter på sikt. Att politiken efterfrågar resultat förutsätter arbete framåt med jämställdhet. Redan i tertialrapport 1 2021 började utvecklingsarbetet med jämställdhet att redovisas (se formulering av anvisningar under punkt 5).

3. Högsta cheferna tar ansvar för att politikernas jämställdhetsbeslut genomförs.

Första skattning: 2

Sista skattning: 3

Förankringsresan och att implementera nya strategier tar ofta tid och faller olika ut beroende på verksamheter. Detta kan under året ha berott på svårigheter att omsätta teori i praktik, andra stora pågående projekt, brist på kunskap eller personalomsättningar. Inför 2021 integrerade

kommunchef modellkommunsarbetet i ledningsgruppens resultat- och målsamtal med förväntan att alla chefer planerar, genomför och följer upp arbetet med jämställdhetsintegrering under året. Vi uppföljande samtal ansåg kommunchef god måluppfyllelse och att samtliga chefer integrerat arbetet utefter sin verksamhets förutsättningar.

4. Ledningen ger organisationen förutsättningar för kompetens och lärande.

Första skattning: 2   Sista skattning: 4

Organisationen startade på en 2a då kompetensutveckling och lärande ofta välkomnas oavsett områden. Även här kunde tajmingen och arbetsbelastningen inom de olika verksamheterna påverka graden av möjligheter för organisationen att ta del av ny kompetens och lärande. I ett tidigt skede identifierades och spreds information om basutbildning för jämställdhetsintegrering på intranätet, verksamhetskontrollers tog del av utbildningen och politik erbjöds ta del av den inför workshop. Samtliga medarbetare i kommunhuset på förvaltningarna tog del av utbildning inom jämställt bemötande på arbetsplatsträffar och planeringsdagar. Utvärderingen visade att;

- 94% ansåg att jämställt bemötande var viktigt i sin verksamhet och angav som anledning att det handlar om att säkerställa likartade förutsättningar för alla människor som kommer i kontakt med oss
- 84% ansåg att det var viktigt i sitt eget dagliga arbete, viktiga lärdomar var att reflektera kring normer och automatikbeteenden, uppmärksamma perspektivet i sin verksamhet och att jämställdhet handlar om fler valmöjligheter - för alla! (insatsen följs upp under våren 2022).

Kommunikationsutrymme i lokalmedia, utrymme på personalinfomöten och i ledningsgrupper gavs med tiden allt större utrymme. Dessa insatser ledde till en utveckling från en skattad 2a till en 4a.

5. Jämställdhetsperspektivet är synligt i hela styrkedjan, från styrning till uppföljning

Första skattning: 0   Sista skattning: 4

Till en början skattade kommunen 0 poäng då jämställdhetsperspektivet inte var synligt i målstyrningen. Det fanns inga mål och ingen struktur för uppföljning. Under året höjdes poängen då mål och indikatorer blev synliga i mål och budgetdokument, i resultat- och målsamtal, i tertrialbokslut och i årsbokslut och genom en antagen hållbarhetsstrategi. I vårt målstyrningsverktyg är Agenda 2030 implementerat med möjlighet att "tagga" mål och indikator med respektive globalt måls logotyp. Skattningen höjdes därmed från 0 poäng till 4 då det numera är synligt i hela styrkedjan.

Beslutade mål sedan tidigare vilka underlättade implementeringen av jämställdhetsintegrering;
2017 – Politiskt beslut om att integrera Agenda 2030 i all verksamhet.
2021 – Antagen Hållbarhetsstrategi 2021-2030

Mål på nämndnivå 2021 och 2022

- Invånarna erbjuds en hälsofrämjande livsmiljö med goda och jämlika livsvillkor (KS)
- Kvinnor och män/flickor och pojkar erbjuds lika god service (KS) 2021. Vaxholm erbjuder en jämställd offentlig service (KS) 2022

- Samtliga nämnder skall redovisa könsuppdelad statistik där så är möjligt (2021) Och analys och åtgärder vid könsskillnader i nyckeltal görs av alla nämnder (2022).
- Utbildningsverksamheterna har en likvärdig utbildning som bedrivs i hälsofrämjande och trygga utbildningsmiljöer (BUN).
- Vaxholms stad har ett jämställt deltagande i idrottsaktiviteter (TFK) 2021. Vaxholms stad främjar idrottsaktiviteter för alla (TFK) 2022

Under rubriken *Utveckling inom jämställdhet* finns följande anvisningar i kommunens bokslut:

Anvisning årsbokslut 2021

Sammanfatta er analys av er verksamhet eller del av er verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv. Underlag kan vara nyckeltal där resultatet är könsuppdelat, men det kan också vara andra typer av uppföljningar eller utvärderingar.

Sammanfatta också vilka åtgärder eller fortsatt arbete era slutsatser kommer att leda till...

Anvisningar Tertrialbokslut 2021

*Vilket **utvecklingsområde** har ni valt att arbeta med för att säkerställa en jämställd offentlig service/verksamhet inom nämndens ansvarsområde? (området kan ha prioriterats utifrån olika grunder, exempelvis statistik, egna observationer, uppföljningar mm)*

Utgå från det område ni har valt och besvara sedan i den mån det är möjligt nedanstående frågor som en grund/analys för ert utvecklingsarbete.

- *Ser vi skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar i statistik/uppföljningar som vi gör/har gjort inom det område vi har valt att förbättra?*
- *Skiftar dessa skillnader över tid eller är de bestående?*
- *Är skillnaderna små eller stora? (För ett resonemang)*
- *Finns dessa skillnader även i andra kommuner, nationellt osv?*
- *Finns det rimliga förklaringar till könsskillnaderna, eller är de ett uttryck för ojämställdhet?*
- *Ser vi mönster i våra arbetssätt, bemötande etc. som bidrar till ojämställdhet? Vilka konsekvenser/effekter får detta i så fall?*
- *Beskriv kortfattat vad forskning, studier mm visar om hur olika faktorer bidrar till ojämställdhet inom området? (Om området är stort välj en avgränsad del. Den här delen får anpassas efter hur mycket tid som rimligen kan läggas på detta).*

6. Organisationen redovisar och analyserar all individbaserad statistik med kön som indelningsgrund

Första skattning: 3

Sista skattning: 3

Sedan tidigare redovisade och till viss del analyserade vissa verksamheter tillgänglig statistik med kön som indelningsgrund. Upplever att vi skattade oss lite högt inledningsvis, nu har vi kvalitetssäkrat att samtliga verksamheter lever upp till statistikmålet. All statistik har dock inte kön som indelningsgrund. I nyckeltalslistorna för nämnderna 2021 kunde följande utrönas; TFK 75%, SBN 12,5%, BUN 45%, KS 37 % och SN 42%. Enligt bedömning har all statistik som kan redovisas per kön gjort så. Till i år har vi kopplat på att även analys skall ingå. Det finns redan nu verksamheter

som analyserar statistiken för att finna omotiverade könsskillnader. Men för att det ska ske övergripande och på bred front behövs det en gemensam systematik, struktur och mer kompetens. Därav har vi stannat på 3 poäng.

7. I beslutsunderlag finns en beskrivning av konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar

Första skattning: 0   Sista skattning: 2

Vid uppstart hade kommunen 0 poäng och inget sådant arbete pågick. Arbetet med att inkludera jämställdhet i våra beslutsunderlag har valts ut som ett förbättringsområde under Kommunstyrelsen. En arbetsgrupp har träffats och sett över mall för tjänsteutlåtande och ett förslag på en ny mall har tagits fram. Fortsatt arbete med genomförande och implementering kommer att ske under 2022.

8. Organisationen använder metoder för systematiskt förbättringsarbete.

Första skattning: 0   Sista skattning: 2

Arbetet har påbörjats men vi är inte i mål med denna del. Till en början fanns ingen gemensam systematik att hitta, analysera och eventuellt åtgärda omotiverade könsskillnader. Här behöver vi hitta former för ett övergripande arbetssätt för analys och förbättringsarbete oavsett arbetsområde. Kompetensutveckling behövs inom analysområdet och samverkan kan bli bättre mellan förvaltningarna. Barn- och utbildningsverksamheterna har exempelvis arbetat med analys och tittat på indelningsgrund kön sedan lång tid tillbaka. Här kan vi utnyttja kompetens som redan finns. Idag har vi förutsättningar för att påbörja arbetet, vi har mål, vi har uppdrag att analysera, vi har struktur för att redovisa och följa upp.

Kommunens samtliga verksamhetskontrollers är anmälda till SKR's kommande analysseminarium mars 2022.

9. Jämställdhetsintegreringen leder till konkreta och hållbara förbättringar i verksamheterna

Första skattning: 0   Sista skattning: 3

Vi har påbörjat arbetet med och kommit en bit på vägen med att identifiera förbättrings-/utredningsområden inom de olika verksamheterna. Vi får utvärdera framåt om dessa leder till hållbara förbättringar. Förutsättningarna för att vi ska lyckas finns nu i stor utsträckning och därav har vi höjt poängen. Se förbättringsområden under respektive nämnd under 3.2.

10. Det finns både struktur och kultur som stöder långsiktigt hållbara förbättringar

Första skattning: 0   Sista skattning: 2

Vi har numera strukturen och vi har jämställdhetsintegrerat styrning och ledning. I och med att Vaxholms stad har implementerat en ny värdegrund med värdeorden SER – samspel, engagemang och respekt har jämställdhetsarbete åkt med på den resan av implementeringen av vår värdegrund. Vi har spelat in en film som vi spridit via sociala medier och på hemsidan där kommunalråd och kommunchef förklarar varför vi ska arbeta med jämställdhet samt vilken vikt det har. Denna kan

hjälpa oss framåt i arbetet med kulturen. Fortsatt för ett långsiktigt och hållbart arbete krävs både en politisk enighet och att ledningsgruppen stödjer arbetet framåt.

4.1 Resultat av utvecklingsarbetet, sammanfattning

Kommunens övergripande mål är att leverera en jämställd service. En självklarhet och ett lagkrav men inte helt lätt att definiera och följa upp. Vid projektets start syntes inte frågan i styrning och ledning nämnvärt. Barn- och utbildningsförvaltningen hade sedan tidigare integrerat jämställdhet men andra verksamheter låg efter. Det övergripande målet bröts ned till ett antal mål på kort sikt för att underlätta uppföljning och resultatredovisning.

Mål 1 - Kompetens och kunskap kring jämställdhet och analys. **Måluppfyllelsen är god.** Utökad kompetens och kunskap har skett. Fortsatt arbete med analys behövs.

Mål 2 - Lyfta lärande exempel i organisationen – kommunikation. **Måluppfyllelse mycket god.** Mycket fokus har lagt på kommunikation med reportage i lokalmedia, i lokaltidning, via sociala medier och på hemsida. Medarbetare och verksamheter som arbetar jämställt har lyfts fram.

Mål 3 - Följa upp arbetet i tertialrapporter (ordinarie strukturer). **Måluppfyllelse mycket god.** Anvisningar och utrymme är implementerat i kommunens alla bokslut.

Mål 4 - Redovisa könsuppdelad statistik. **Måluppfyllelse mycket god.** All statistik redovisas med kön som indelningsbakgrund där så är möjligt.

Utifrån resultatkedjan har kommunen genomfört aktiviteter och skapat nya produkter, dvs. ändringar i processer, mål och planer, m.m. Vi har integrerat nya arbetssätt genom att ha implementerat jämställdhet i resultat- och målsamtal, i strukturen för uppföljning av våra bokslut och har numera medarbetare som tack vare utbildning inom jämställt bemötande kan se och välja bort normativt beteende.

Sammanfattningsvis har kommunen, under relativt kort och under en tid som präglats av pandemi, kommit en bra bit i förbättringsarbetet för jämställdhetsintegrering. Inte minst i styrning och ledning där kommunen tagit ett steg framåt enligt resultat-/effektkedjan. Detta tack vare att det finns kunskap, vilja och engagemang från högsta beslutande instans inom politiken och kommunledningen samt att det finns strategisk samordning för jämställdhetsfrågorna. Arbetet stannar inte här. Kommunen har ett antal mål på lång sikt vilka nu ligger som fortsatta utmaningar framåt för att säkerställa att den service vi levererar invånarna är jämställd:

- Integrera, än mer, jämställdhet i vår styrning
- Genom analys - upptäcka och åtgärda ojämställda förutsättningar
- Fatta jämställda beslut

5. Hållbarhet

5.1 Fortsatt förbättringsarbete

Det fortsatta arbetet kommer att ske i enlighet med kommunens antagna Hållbarhetsstrategi 2021-2030. Syftet med strategin är att *visa och ange riktning* för hur Vaxholms stad ska arbeta för att nå framtidens hållbara Vaxholm. Genom att knyta ihop de globala målen med nationella och regionala mål samt med kommunens vision får vi fram ett lokalt perspektiv som beskriver *vad* vi menar med hållbar utveckling samt *vad* kommunen har för rådighet, möjlighet och ansvar för hållbarhetsarbetet. Jämställdhet ingår i strategin som ett utvalt globalt mål och är en självklar del av det kommunala uppdraget – kommunen ska ge medborgarna likvärdig service oavsett kön. Det är inte bara en fråga om rättigheter, utan handlar också om kvalitet och effektivitet i verksamheten. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantör har kommunen därför en viktig roll för att alla ska få lika makt, inflytande och möjligheter oavsett kön. Det är i vardagen som jämställdhet kan förverkligas.

Att följa upp jämställdhetsarbetet är således integrerat i kommunens systematik och struktur för planerande, genomförande och uppföljning av det ordinarie hållbarhetsarbetet.

Den nuvarande organisationen kommer att fortsätta i samma form, med en styrgrupp som ses med jämna mellanrum. Jämställdhet finns även med på agendan på kvalitetsmöten med kommunens verksamhetskontrollers. Detta för att arbeta in och säkerställa att beslut som tagits och förbättringar som påbörjats blir hållbara och en del av det ordinarie arbetet med ledning, styrning och verksamhetsutveckling. Varje förvaltnings prioriterade verksamhetsförbättringar 2021/2022 ska genomföras och följas upp vid årets slut.

5.2 Mentor för nya verksamheter?

Då konceptet för modellkommuner är under utveckling och upplägget håller på att arbetats om har inte kommunen landat i ett eventuellt framtida mentorskap. Dialog får föras tillsammans med SKR om hur vi går vidare. Ett mentorskap skulle innebära fortsatt starkt fokus på frågan vilket välkomnas samtidigt som förbättringsarbetet lokalt är i full gång oavsett.

Sveriges kommuner och regioner har startat upp ett modellnätverk. Modellnätverket är en möjlighet för kommuner och regioner som deltagit i konceptet att fortsätta utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering. Vaxholms stad har beslutat att delta i nätverket för att som tidigare deltagare i modellkonceptet få möjlighet till erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande för att vidareutveckla och fördjupa arbetet som har påbörjats genom deltagande i modellkonceptet.

Genom nätverket får vi som deltagare möjlighet att stärka jämställdhetsperspektivet i Agenda 2030-arbetet. Lärdomar och resultat från modellnätverket bidrar till kommunens fortsatta utveckling av jämställdhetsintegrering på lokal nivå.

6. Lärdomar

6.1 Lärdomar av benchmarkingprocessen

Det var varit tryggt att ha en mentorkommun under projekttiden som vi har kunnat vända oss till i stort och smått. Till en början kändes mycket oklart och svårt att greppa. Mentorn manade till lugn och att vila i projektuppläget. Det är lätt att snabbt försöka springa till åtgärder och insatser innan grundförutsättningarna sitter.

Lärandeträffarna tillsammans med modellkommun och mentor har pushat oss framåt i jämställdhetsarbetet. Att få sitt arbete speglat av kunnande hos andra har varit värdefullt och metoden "Kritiska vänner" har varit uppskattat. Det hade dock varit bra att lägga mer tid på gemensam diskussion/reflektion/erfarenhetsutbyten och mindre på de ibland lite fyrkantiga presentationerna som varje kommun skulle hålla vid träffarna.

Arbetet på hemmaplan har fortgått mellan träffarna och en lärdom har varit att hitta en återkommande struktur, exempelvis att boka in förberedelsetid för styrgrupp innan lärandeträffarna. På så sätt blir upplägget återkommande och igenkännande.

Strategiträffarna som SKR hållit i har varit mycket värdefulla och en önskan hade varit att det även hade funnits "rena" träffar för reflektion och erfarenhetsutbyte om hur arbetet fortgår på hemmaplan.

Kommunalråd – "Det har varit väldigt bra att få prata med politiska kollegor för att hitta konkreta vägar fram. Vi delar i mångt och mycket utmaningar och har tagit intryck av varandra. Delat tips på saker som fungerat väl. Bland annat så gjorde vi en film för sociala medier, såsom Kramfors hade gjort. Jag har bland annat delat med mig om hur jag har förankrat projektet också hos oppositionen och om hur vi metodiskt arbetat för att förankra projektet i nämnder och få nämnder att jobba konkret med åtgärder".

6.2 Lärdomar av förbättringsarbete för jämställdhet

En lärdom är att det är av största vikt att det finns en politik och en ledning som kontinuerligt driver/efterfrågar resultat och anger ambition i mål och budget. På så sätt är manegen krattad på strategiverksamhetsnivå för att implementera, genomföra och följa upp jämställdhetsarbetet.

Ytterligare en lärdom har varit att det är personer med mandat på varje nivå som sitter med i styrgruppen. Det gör att styrgruppen har möjlighet att genomföra och implementera arbetet på samtliga nivåer vilket underlättar arbetet. Att tidigt identifiera nyckelpersoner för arbetet, exempelvis verksamhetskontrollers, och tidigt engagera dem i projektet visade sig vara en framgångsfaktor. Kommunikation, utbildning, information och förankring är viktigt och att låta det ta tid för att få projektet att landa innan det är dags för nästa steg.

Kommunalråd – "Viktiga förutsättningar är att projektet är förankrat bland de som styr. Alltså hela styret, inte bara en enskild person. Vi har också fattat aktiva beslut om vårt deltagande i bland annat kommunstyrelsen, så att alla har involverats och har kännedom om vårt deltagande. Vi har också tagit med opposition i workshops med mera, för att få ett brett kunnande. En tydlig framgångsfaktor har varit att få in hela projektet i vår styrkedja där våra controllers utgör nyckelpersoner för att följa upp det konkreta arbetet och utvärdera det i delårsbokslut och bokslut".

6.3 Metodens användbarhet för andra tvärspektoriella perspektiv samt Agenda 2030

Vaxholms stad kommer sannolikt att kunna använda checklistan för jämställdhetsintegrering och lärandemodellen för att integrera andra tvärspektoriella frågor i arbetet med ledning och styrning. Framförallt är strategiska träffar likt den workshop vi genomförde inom modellkommuner på hemmaplan ett bra tillvägagångssätt för förbättringsarbete.

Politiken beslutade redan 2017 att integrera Agenda 2030 i all kommunal verksamhet. I somras antogs Hållbarhetsstrategi 2021-2030 som visar och anger riktning för hållbarhetsarbetet framåt. Vaxholms hållbarhetsredovisning kompletterar stadens årsbokslut, som en separat del. Vi har redovisat stadens hållbarhetsarbete sedan 2014. Redovisningen utgör ett led i ett systematiskt arbete med styrning mot ett attraktivt och hållbart Vaxholm. Avsikten med rapporten är att fler ska kunna ta del av vad som genomförts, vart vi står idag och vilka utmaningar vi står inför i arbetet med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Jämställdhetsarbetet, globalt mål nummer 5, är en del av hållbarhetsarbetet och ingår således i arbetet med strategin och redovisas i kommunens hållbarhetsredovisning.

Det har varit bra att jämställdhetsarbetet även har varit förankrat i arbetet med agendan. Hållbarhetsarbetet är inte självklart kontinuerligt pågående arbete. Strategin syftar till att visa riktning över lång tid och tanken är att se den som ett smörgåsbord med möjlighet att djupdyka i områden för att kvalitetshöja arbetet. Nu har politiken pekat ut detta område, när strukturen och systematiken är hållbart implementerad kan vi gå vidare till nästa område där behov finns. Modellkommuner har visat på ett framgångsrikt arbetssätt för att djupdyka inom ett område.

Kommunalaråd – *”Styrkan med vårt arbete med modellkonceptet är att vi inte har jobbat med det i stuprör utan tvärtom tagit in jämställdhet i alla nämnder och efterfrågat konkret arbete i alla nämnder. Synergierna till Agenda 2030 är såklart stora, och arbetet i modellkonceptet är en del av vårt hållbarhetsarbete och utvärderas i vår hållbarhetsredovisning”.*

6.4 Råd till andra kommuner eller regioner som vill delta i modellkonceptet

Ge projektet ordentligt med tid i början för förankring och utbildningsinsatser för beslutsfattare och nyckelpersoner. Det är viktigt att få med nyckelpersoner i utvecklingsarbetet tidigt. Under den inledande tiden tog styrgruppen del av många andra olika exempel på vad som skulle kunna vara konkreta åtgärder och insatser inom projektet. Dessa åtgärder var inte självklara från början och inte helt lätt att förstå. Genomför aktiviteter på alla nivåer. Vad behöver politiken? Vad förväntas av chefer? Och vad kan tjänstepersoner bidra med?

Använd checklistan även som en åtgärdslista. Vad behövs under steg 1 för att vi ska höja oss, och så vidare. Skriv ned, delegera ansvar och följ upp på kommande möte.

Kommunalaråd – *”Se till att högsta politiska ledning äger och driver projektet. Ytterst KSO. Lägg in tydliga mål i mål och budget, se till att arbetet utvärderas utifrån era vanliga sätt att utvärdera. Bygg ingen parallell organisation utan driv arbetet genom den organisation ni har och det sätt som ni brukar jobba med att driva frågor och utvärdera framgången i dem. Efterfråga resultat, både från andra politiker och förvaltning”.*

6.5 Förbättringsförslag till SKR

Ett medskick är att underlätta med en extra flik el liknande i checklistan för jämställdhetsintegrering så att det lätt går att koppla på konkreta åtgärder som krävs kopplat till respektive 10punkt för att höja sin poäng. Konkreta exempel på vad andra kommuner gjort för att höja sig inom respektive punkt skulle tillföra mycket hjälp och stöd. Det skulle göra det lättare att greppa förbättringsarbetet i ett tidigt skede.

Modellkonceptets upplägg verkar i nuläget utvecklas och att fokus under det första året skall ligga på styrning och ledning och år två på förbättringsarbete ute i verksamheterna. Tror att det kan vara bra. Det krävs dock mod och tålamod att våga stanna vid styrning och ledning och inte snabbt hoppa in i konkreta verksamhetsnära förbättringsområden. Där behövs stöd och guidning från SKR.

De digitala lärandeträffarna har fungerat mycket bra. Kanske att uppstart- och resultatkonferenserna kan vara fysiska medan lärandeträffarna fortsättningsvis kan vara digitala för att effektivisera och spara tid.

Kommunalråd – "Jag tycker det fungerar väldigt väl att ha digitala möten. Så fortsatt gärna med det. Bra att vi får ett nätverk också efter att själva modellkoncept-delen avslutas, så vi fortsatt kan utbyta idéer med varandra".

Socialförvaltningen
Kristina Mårtensson
MAS/Kvalitetsstrateg

Sammanställning avvikelser, synpunkter och klagomål. Kvartal 1 2022

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet

Sammanfattning

I begreppet avvikelser innefattas samtliga fel, brister och risker som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits.

Analyser av inrapporterade avvikelser etc. utgör en del av kvalitetsarbetet. En fungerande avvikelse-, synpunkts- och riskhantering ger information om hur verksamheten fungerar samt vilka eventuella risker som föreligger. Avvikelser, synpunkter och klagomål ska ses som en möjlighet till utveckling.

Avvikelser rapporteras från eller till verksamheter som drivs enligt, Socialtjänstlagar som SoL och LSS, samt Hälso- och sjukvårdslagstiftningar som Hälso- och sjukvårdslagen, Patientsäkerhetslagen och Patientlagen.

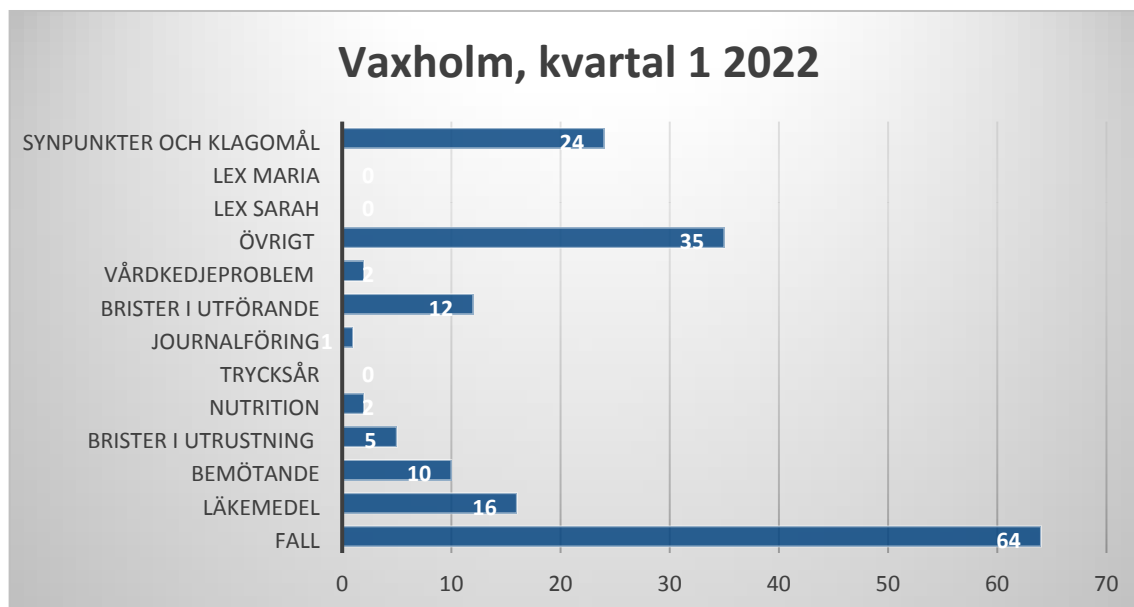
Förvaltningen har många utförare i privat regi, inhämtning och analys av avvikelser utgör en viktig del i kvalitetsuppföljning och utvecklingsarbetet. Det har funnits brister i strukturen för inrapporteringarna vilket förvaltningen har arbetet aktivt för att förbättra.

Ärendebeskrivning

Inga privata utförare, eller externa parter rapporterar avvikelser i IT-stödet LifeCare, de rapporterar i egna system. All privata utförare har haft egna kategoriseringar/benämningar på avvikelser vilket gjort jämförelsen, analys över tid samt strukturen för rapportering svårare. Enl beslut från nämnd har förvaltningen sett över strukturen för detta och tagit fram en ny rutin som gäller from 1 januari 2022 där rapportering sker i strukturerad mall som är lika för alla utförare, detta för att kunna jämföra data på ett mer strukturerat och kvalitativt sätt i kommunens verksamheter.

Kvartalsammansättningen är den första i den nya mallen varför jämförelser/analys med tidigare kvartal/år inte kan dras i alla kategorier. Analysen utgår i från kommunen i helhet men de enskilda verksamheternas avvikelser redovisas även separat.

Sammanställning avvikelser/synpunkter/klagomål Vaxholm, kvartal 1

Det är ett totalt sett ett lågt antal avvikelser rapporterat i alla kategorier men tre områden sticker ut: fall, synpunkter/klagomål samt kategorin övrigt.

Fall: Det har gjorts flertalet insatser för att minska fallen både i särskilt boende och inom hemsjukvården/hemtjänsten. Jämfört med samma kvartal föregående år är det en markant minskning av kommunens totala antal fallavvikelser vilket visar att de åtgärder som gjorts har haft effekt. Inget fall har lett till allvarlig vårdskada och de allra flesta fall har inte lett till någon vårdskada alls. Avvikelserna beror till stor del på att det bor individer med hög ålder samt kognitiv nedsättning som saknar sjukdomsinsikt och gör egna förflyttningar samt även yngre brukare med neurologiska sjukdomar som rör sig självständigt och faller frekvent.

Synpunkter/klagomål: Det har tidigare år funnits brister i tydligheten kring hur denna kategori har redovisats i kvartalsrapporterna, den nya riktlinjen och nya strukturen tydliggör detta. Det är svårt att jämföra med tidigare kvartal då denna kategori varit blandad i övriga kategorier tidigare. Det som går att utläsa är dock att flertalet av klagomålen är av enklare/mindre karaktär och att det finns en koppling till åsikter kring förändringar i verksamheten på Vaxholms äldreboende efter att Förenade Care AB tagit över driften av boendet i september 2021. Flertalet klagomål har rört städning på en specifik enhet vilket nu är åtgärdat.

Övrigt: Inom denna kategori hamnar allt som inte passar in någon annan stans, en utvärdering kommer ske under året för att se om det finns återkommande avvikelser som redovisas här som borde lyftas ut och hamna i en egen kategori. 26 av 35 avvikelser är en felaktig registrering som skett inom hemtjänst egen regi där man upprättat avvikelser när en kund avbokar ett besök med kort framförhållning, detta skall ej rapporteras som en avvikelse. Denna rutin är åtgärdad och kommer ej att registreras som avvikelse framöver.

En detaljerad tabell på alla avvikelser finns bifogat i ärendet, alla enheter har även rapporterat in tillhörande analyser/åtgärder, det som framkommit och som inte redan berörts i den gemensamma analysen redovisas för varje enhet nedan:

Förenade Care, Vaxholms äldreboende

Antalet läkemedelavvikelser kvarstår på samma nivå som förra året, dock har en allvarlig avvikelse uppmärksammats då det försvunnit narkotikaklassade läkemedel ur läkemedelsförrådet. Avvikelsen är polisanmäld och flertalet åtgärder är vidtagna, bla nytt spårbart kodlås till läkemedelsförrådet, övervakningssystem samt tätare kontroller. Digitala läkemedelsskåp är inhandlat sedan tidigare och skall sättas i drift inom kort för förbättrad säkerhet kring all läkemedelshantering. Inga fler avvikelser har skett efter detta. Ärendet är ej avslutat hos polisen, återkoppling saknas från dom.

Det har inkommit tre anonyma klagomål via IVO, samtliga ärenden lades ner utan utredning från IVOs sida. I övrigt har inga allvarliga avvikelser inkommit under kvartalet.

Olivia Omsorg AB, LSS

Största andelen avvikelser inom Olivia omsorg rör hot- och våldssituationer mellan brukare och även mot personal på boendet. Brukare med utåtagerande beteende kartläggs enl rutin och det finns ett tydligt och bra arbetssätt kring detta, personalen ges även handledning kontinuerligt, trots detta sker ibland situationer som föranleder avvikelserapportering. Antalet incidenter är på en låg nivå även om alla avvikelser av denna kategori är allvarliga för den som utsatts. En incident gällande hot och våld mot personal har lett till en anmälan till arbetsmiljöverket.

Övriga kategorier av avvikelser har lågt antal och inga allvarliga avvikelser har inrapporterats under kvartalet.

Hemtjänst, egen regi

Då hemtjänsten inte utför läkemedelshantering längre kommer kategorin läkemedelsavvikelser att försvinna helt from nästa rapporteringsperiod, detta kvartal har endast 2 avvikelser rapporterats.

Inga allvarliga avvikelser har rapporterats. Kan noteras att det totala antalet avvikelser som rapporterats är förhållandevis lågt och i ett fåtal kategorier. Avvikelseapportering skall ses som en del i kvalitets- och utvecklingsarbetet varför det har påtalats för organisationen att se över om det kan finnas en underrapportering av avvikelser och om det finns behov av förtydligande av lokala rutiner gällande detta.

Olir AB, Hemtjänst

Inga allvarliga avvikelser har rapporterats. Kan noteras att det totala antalet avvikelser som rapporterats är mycket lågt och bara i en kategori, endast 4 st avvikelser har rapporterats under kvartalet, alla har gällt klagomål på matdistributionen. Avvikelseapportering skall ses som en del i kvalitets och utvecklingsarbetet varför det har påtalats för organisationen att se över om det kan finnas en underrapportering av avvikelser och om det finns behov av förtydligande av lokala rutiner gällande detta.

Tiisa AB, Hemtjänst

Företaget har ett fåtal kunder i kommunen och har rapporterat in avvikelser i en mängd som motsvarar vad man kan förvänta sig av storleken på företag. Avvikelseerna har gällt fall, larm som ej varit installerade, nutrition, samt ett klagomål på annan utförare. Inga allvarliga avvikelser har rapporterats.

Bedömning

De redovisade avvikelserna bedöms inte vara av allvarlig karaktär, eller ha en allvarlig omfattning. Inga händelser har lett till rapporter till IVO och de avvikelser som skett har omedelbart åtgärdats och hanterats väl på enheten.

Arbetet kring handläggning, utredning och åtgärder av risker och avvikelser har setts över både strukturellt och praktiskt. Riktlinjen för hantering av avvikelser, synpunkter och klagomål har reviderats och fastställts. Den nya riktlinjen ska ligga till grund för en utveckling i hur ärenden rapporteras, hanteras och analyseras. Det finns behov av utbildning och samverkan kring hur arbetet fortsätter, vad som är en avvikelse behöver identifieras i verksamheterna och det behövs tydligare gränsdragning mellan vad som är orsak, och vad som är effekt av en händelse eller identifierad risk. Arbetet behöver fortsätta utvecklas och samverkan mellan kommunens olika utförare är viktigt för att minska risken för allvarliga avvikelser.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2022-04-27

Data avvikelser q1 (exelfil)

Kopia på beslut till:

För kännedom: Akten

Avvikelseområden	Typ av avvikelse	Förnade Care (SÄBO)	Olivia Omsorg (LSS)	Hemtjänst Egen regi	Olir AB (hemtjänst)	Tisa AB (hemtjänst)	Totalt alla verksamheter Q1
Fall	Fall som lett till allvarlig vårdskada	0	0	0	0	0	0
Fall	Fall som lett till måttlig/lindrig vårdskada	2		10			12
Fall	Fall utan vårdskada	48	1	1		2	52
Läkemedel	Utebliven dos	7	3	2			12
Läkemedel	För hög dos						
Läkemedel	Fel i iordningsställandet (dosett/apodos)	1					1
Läkemedel	Förväxling av patient/läkemedel						
Läkemedel	Felhantering/svinn av narkotikaklassade läkemedel	3					3
Läkemedel	Fel i ordinationen						
Bemötande	Hot och våld mot brukare		9				9
Bemötande	Övriga brister i bemötande		1				1
Brister i utrustning (medicintekniska/tekniska ex larm, lyftar mm)	Brister som lett till allvarlig vårdskada						
Brister i utrustning (medicintekniska/tekniska ex larm, lyftar mm)	Brister som lett till måttlig/lindrig vårdskada						
Brister i utrustning (medicintekniska/tekniska ex larm, lyftar mm)	Brister som ej lett till vårdskada	3	1			1	5
Nutrition	Nutrition		1			1	2
Trycksår uppkomna på enheten	Grad 1						
Trycksår uppkomna på enheten	Grad 2						
Trycksår uppkomna på enheten	Grad 3						
Trycksår uppkomna på enheten	Grad 4						
Journalföring	Brister i dokumentation HSL		1				1
Journalföring	Brister i dokumentation SoL						
Brister i utförandet SoL	Felaktigt utförd insats/åtgärd	5	1				6
Brister i utförandet SoL	Försenad insats/åtgärd	1					1
Brister i utförandet SoL	Förväxlad insats/åtgärd						
Brister i utförandet SoL	Otillräckligt utförd insats/åtgärd						
Brister i utförandet SoL	Utebliven insats/åtgärd	2	3				5
Vårdkedjeproblem	Vårdkedjeproblem					2	2
Övrigt	Övrigt		8	26		1	35
Antal Lex Sarahanmälningar som skickats in till IVO	Lex Sarah						
Antal Lex Mariaanmälningar som skickats in till IVO	Lex Maria						
Synpunkter och klagomål	Synpunkter och klagomål	19	1		4		24
Summa		91	30	39	4	7	171

Socialförvaltningen
Kristina Mårtensson
MAS/Kvalitetsstrateg

Rekommendation att anta HÖK gällande samverkan kring vård och omsorg mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta:

Huvudöverenskommelsen för samverkan inom hälsa, vård och omsorg i Stockholms län, HÖK antas.

Sammanfattning

Storsthlm har tillsammans med Region Stockholm tagit fram ett förslag till Huvudöverenskommelse för samverkan inom hälsa, vård och omsorg i Stockholms län (HÖK).

Storsthlm styrelse beslutade 2021-10-14 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelsen.

Förslaget till huvudöverenskommelse bygger vidare på de arbetsätt och samverkansformer som hittills fungerat väl, och ska samtidigt ge förutsättningar för fortsatt utveckling och förändring av samverkan. Sakkunskap inhämtades från tjänstemän, jurister, ekonomer, kommunikatörer och e-strateger från kommun och region.

Kommunerna i länet har under våren år 2021 getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till överenskommelse genom en tjänstemannaremiss. Synpunkter har även inhämtats från tjänstepersoner inom i Region Stockholm.

Förslaget till huvudöverenskommelse fastställer principer för:

- parternas gemensamma och respektive ansvar för sammanhållen, god, delaktig och effektiv vård och omsorg
- struktur för samverkan på olika nivåer mellan kommunerna och regionen
- hur samverkan ska ske lokalt, delregionalt och regionalt.
- hur överenskommelser inom sakområden ska tas fram/revideras och följas upp

Bakgrund

Kommunerna i länet och Region Stockholm har en långvarig grund för samverkan. Det fortsatta utvecklingsarbetet behöver stödjas genom en samordningsstruktur för hur kommunerna och Regionen organiserar sitt gemensamma arbete ännu tydligare.

För att underlätta insatser där både kommuner och regionen är inblandade, finns idag ett stort antal länsövergripande överenskommelser. Det har dock saknats en huvudöverenskommelse mellan kommunerna och regionen gällande hälsa, vård och omsorg. En sådan överenskommelse behövs för att främja samverkan och skapa förutsättningar för att huvudmännen ska kunna erbjuda sammanhållna och samordnade insatser på bästa sätt.

Till huvudöverenskommelsen finns en riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg. Den beskriver bland annat organisation, processer och arbetssätt kring samverkan.

Tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg beslutar om revideringar av riktlinjen. Kommunerna i länet har involverats i framtagandet av riktlinjen.

Riktlinjen är fastställd av tjänstemannastyrguppen Sammanhållen vård och omsorg i februari 2022.

Bedömning

Vaxholms stad har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter avseende riktlinjen och även överenskommelsen. Den antagna riktlinjen samt överenskommelsen bedöms vara av stor nytta för kommande samverkan och bör antas.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteutlåtande 2022-04-27
- Riktlinje enligt huvudöverenskommelse (HÖK)
- Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kommunstyrelsen

För kännedom: Akten

Riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg

Riktlinje enligt huvudöverenskommelse (HÖK)

Datum: 22-07-01

Innehåll

1. Inledning	3
2. Prioriterade områden för länsövergripande samverkan	3
3. Processer för länsövergripande samverkan.....	4
4. Avgränsning mellan HÖK och länsövergripande överenskommelser inom sakområden ...	4
5. Organisation av länsövergripande och lokal samverkan	4
5.1 Gemensamt sekretariat	5
5.2 Länsövergripande samrådsgrupper och arbetsgrupper	5
5.3 Länsöversamma medel som beslutas av regeringen	6
5.4 Lokal samverkan med aktörer utanför HÖK.....	6
6. Organisation för kunskapsstyrning	6
7. Lokal samverkan som omfattas av HÖK.....	7
7.1 Samordnande funktioner i den lokala samverkan	7
8. Uppföljning av länsövergripande och lokal samverkan	8
8.1 Årshjul för uppföljningsprocessen	9
8.2 Uppföljningsdialog om länsövergripande samverkan	9
8.3 Uppföljning av lokal samverkan	9
8.4 Uppföljning av överenskommelser inom sakområden	9
8.5 Process för länsövergripande utvecklingsfrågor	10
8.6 Uppföljning av problem i samverkan	10

1. Inledning

Mellan kommunerna i Stockholms län (nedan kallade kommunerna) och Region Stockholm (nedan kallad regionen) finns en huvudöverenskommelse (nedan kallad HÖK) om samverkan kring hälsa, vård och omsorg. Med hälsa, vård och omsorg avses samlat alla de insatser som ges av kommunerna och regionen enligt det lagreglerade ansvaret (se punkt 2.3 i HÖK).

Med hälso- och sjukvård avses insatser som ges av antingen kommunen eller regionen enligt hälso- och sjukvårdslagen eller tandvårdslagen. Med socialtjänst respektive omsorg avses insatser som ges av kommunen enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller annan relevant lagstiftning.

Syftet med HÖK är att skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan parternas verksamheter och bidra till det övergripande målet för samverkan. HÖK reglerar principer och former för samverkan mellan kommunerna och regionen på en övergripande länsövergripande nivå (ibland kallad regional nivå) samt lokal nivå. Med lokal nivå avses det geografiska områden som utgörs av en enskild kommun, eller respektive stadsdel i Stockholm stad.

Med kommunernas respektive regionens verksamhetsområden avses de verksamheter (oavsett driftsform) och ansvarsområden som åligger respektive part genom lagstiftning eller överenskommelser.

Denna länsövergripande riktlinje för samverkan mellan regionen beskriver organisation och processer för samverkan på tjänstemannanivå mellan kommunerna och regionen kring HÖK. Parterna förbinder sig genom HÖK att samverka i enlighet med riktlinjen.

Riktlinjen ska kunna utvecklas och revideras för att möta förändrade behov. Det är tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg som fastställer riktlinjen (nedan kallad tjänstemannastyrgruppen). Gällande riktlinje publiceras på www.storsthlm.se

2. Prioriterade områden för länsövergripande samverkan

En prioritering av områden för länsövergripande samverkan fastställs av den politiska styrgruppen för vård i samverkan (nedan kallad VIS) för aktuell mandatperiod. Vid behov kan områdena kompletteras med ytterligare prioriteringar som sträcker sig under ett år. Förslag till prioriterade områden för samverkan tas fram av tjänstemannastyrgruppen.

De prioriterade områdena är fokus för den länsövergripande samverkan mellan kommunerna och regionen och är grund för länsövergripande handlingsplaner och liknande. Prioriteringarna är vägledande för den lokala samverkan mellan enskild kommun och regionen.

En viktig del i den länsövergripande samverkan och lokala samverkan är omställningen till god nära vård. I enlighet med det nationella arbetet kring god och nära vård ska regioner och kommuner arbeta för att utveckla samverkan, eftersom det är en förutsättning för att ställa om till nära vård. Från nationell nivå uppmanas kommunerna och regionen att tillsammans upprätta gemensam målbild och struktur för att driva omställningen med utgångspunkt i

lokala förutsättningar och behov. Det övergripande målet i HÖK utgör en sådan målbild. Med utgångspunkt från denna målbild och VIS prioriterade områden påbörjas arbetet under år 2022 med att ta fram en långsiktig länsövergripande handlingsplan för god och nära vård.

3. Processer för länsövergripande samverkan

Det länsövergripande utvecklingsarbetet kring, och uppföljning av samverkan om hälsa, vård och omsorg sker med utgångspunkt från VIS och tjänstemannastyrguppen.

Utvecklingsarbetet och utarbetande av länsövergripande överenskommelser inom sakområden, riktlinjer och rutiner och andra samverkansdokument, är en gemensam process mellan parterna. Funktioner med sakkunskap och nödvändig kompetens deltar i arbetet. Vid behov sker samråd med brukarorganisationer och utförarverksamheter.

Kommunerna (genom Storsthlm) och regionen har var för sig dokumenterade processer, som är anpassade till varandra, för att ta fram och revidera länsövergripande samverkansöverenskommelser och liknande utifrån fastställda mallar.

4. Avgränsning mellan HÖK och länsövergripande överenskommelser inom sakområden

Mellan kommunerna och regionen finns flera överenskommelser inom sakområden inom hälsa, vård och omsorg. Dessa omfattar även samverkan i sakfrågor på länsövergripande och lokal nivå för vissa målgrupper och verksamhetsområden. HÖK med tillhörande riktlinje ersätter inte det som överenskommit i dessa överenskommelser med tillhörande länsövergripande riktlinjer, rutiner eller anvisningar. HÖK ska inte utgöra hinder för den samverkan som bedrivs inom ramen för dessa överenskommelser utan ska ses som ett komplement som övergripande samordnar och säkerställer de olika samverkansprocesserna. Parterna har ett gemensamt ansvar för att överenskommelserna inom sakområden regelbundet följs upp och uppföljningen av dessa regleras i respektive överenskommelse.

Gällande länsövergripande överenskommelser med tillhörande länsövergripande riktlinjer och likande finns publicerat på Storsthlms webbplats, www.storsthlm.se.

5. Organisation av länsövergripande och lokal samverkan

Nedan beskrivs organisation för samrådsgrupper och kunskapsstyrning. Uppdrag och organisation för VIS och tjänstemannastyrguppen beskrivs i HÖK.

5.1 Gemensamt sekretariat

Som stöd i sitt arbete har VIS och tjänstemannastyrgruppen ett sammanhållande sekretariat bestående av ordinarie resurser från regionen och Storsthlm. Det sammanhållande sekretariatet bereder ärenden till, och följer upp prioriterade områden för samverkan i VIS.

Sekretariatet ansvarar för:

- en sammanhållande årsplanering av den länsövergripande samverkan
- sammanhållande uppföljning av prioriterade områden för länsövergripande samverkan
- bereda underlag till tjänstemannastyrgrupp och VIS
- att det utarbetas förslag till uppdrag för och bemanning av samrådsgrupper och arbetsgrupper
- samordning av uppdragen till samrådsgrupper och arbetsgrupper.

Samrådsgrupper och arbetsgrupper rapporterar till tjänstemannastyrgruppen genom det gemensamma sekretariatet under tjänstemannastyrgruppen.

Vid behov inhämtar det gemensamma sekretariatet sakkunskap från deltagare i samrådsgrupper och arbetsgrupper.

5.2 Länsövergripande samrådsgrupper och arbetsgrupper

Till stöd för tjänstemannastyrgruppen finns samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden. Samrådsgruppernas syfte är att

- förvalta och följa upp länsövergripande överenskommelser inom samrådsgruppens sakområde
- identifiera relevanta utvecklingsfrågor för den länsövergripande samverkan
- utgöra arena för dialog och samverkan kring kunskapsstyrningen som rör samrådsgruppens sakområde
- bidra i omställningen till God och nära vård.

Samrådsgrupperna utses av tjänstemannastyrgruppen och bemannas av representanter för kommunerna, regionen och vid behov från utförarverksamheter och andra aktörer, exempelvis patient-, brukar- och anhörigorganisationer så att samrådsgruppen har den kompetens som krävs för uppdraget. Vid behov kan särskilda tillfälliga arbetsgrupper utses. Varje samrådsgrupp och arbetsgrupp har ett tydligt uppdrag som beslutas av tjänstemannastyrgruppen. Samrådsgruppernas eller arbetsgruppernas uppdrag är bland

annat att inom sitt område ansvara för att utarbeta, förvalta och följa upp samverkansöverenskommelser samt framtagande och revidering av kunskaps- och beslutsstöd som rör samverkan. Skillnaden mellan samrådsgrupp och arbetsgrupp är främst att arbetsgruppens uppdrag är begränsad i omfattning eller tid.

Samrådsgrupper och arbetsgrupper har en bred representation av kompetenser och sakkunskap inom verksamhetsområdet. Personer med verksamhetskunskap och medicinsk sakkunskap inom kommunernas respektive regionens berörda verksamhetsområden ingår i, eller finns att tillgå som stöd till, respektive samrådsgrupp och arbetsgrupp. Kommunernas representanter utses av Storsthlm's socialtjänstnätverk (nedan kallad socialtjänstnätverket). Regionens representanter utses av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF).

Arbetet i samrådsgrupper och arbetsgrupper sker så ändamålsenligt som möjligt och ska vara ett komplement till eventuella andra grupperingar och utvecklingsarbeten i länet.

Vid tidpunkten när denna riktlinje börjar gälla finns följande samrådsgrupper:

- Länsövergripande samverkan om barn och ungas hälsa
- Länsövergripande samverkan om äldres hälsa, äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård
- Länsövergripande samverkan om psykisk ohälsa, beroendefrågor och psykiatrisk hälso- och sjukvård
- Länsövergripande samverkan om digitalisering av hälso- och sjukvård och omsorg.

5.3 Länsöverskådbara medel som beslutas av regeringen

Tjänstemannastyrgruppen fattar beslut om planering och fördelning av statliga stimulansmedel från regeringen som tilldelas kommunerna och regionen gemensamt. Tjänstemannastyrgruppen kan uppdraga åt samrådsgrupp eller arbetsgrupp att planera, genomföra samt följa upp länsöverskådbara insatser.

Statliga stimulansmedel som enbart riktas till kommunerna eller regionen omfattas inte av denna riktlinje och beslutas på annat sätt.

5.4 Lokal samverkan med aktörer utanför HÖK

Parterna i den lokala samverkan avgör tillsammans vilka övriga aktörer som ingår i samverkan som omfattas av HÖK. Parterna har ett gemensamt ansvar för att lokala samverkansfrågor är förankrade med andra berörda samverkansaktörer utanför kommunernas respektive regionens verksamhetsområden.

6. Organisation för kunskapsstyrning

Samverkan mellan den länsövergripande nivån av kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård respektive socialtjänst bör initieras

- när vården och omsorgen är ojämnt fördelad för gemensamma behovs- och patientgrupper
- när det är mer effektivt att arbeta tillsammans med exempelvis innehåll i kunskapsstöd

- vid prioritering av gemensamma insatsområden för att sätta upp gemensamma mål för uppföljning
- när uppföljning har visat att det finns förbättringsområden.

Samverkan kan initieras av kommunerna eller regionen och beslut fattas av tjänstemannastyrgruppen.

Kunskapsstyrningen inom regionens hälso- och sjukvård och socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård syftar till att

- bästa kunskap är tillgänglig och används vid varje möte med patienter, besökare och brukare
- resultat följs upp och analyseras
- verka för förbättringar i verksamheter.

Sammanhållen kunskapsstyrning omfattar kunskapsstöd, stöd till uppföljning och analys, stöd till verksamhetsutveckling samt stöd till ledarskapet. Kunskapsstyrningen bygger på samspel mellan nationell, länsövergripande och lokal nivå för att uppnå en mer jämlik och resurseffektiv vård och omsorg.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) samordnar de två nationella systemen för kunskapsstyrning: nationell kunskapsstyrning för socialtjänst och nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård.

Kunskapsstyrningen som omfattas av HÖK avser den kunskapsstyrning som berör gemensamma behovsgrupper och där kommunerna och regionen på lokal nivå eller länsövergripande nivå ser gemensam nytta av att samverka.

Kommunen och regionen ansvarar på lokal nivå för lokal kunskapsstyrning, utveckling och uppföljning. Tjänstemannastyrgruppen initierar, beslutar och följer upp kunskapsstyrning som är länsövergripande. Detta omfattar länsövergripande kunskapsstyrning:

- riktlinjer och rutiner
- metod- och kunskapsstöd
- uppföljning och analys
- stöd till verksamhetsutveckling
- stöd till ledarskapsutveckling.

Det gemensamma sekretariatet ansvarar för att identifiera behov av länsövergripande kunskapsstyrning. Tjänstemannastyrgruppen kan uppdra åt samrådsgrupper och arbetsgrupper olika insatser inom den länsövergripande kunskapsstyrningen. Insatserna sker i samverkan med övriga aktörer inom kommunerna och regionen som har uppdrag inom kunskapsstyrning. Arbetet omfattar framtagande eller revidering av kunskapsstöd, med fokus på samverkanssituationer och insatser som effektiviserar tillämpning av kunskap i nya arbetssätt och metoder.

7. Lokal samverkan som omfattas av HÖK

7.1 Samordnande funktioner i den lokala samverkan

Respektive part i HÖK utser samordnande funktioner som underlättar den lokala samverkan i en kommun eller stadsdel i Stockholm stad. De samordnande funktionerna kan komma att

utvecklas över tid, och kan också behöva anpassas utifrån förutsättningarna i den lokala samverkan.

7.1.1 Kommunens samordnande funktion

En kommuns samordnande funktion är en länk för samverkansaktörer in till kommunens eller stadsdelens berörda verksamheter, inklusive utförarverksamhet i privat regi.

Kommunens samordnande funktion förväntas:

- vara kontaktperson för olika aktörer i samverkan med kommunens hälso- och sjukvård och omsorg
- delta i lokala samverkansmöten med samordnande vårdcentral, och eventuella andra aktörer
- kunna föra frågor till och från kommunens verksamheter, inklusive utförarverksamheter i privat regi.

Den samordnande funktionen bör ha god kunskap om socialtjänstens, och den kommunala hälso- och sjukvårdens, och omsorgens organisation och uppdrag och kännedom om aktuella samverkansfrågor kring hälso- och sjukvård och omsorg.

Beroende på till exempel kommunens organisation kan det behövas att kommunen utser fler än en person till funktionen samordnande funktion för att täcka in alla kommunens berörda verksamhetsområden.

Storsthlm erbjuder kommunerna länsövergripande samordnande stöd.

7.1.2 Regionens samordnande funktion (Samordnande vårdcentral)

Vårdcentralerna i en kommun, eller stadsdel i Stockholm stad, utser tillsammans en samordnande vårdcentral. Det kan vara en vårdcentral antingen i regionens regi eller i privat regi. Regionens samordnande funktion ska organisera den övriga av regionens hälso- och sjukvård som berörs av den lokala samverkan och sammankalla till och facilitera återkommande lokala samverkansmöten, om inget annat överenskommit mellan parterna.

Uppdraget för den samordnande vårdcentralen regleras av regionens förfrågningsunderlag för husläkarverksamhet med basal hemsjukvård.

Stockholms länssjukvårdsområde (SLSO) stödjer och vägleder de samordnande vårdcentralerna.

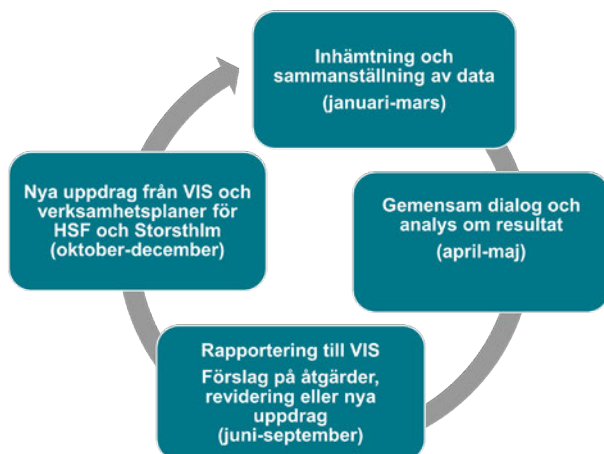
8. Uppföljning av länsövergripande och lokal samverkan

Enligt HÖK sker uppföljning årligen i dialogform för hur väl HÖK bidrar till de övergripande målen för samverkan. Därtill har parterna gemensamt ansvar för att överenskommelser inom sakområdena regelbundet följs upp. Uppföljning sker gemensamt, samordnat och sammanställs och rapporteras till VIS. Uppföljningen redovisas för kommunerna genom socialtjänstnätverket.

8.1 Årshjul för uppföljningsprocessen

Enligt HÖK fattar tjänstemannastyrgruppen inför varje kalenderår beslut om prioriteringar vad gäller uppföljningar av länsgemensamma överenskommelser.

Uppföljning av den länsövergripande samverkan sker enligt processen nedan:

Det gemensamma sekretariatet ansvarar för uppföljningsprocessen och rapportering av resultatet till tjänstemannastyrgruppen och VIS. Sekretariatet beslutar vilka metoder och datakällor och nyckeltal som används.

8.2 Uppföljningsdialog om länsövergripande samverkan

Dialog sker årligen mellan parterna angående hur väl HÖK och riktlinjen bidrar till de övergripande målen för samverkan. Dialogen bidrar till gemensam analys och utveckling av samverkan mellan parterna. Deltagare från kommunerna i uppföljningsdialogen utses av socialtjänstnätverket. Regionens deltagare utses av HSF.

Det gemensamma sekretariatet ansvarar för planering och dialogen och sammanställning av resultatet.

8.3 Uppföljning av lokal samverkan

Parterna ansvarar gemensamt för att på lokal nivå följa upp och utveckla den lokala samverkan. Utveckling tillgodoses i första hand på lokal nivå. Problem eller oenigheter mellan parterna hanteras på lokal nivå, såvida dessa inte är av en sådan principiell karaktär att det kan antas påverka andra parter.

8.4 Uppföljning av överenskommelser inom sakområden

Enligt HÖK har parterna gemensamt ansvar för att arbetet och utvecklingen som görs inom överenskommelser inom sakområden regelbundet följs upp. Uppföljning sker gemensamt, samordnat och sammanställs och rapporteras till VIS. Inför varje kalenderår beslutar tjänstemannastyrgruppen om prioriteringar vad gäller uppföljningar av länsgemensamma överenskommelser.

Det gemensamma sekretariatet ansvarar för uppföljningen. Tjänstemannastyrgruppen kan uppdra åt samrådsgrupp eller arbetsgrupp att följa upp respektive samverkansöverenskommelse och rapportera till det gemensamma sekretariatet.

8.5 Process för länsövergripande utvecklingsfrågor

Tjänstemannastyrgruppen ansvarar med stöd av det gemensamma sekretariatet och samrådsgrupper och arbetsgrupper för att identifiera utvecklingsfrågor för den länsövergripande samverkan.

Kommunerna lyfter utvecklingsfrågor genom respektive kommuns socialchef till socialtjänstnätverket. Frågor lyfts därigenom vidare till länsövergripande samverkansnivå genom kommunernas representanter i tjänstemannastyrgruppen.

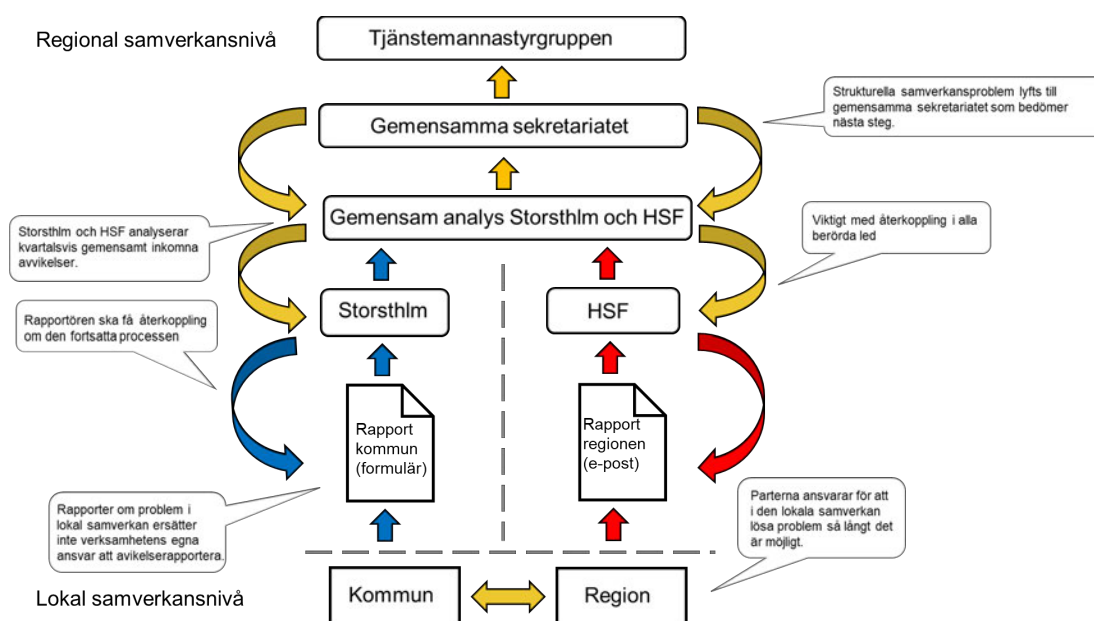
Regionens vårdgivare lyfter utvecklingsfrågor genom HSF.

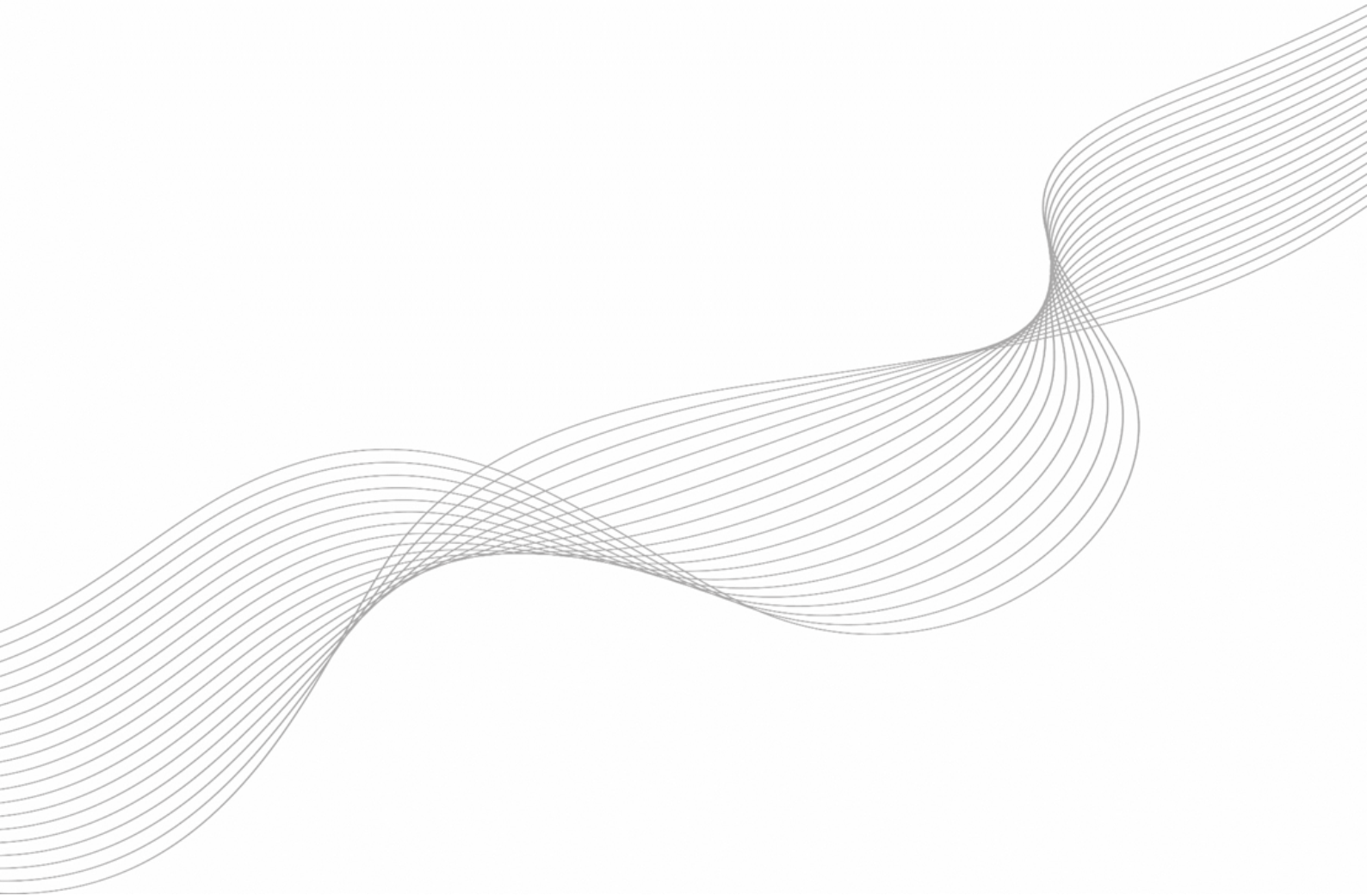
8.6 Uppföljning av problem i samverkan

Syftet med uppföljningen är att identifiera strukturella problem i samverkan, och rapporteringen möjliggör för parterna att föra upp problem eller oenigheter kring lokal samverkan till den länsövergripande samverkansnivån. Uppföljningen avser inte avvikelser som rör enskilda individer. Rapporteringen ska inte ersätta parternas skyldighet att rapportera avvikelser.

Kommunerna rapporterar problem i samverkan till Storsthlm. Vårdgivare i regionen rapporterar problem i samverkan till HSF. Instruktioner för parternas rapportering av problem i samverkan inom respektive länsövergripande överenskommelse i sakområden finns på Storsthlms webbplats www.storsthlm.se.

HSF och Storsthlm ska löpande stämma av inkomna rapporter och återkoppla till parterna. Strukturella problem i samverkan rapporteras till VIS genom tjänstemannastyrgruppen.

Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg

Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm

Förord

Stockholms läns befolkning har vuxit under lång tid. Med fler invånare och en förändrad demografi har behov av vård och omsorg ökat, särskilt för äldre med komplexa vårdbehov. Som invånare förväntar vi oss en tillgänglig och nära vård med god kvalitet som fungerar sömlöst mellan olika aktörer. Kommunerna och regionen har efter många års gemensamt arbete en bra grund för samarbete. Med denna övergripande överenskommelse om samverkan för hälsa, vård och omsorg förstärker vi det goda samarbetet ytterligare.

Huvudöverenskommelsen är en viktig signal till såväl beslutsfattare som vårdens och omsorgens medarbetare att tillsammans kan vi mer, och vi kan bättre. Därför organiserar vi vårt gemensamma arbete ännu tydligare. Vårt gemensamma mål är att alltid sträva efter en jämlik vård där resurser används på bästa sätt så för att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska öka.

Vårdens och omsorgens medarbetare kommer från olika verksamheter, har olika uppdrag och ibland olika yrkestraditioner, men möter samma patienter och brukare med samma önskan om stöd, vård och omsorg utan försvårande gränser. Denna huvudöverenskommelse ska vara en bas för en fortlöpande dialog om hur vi bäst bidrar till varandras utveckling och hur vi skapar nytta och mervärde för alla invånare i Stockholms län.

Ordförande för Region Stockholm i VIS

Ordförande för kommunerna i Stockholms län i VIS

Stockholm 2021-09-06

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Box 6909, 102 39 Stockholm

Telefon 08-123 132 00

Vardgivarguiden.se

Storsthlm

Box 38145, 100 64 Stockholm

Telefon 08-615 94 00

Storsthlm.se

1. Innehåll

1	Överenskommelsens bakgrund, parter och syfte	4
1.1	Inledning	4
1.2	Syfte med överenskommelsen	4
1.3	Avsiktsförklaring	4
1.4	Benämning av parter	4
2	Övergripande mål och målgrupper för samverkan	5
2.1	Övergripande mål	5
2.2	Målgrupper	5
2.3	Det lagreglerade ansvaret	5
3	Riktlinje för länsövergripande samverkan	5
4	Organisation för samverkan	5
4.1	Politisk styrgrupp, Vård i Samverkan (VIS)	6
4.2	Tjänstemannastyrgrupp, Sammanhållen vård och omsorg	6
4.3	Samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden	6
4.4	Delregional samverkan	7
4.5	Lokal samverkan	7
4.6	Sekretariat och arbetsgrupper	7
4.7	Digital portal	7
5	Länsgemensamma samverkansöverenskommelser och dokument inom sakområden	7
6	Uppföljning av länsövergripande samverkan	8
7	Allmänt om överenskommelsen	8
7.1	Eskaleringstrappa vid oenigheter	8
7.2	Ikraftträdande och upphörande	9
7.3	Parter	9

1 Överenskommelsens bakgrund, parter och syfte

1.1 Inledning

Kommunernas och regionernas ansvar och uppgifter är till stor del lagstyrda. För huvudmännen finns också en lagstadgad skyldighet att samarbeta när den enskilde är i behov av insatser från både kommun och region.

För att underlätta insatser där både kommuner och regionen är inblandade, finns idag ett stort antal länsövergripande överenskommelser. Det har dock saknats en huvudöverenskommelse mellan kommunerna och regionen gällande hälsa, vård och omsorg. En sådan överenskommelse behövs för att främja samverkan och skapa förutsättningar för att huvudmännen ska kunna erbjuda sammanhållna och samordnade insatser på bästa sätt.

Denna överenskommelse ska ge parterna en tydlig utgångspunkt och gemensamma principer för hur samverkan ska bedrivas och följas upp på olika nivåer mellan tjänstemän och politiker. Överenskommelsen bygger till stor del vidare på de arbetssätt och samverkansformer som hittills fungerat väl. Den skapar samtidigt förutsättningar för fortsatt utveckling och förändring av samverkan mellan parterna. Till huvudöverenskommelsen finns en riktlinje som kan ändras i takt med att arbetssätten utvecklas.

Hälso- och sjukvård och omsorg behöver utgå ifrån och bedrivas tillsammans med den enskilde. Vården och omsorgen ska utgå ifrån bästa tillgängliga kunskap. Det förebyggande arbetet är viktigt både för att förbättra hälsan i befolkningen och för att det är kostnadseffektivt. Tillgången på arbetskraft och rätt kompetens inom vård och omsorg är en utmaning som behöver mötas på flera sätt. Vårt gemensamma utvecklingsarbete ska ske med stöd av digitalisering för att bidra till effektiva lösningar, nya arbetssätt och nya sätt att kommunicera, som i sin tur frigör resurser.

1.2 Syfte med överenskommelsen

Överenskommelsens syfte är att skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan parternas verksamheter och därmed bidra till det övergripande målet för samverkan. Överenskommelsen reglerar därför principer och former för samverkan mellan kommunerna och regionen och på en övergripande nivå.

1.3 Avsiktsförklaring

Överenskommelsens parter samverkar för att utveckla och prioritera det som är bäst för brukaren/patienten och för invånarna i hela Stockholms län.

1.4 Benämning av parter

Överenskommelsens parter är Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län, inklusive Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Se vilka kommuner som ingår under "Parter".

Kommunerna kallas gemensamt "kommunerna" och var för sig "kommun". Region Stockholm kallas "regionen". Kommunerna och regionen gemensamt kallas "parterna". Kommunerna samarbetar i strategiska frågor genom organisationen Storsthlm, ett förbund som ägs och styrs av länets 26 kommuner och Storsthlms strategiska nätverk för socialtjänst.

Om regionen eller kommunen tecknar avtal med någon annan part och överlåter uppgifter de har ansvar för, ska denna överenskommelse tillämpas. Respektive part ska ansvara för att överenskommelsen är bindande för och gälla eventuella underleverantörer.

2 Övergripande mål och målgrupper för samverkan

2.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med samverkan mellan regionen och kommunerna är att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska förbättras.

Det ska ske på ett samordnat, jämlikt och kostnadseffektivt sätt för invånarna i Stockholms län.

2.2 Målgrupper

Målgrupperna är patienter och brukare, inklusive barn och unga, med behov av sammanhållna insatser från båda huvudmännen.

2.3 Det lagreglerade ansvaret

Huvudmännens respektive ansvar är reglerat i olika lagar och föreskrifter. Därutöver är det även reglerat i lag att huvudmännen ska samverka med varandra. Det är till exempel följande lagar:

- Hälso- och sjukvårdslagen
- Tandvårdslagen
- Socialtjänstlagen
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Lagen om vård av missbrukare i vissa fall
- Lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård
- Lagen om psykiatrisk tvångsvård

Överenskommelsen utgår ifrån att parterna tar sitt ansvar enligt nuvarande och kommande lagkrav.

3 Riktlinje för länsövergripande samverkan

Till huvudöverenskommelsen finns en riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg. Den beskriver bland annat organisation, processer och arbetssätt kring samverkan.

Tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg beslutar om revideringar av riktlinjen och gällande riktlinje publiceras i den digitala portalen som förvaltas av Storsthlm. Parterna ska följa riktlinjen.

4 Organisation för samverkan

Samverkan sker på flera olika nivåer och mellan ett stort antal aktörer i länet. Det är enbart den övergripande organisationen för samverkan som fastställs genom denna överenskommelse.

Organisationen för länsövergripande samverkan beskrivs i riktlinjen till huvudöverenskommelsen.

Huvudöverenskommelsen avser ordinarie samverkan, vid kris gäller andra samverkansformer. Övergripande samverkan vid kris finns beskriven i regionens plan för krisberedskap. Relevanta länsaktörer har tillsammans utvecklat modellen *En trygg, säker och störningsfri region*.

4.1 Politisk styrgrupp, Vård i Samverkan (VIS)

Kommunerna, har genom Storsthlm's styrelse, och hälso- och sjukvårdsnämnden i regionen en politisk styrgrupp Vård i samverkan, VIS. Styrgruppen leder den strategiska inriktningen för länsövergripande samverkan och bereder ärenden inför beslut i respektive organisation i frågor som rör hälsa, vård och omsorg.

4.2 Tjänstemannastyrgrupp, Sammanhållen vård och omsorg

Kopplat till VIS finns en tjänstemannastyrgrupp för sammanhållen vård och omsorg i länet. Tjänstemannastyrgruppen består av representanter från regionen, kommunerna samt Storsthlm. Kommunernas representanter utses av Storsthlm's strategiska nätverk för socialtjänst.

Tjänstemannastyrgruppen bereder ärenden till VIS. Tjänstemannastyrgruppen beslutar om riktlinjer för operativ samverkan i länet, samverkansformer och processer för framtagande och förvaltning av överenskommelser samt uppföljning av samverkansöverenskommelserna. Dessa beslut ska vara förankrade hos respektive part.

Tjänstemannastyrgruppen beslutar om revideringar av riktlinjen för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg som bland annat beskriver organisation, processer och arbetssätt.

4.3 Samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden

Till stöd för tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg ska det finnas samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden. Varje samrådsgrupp ska ha ett tydligt uppdrag som beslutas av tjänstemannastyrgruppen. Tjänstemannastyrgruppen utser representanter i samrådsgrupper och arbetsgrupper från regionen, kommunerna och vid behov från utförarverksamheter och andra aktörer, exempelvis patient-, brukar- och anhörigorganisationer. Samrådsgrupperna ska ha den kompetens som krävs för uppdraget.

Samrådsgrupperna ansvarar för att, inom sina sakområden, utarbeta och förvalta samverkansöverenskommelser, följa upp dem och rapportera till tjänstemannastyrgruppen.

Samrådsgrupperna har även uppdrag som rör kunskapsstyrning, framtagande och revidering av kunskaps- och beslutsstöd som rör samverkan.

Information om samrådsgrupperna och deras uppdrag finns i den digitala portalen som förvaltas av Storsthlm (paragraf 4.7).

4.4 Delregional samverkan

Förtroendevalda inom regionen respektive kommunerna och stadsdelar i Stockholms stad träffas delregionalt för informationsutbyte och dialog kring frågor som berör båda huvudmännen i regionens regi. På tjänstemannanivå finns en motsvarande struktur för samverkan som organisationen för den politiska samverkan.

4.5 Lokal samverkan

På lokal nivå sker samverkan mellan utförare i vården och verksamheter som kommunerna är huvudman för. Den lokala samverkan kring hälsa, vård och omsorg ska ske i enlighet med det övergripande målet för huvudöverenskommelsen och utifrån parternas lagstadgade ansvarsområden och uppdrag.

Regionen ansvarar för att det finns en utsedd vårdcentral med samordnande ansvar för samverkan i varje kommun och stadsdel i Stockholms stad. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), som är en nämnd under regionfullmäktige, har i uppdrag att stödja och vägleda de samordnande vårdcentralerna.

Respektive kommun ansvarar för att utse en samordnande funktion för samverkan kring hälso- och sjukvård och omsorg. Kommunens samordnande funktion ska vara en länk för samverkansaktörer in till kommunens berörda verksamheter, inklusive utförarverksamhet i privat regi samt delta i lokal samverkan. Storsthlm erbjuder kommunerna länsövergripande samordnande stöd.

Respektive uppdrag inom ramen för lokal samverkan beskrivs i riktlinjen.

4.6 Sekretariat och arbetsgrupper

Som stöd i sitt arbete har VIS och tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg ett sammanhållande sekretariat bestående av ordinarie resurser från regionen och kommunerna genom Storsthlm.

Vid behov skapas arbetsgrupper, exempelvis vid framtagande av överenskommelser och uppföljning av dessa. Arbetsgrupperna beslutas av tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg.

4.7 Digital portal

Storsthlms webbplats www.storsthlm.se fungerar som digital portal för samverkan mellan kommunerna och regionen.

Där beskrivs samverkansorganisationen, uppdrag och kontaktuppgifter för samverkansgrupper för de olika sakområdena.

I portalen publiceras även gällande riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa vård och omsorg, överenskommelser för olika sakområden och gemensamma rutiner.

Storsthlm och Region Stockholm har ett gemensamt ansvar för att utveckla portalen. Storsthlm ansvarar för att uppgifterna i den digitala portalen är aktuella. Regionen länkar till portalen från aktuella sidor på sll.se, exempelvis www.vardgivarguiden.se.

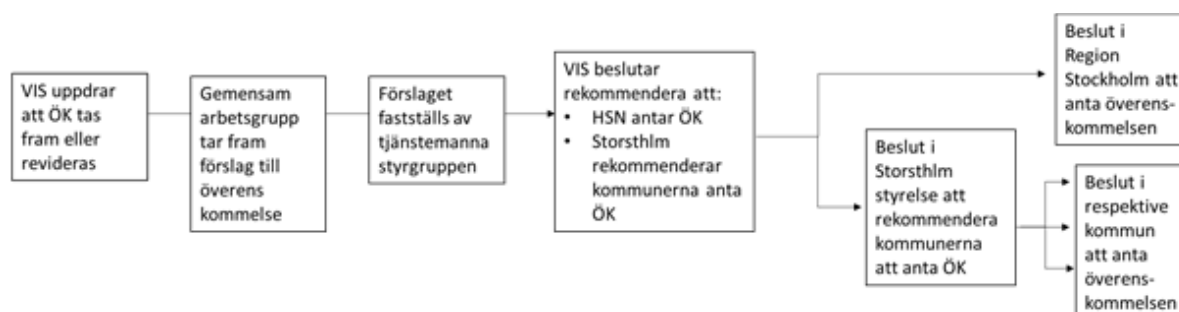
5 Länsgemensamma samverkansöverenskommelser och dokument inom sakområden

Samverkansöverenskommelser och därtill kopplade riktlinjer, rutiner och anvisningar är viktiga för att medarbetare i vården och de kommunala verksamheterna ska ha goda förutsättningar för att samarbeta kring den enskilde.

Hälso- och sjukvårdslagen (16 kap. 3 §) och socialtjänstlagen (5 kap. 1 a §, 8a § och 9a §) reglerar att region och kommun ska ingå överenskommelser om samarbete kring vissa målgrupper.

Därtill har regionen och kommunerna slutit överenskommelser på ytterligare områden.

VIS beslutar om gemensamma överenskommelser och rekommenderar sedan huvudmännen att anta dessa överenskommelser så att de blir gällande.

Inom regionen respektive Storsthlm finns dokumenterat hur den gemensamma och den egna processen ser ut för framtagande/revidering och beslut av länsövergripande samverkansöverenskommelser.

Utarbetandet av samverkansdokument ska följa beslutade mallar och vara en gemensam process mellan parterna.

Länsgemensamma riktlinjer ska följas av parterna. Dessa beslutas av tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg.

Lokala rutiner ska utgå ifrån de länsövergripande överenskommelserna och tas fram mellan de lokala parterna.

Samtliga länsgemensamma samverkansdokument ska vara publicerade i den digitala portalen www.storsthlm.se

6 Uppföljning av länsövergripande samverkan

Dialog ska årligen ske mellan parterna angående hur väl huvudöverenskommelsen bidrar till de övergripande målen för samverkan. Dialogen ska bidra till gemensam analys och utveckling av samverkan mellan parterna.

Därtill har parterna gemensamt ansvar för att överenskommelser inom sakområdena regelbundet följs upp. Uppföljning ska ske gemensamt, samordnat och sammanställas och rapporteras till VIS.

Inför varje kalenderår fattar tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg beslut om prioriteringar vad gäller uppföljningar av länsgemensamma överenskommelser.

Uppföljning av samverkan beskrivs i riktlinjen för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg.

7 Allmänt om överenskommelsen

7.1 Eskaleringstrappa vid oenigheter

Vid eventuell oenighet ska alltid överenskommelsens syfte och gemensamma målsättning vara vägledande. Vid oenighet om tolkning av överenskommelsen eller parts eventuella avsteg från åtaganden i överenskommelsen ska eskaleringstrappan nedan följas. (Avsteg eller oenighet avseende enskilda överenskommelser ska lösas enligt liknande eskaleringstrappa i respektive överenskommelse.)

1. Avsteg från åtagande eller oenighet om tolkning ska i första hand lösas av parterna på lokal nivå i kommunen och regionen, såvida dessa inte är av en sådan principiell karaktär att det kan antas påverka andra parter.
2. I det fall en fråga inte kan lösas lokalt, ska frågan hanteras av regionens och kommunernas gemensamma tjänstemannastyrgrupp Sammanhållen vård och omsorg.
3. Ytterst hanteras avsteg från åtagande eller oenighet av den politiska styrgruppen VIS som har tolkningsföreträdare gällande överenskommelsen.

7.2 Ikraftträdande och upphörande

Överenskommelsen börjar gälla 2022-07-01 eller efter att samtliga parter har beslutat att anta överenskommelsen. Överenskommelsen gäller därefter tills vidare.

Överenskommelsen kan sägas upp med en uppsägningstid om tjugofyra (24) månader. Om en kommun säger upp överenskommelsen behöver övriga parter ta ställning till om överenskommelsen ska fortsätta att gälla för resterande parter.

VIS beslutar om eventuella revidering av överenskommelsen. Reviderad överenskommelse börjar gälla tidigast tre månader efter att den omförhandlade överenskommelsen godkänts av parterna.

7.3 Parter

Region Stockholm
Botkyrka kommun
Danderyds kommun
Ekerö kommun
Haninge kommun
Huddinge kommun
Järfälla kommun
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
Lidingö stad
Nacka kommun
Norrtälje kommun
Nykvarns kommun
Nynäshamns kommun
Salems kommun
Sigtuna kommun
Sollentuna kommun
Solna stad
Stockholms stad
Sundbybergs stad
Södertälje kommun
Tyresö kommun
Täby kommun
Upplands-Bro kommun
Upplands Väsby kommun
Vallentuna kommun
Vaxholms stad
Värmdö kommun
Österåker kommun

Socialförvaltningen
Anton Davidsson
Dataskyddsombud/Nämndsekreterare

Redovisning av delegeringsbeslut till 2022-05-24

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har överlåtit beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstepersoner i enlighet med socialnämndens delegeringsordning.

I kommunallagen (6 kap 40 § samt 7 kap. 8 §) framgår att nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats på delegation ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.

Socialnämnden har beslutat att endast beslut som överklagas med laglighetsprövning ska redovisas till nämnden (SN 2020/§56).

Till socialnämndens sammanträde 2022-05-24 finns inga delegeringsbeslut att rapportera.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-05-10

Utestående uppdrag till förvaltningen

Uppgifter markerade med * är obligatoriska

Nr.*	Rubrik*	Beskrivning*	Beslutsdatum*	Status	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Uppskattad tidsåtgång (intern)	Uppskattade externa kostnader	Klart senast*
1	Förvaltningen ska utreda hur avvikelsesrapporteringen för privata utförare kan hålla jämförbar kvalitet som hos verksamheter i egen regi.		2021-09-21/§ 57	Pågående		Socialförvaltningen			
2	Förvaltningen ska fortsätta arbetet med att minska totalkostnaden för projektet och att minska kostnadsökningen för nämnden såväl som för boende i det kommande särskilda boendet.		2021-11-09/§65	Pågående		Socialförvaltningen			
3	Förvaltningen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt med andra nordostkommuner och återrapportera förslag på åtgärder.		2022-03-15 § 22	Pågående		Socialförvaltningen			
4	Förvaltningen får i uppdrag att införa föreslagna aktiviteter att i syfte att öka digital inkludering. Föreslagna aktiviteter ska tillgängliggöras över samtliga av kommunens områden i möjligaste mån.		2022-04-26/§30	Pågående		Socialförvaltningen			
5	Förvaltningen får i uppdrag att hitta korttidsboenden i närheten av Vaxholm.		2022-04-26/§33	Pågående		Socialförvaltningen			

Socialförvaltningen
Agneta Franzen
Förvaltningschef

Tertialbokslut 1 socialnämnden 2022

Förslag till beslut

Tertialbokslut 1 2022 för socialnämnden godkänns.

Sammanfattning

Utfallet för tertialbokslutet 1 2022 redovisas vid Socialnämndens sammanträde 2022-05-24.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteutlåtande, Agneta Franzén, 2022-05-11
- Tertialbokslut 1 2022 (Socialnämnden)
- SN volymbilaga 2022, T1

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Koray Kahruman, Kommunledningskontoret

För kännedom: Agneta Franzén, socialförvaltningen

**VAXHOLMS
STAD**

Tertialbokslut 1 2022

Socialnämnden

2022

Innehållsförteckning

Ansvar och uppdrag	3
Verksamhetsberättelse	4
Ekonomi	5
Driftbudget.....	5
Investeringar	7
Volymavstämning	8

Ansvar och uppdrag

Nämnden ska inom ramen för anvisade medel och under förutsättning av att kommunfullmäktige inte för särskilt fall beslutar, svara för kommunens uppgifter i huvudsak avseende inom:

- socialtjänstlagen, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt övriga uppgifter som enligt lag ankommer på en socialnämnd
- insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen inom det kommunala Hälso- och sjukvårdsansvaret
- flyktingar och asylsökande (LMA, Bosättningslagen 2016:38)
- lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m (BAB)

Målgrupper inom nämndens verksamhetsområden är:

- äldre och personer med funktionsnedsättning i såväl ordinärt som särskilt boende
- barn och unga som är i behov av stöd och omsorg
- personer som inte kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt och som har rätt till sin försörjning
- nyanlända/ensamkommande
- personer med missbruksproblem
- personer som utsatts för brott
- föräldrar med samarbetsvårighet

Verksamhetsberättelse

Enligt KF 2022-02-14/§ 6 har Kommunfullmäktige beslutat att tertialbokslut 1 reduceras i omfattning. Tertialbokslut 1 kommer fortsättningsvis vara mer omfattande än övriga mindre bokslut i sin rapportering. Nyckeltalsrapporteringen samt åtgärdsplanerna har tagits bort och texternas omfattning reducerats. Tertialbokslut 1 kommer att innehålla driftredovisning, investeringsredovisning, exploateringsredovisning, resultaträkning och kort verksamhetsberättelse.

Ukraina

Kriget i Ukraina har medfört att ett stort antal flyktingar kommit och beräknas komma till Sverige. Prognosen säger att 80 000 skyddsbehövande beräknas komma till Sverige under 2022. Utifrån detta har Migrationsverket/Länsstyrelsen tagit fram förslag på fördelningstal både på länsnivå och kommunnivå. Kommuntalet för Vaxholm är 136 platser.

Myndighetsenheten har arbetat intensivt med planeringen för mottagande av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Planeringen kräver mycket samarbete med andra berörda förvaltningar.

Stor ovisshet råder fortfarande gällande fördelningstal och ersättningar.

Digitalisering

Socialförvaltningen arbetar kontinuerligt med att öka verksamheternas kvalitet med hjälp av digitalisering och ny teknik. På hemtjänsten egen regi har digitaliseringsombud införts i syfte att stärka hemtjänstpersonalens kompetens inom digitalisering och välfärdsteknik. Detta för att kunna främja nya arbetssätt och öka användandet av välfärdsteknik och andra IT-lösningar. Socialförvaltningen har även påbörjat ett större arbete för digital inkludering för våra målgrupper.

Investeringar

En bil, modell större, behöver köpas in till dagverksamheten Kransen. I nuläget har verksamheten en mindre bil där inte alla brukare får plats samtidigt. Bilen används dagligen för att transportera brukare till och från dagverksamheten och även för utflykter under hela året.

Ekonomi

Vaxholms stad har en god ekonomi i balans. Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

Driftbudget

Verksamhet,(mnr)	Bokslut jan-april 2022	Budget jan-april 2022	Budget-avvikelse	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Prognos-avvikelse	Bokslut jan-april 2021
Förvaltningsledning OH Stab	-2,0	-2,0	0,0	-6,1	-6,1	0,0	-1,4
Övrig OH myndighet och utförare	-4,4	-4,4	0,0	-14,5	-13,4	-1,1	-5,0
Socialnämnd	-0,2	-0,2	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,2
Individ och familjeomsorg	-4,3	-6,1	1,8	-13,4	-18,2	4,8	-4,4
Flyktning barn/vuxna	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Funktionshinderomsorg	-16,9	-17,2	0,3	-50,0	-51,7	1,6	-17,0
Äldreomsorg	-32,7	-35,8	3,1	-100,9	-107,8	6,9	-32,8
Myndighetsutövning	-0,9	-1,1	0,2	-3,6	-3,3	-0,2	-1,0
Övrigt	-0,2	-0,3	0,1	-0,8	-0,9	0,0	-0,3
Periodens resultat	-61,6	-67,1	5,5	-190,1	-202,1	12,0	-62,1

Sammanfattning av största avvikelserna på utfall och prognos.

Utfallet per april visar en positiv avvikelse på 5,5 mnr och prognosen landar på ett överskott på 12 mnr för helåret 2022.

Individ och familjeomsorgen visar ett överskott (1,8 mnr) i huvudsak beroende på 1,4 mnr överskott inom barn och unga där kostnaderna för familjehem minskat och avsaknad av barnplaceringar. Prognosen för helåret för verksamhetsområdet visar på ett överskott på 4,8 mnr. I den prognosen är bedömningen att volymerna resten av året i princip är oförändrade i jämförelse med innevarande period.

Äldreomsorgen totalt visar överskott på 3,1 mnr. Särskilt boende visar ett överskott på 4,9 mnr. Överskottet på 4,9 mnr består i huvudsak (4,2 mnr) av ett överskott beroende på lägre volymer externa platser (ej egna entreprenaden i Vaxholm).

Överskottet motverkas av underskott på hemtjänst motsvarande -1,0 mnr. Egna regin visar ett underskott på -0,8 mnr. Även myndighet visar ett underskott till följd av högre volymer extern hemtjänst (-0,2 mnr). Verksamheten korttidsboende visar ett negativt utfall med -0,9 mnr. Största delen av avvikelsen är beroende på högre volymer externt köpta korttidsplatser. Egna entreprenaden ligger i linje med budget.

Prognosen för verksamhetsområdet äldre är ett överskott på 6,9 mnr. Prognosen baseras på oförändrade volymer med undantag från ett något högre prognostiserad volym av externa boendeplatser särskilt boende.

Övrig OH myndighet och utförare

Utfall i linje med budget, prognosen omfattar personalkostnader utan justering för frånvaro i form av föräldraledigt, sjukfrånvaro med mera, därav den relativt höga prognosen (-1,1 mkr).

Individ och familjeomsorgen

Individ och familjeomsorgen visar ett överskott (1,8 mnr) till största del beroende på 1,4 mnr överskott inom barn och unga där kostnaderna för familjehem minskat och fortsatt ingen volym av HVB placeringar av barn. Till det kommer även ett överskott från försörjningsstöd (0,5 mnr). Prognosen för verksamhetsområdet är ett överskott på 4,8 mnr och då är bedömning en fortsatt kostnadsnivå i nivå

med jan-april.

Flykting barn/vuxna

Ingen större avvikelse och prognosen är enligt budget.

Funktionshinderomsorgen

Verksamhetsområdet visar ett överskott på ca 0,3 mnkr. Det prognostiseras ett överskott för verksamhetsområdet på 1,6 mnkr, det är i huvudsak socialpsykiatri som står för överskottet (2,2 mnkr) vägs ned något av ett underskott inom LSS verksamheten (- 0,7 mnkr) där det är i huvudsak boendeplatser enligt LSS som står för underskottet.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgen totalt visar överskott på 3,1 mnkr. Särskilt boende visar ett överskott på 4,9 mnkr. Överskottet på 3,1 mnkr består i huvudsak (4,2 mnkr) av ett överskott beroende på lägre volymer externa platser (ej egna entreprenaden i Vaxholm).

Överskottet motverkas av underskott på hemtjänst motsvarande -1,0 mnkr. Egna regin visar ett underskott på - 0,8 mnkr, Till underskottet adderas även ett underskott på myndighet (-0,2 mnkr) beroende på högre volym externt utförd hemtjänst.

Verksamheten korttidsboende visar ett negativt utfall med - 0,9 mnkr. Största delen av avvikelserna är beroende på högre volymer externt köpta korttidsplatser. Egna entreprenaden ligger i linje med budget

Prognosen för verksamhetsområdet landar på ett överskott på 6,9 mnkr. Prognosen baserat på i stort sett oförändrade volymer med undantag från externt köpa särskilt boende platser. Där är bedömningen en något ökad volym under året.

Ersättningar Covid-19

Under perioden jan-april ligger en ersättning för sjuklön motsvarande 0,2 mnkr med i redovisningen, till största delen på hemtjänsten. I prognosen finns inga eventuellt fortsatta ersättningar prognostiserade.

Bruttoredovisning

Kommenterar de större avvikelserna bland kostnadsslagen.

Intäkter

Högre intäkter (0,3 mnkr) i huvudsak beroende för sjuklön till följd av Covid19.

Entreprenad, konsulter och bidrag

Visar positiv avvikelse på 5,8 mnkr. Består i huvudsak av positiv avvikelse på entreprenadkostnad. Största enskilda posten är särskilt boende som visar ett överskott på 5,0 mnkr på kostnadslaget.

Kostnader för arbetskraft

Utfallet för perioden jan-april ligger i nivå med budget.

Bruttoredovisning	Utfall 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
3 Intäkter	10,4	10,1	0,3
4 Entrepr.& Konsulter & Bidrag	-47,8	-53,6	5,8
5 Kostnader För Arbetskraft	-15,9	-15,8	-0,1
6 Övriga Verksamhetskostnader	-3,3	-2,9	-0,4
7 Övriga Verksamhetskostnader	-1,0	-0,9	-0,1
9 Internredovisning	-4,0	-4,0	0,0
Totalt	-61,6	-67,1	5,5

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Bokslut jan-april 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Prognos-avvikelse
Digital utveckling	0	-200	-200	0
Inventarier	0	-250	-250	0
Miljöbil	0	-350	-350	0
Summa	0	-800	-800	0

Volymavstämning

Verksamhet	Budget 2022 (antal)	Utfall april 2022 (antal)	Avvikelse (antal)	Avvikelse kostnad (tkr)
Hemtjänst/ timmar	18200	19400	-800	1,2
Särskilt boende/ dygn	11500	9400	-2100	2,3
Korttidsboende/ dygn	1200	1500	300	-0,4
Total volympåverkan				

SN volymbilaga 2022, T1

Verksamhet	Enhet	Budget Volym 2022	utfall volym april	Budget volym april	Diff volym utfall/budget
51010 Hemtjänst, omsorg	timmar	54 847	19 430	18 282	1 148
51011 Hemtjänst, service	timmar	6 912	2 322	2 304	18
51030 Korttidsboende	Dygn	1 840	1 279	613	666
51031 Korttidsboende, Egen entreprenad	Dygn	1 825	228	608	-380
Summa årsplats Korttids	Årsplatser	10,0	12,6	10,2	2,4
51041 Dagverksamhet, Vaxholm	Besök	1 380	433	460	-27
51051 Särskilt boende, äldre	Dygn	6 529	707	2 176	-1 469
51052 Särskilt boende, Egen entreprenad	Dygn	28 470	8 631	9 490	-859
Summa årsplats Säbo	Årsplatser	95,9	77,8	97,2	-19,1
51311 Bostad med särsk service vuxna	Dygn	6 205	2 856	2 068	788
51313 Bostad med särsk service barn	Dygn	1 463	360	488	-128
51331 Personlig assistans enl LSS	Årsplatser	5	5	5	0
51332 Personlig assistans enl SFB	Årsplatser	8	8	8	0
51350 Daglig verksamhet	Årsplatser	27	25	27	-2
51391 Ledsagarservice	timmar	3 048	952	1 016	-64
51393 Avlösarservice i hemmet	timmar	1 740	836	580	256
51394 Korttidsvistelse utanför egna	Årsplatser	7	7	7	0
51395 Korttidstillsyn för skolungdom	Årsplatser	4	3	4	-1
52040 dagl sysselsättn ord boende FH	Årsplatser	12	13	12	1
52053 HVB SOL/Funktionshinder	Dygn	3 285	960	1 095	-135
55210 Vård inst/HVBhem vuxna missbru	Dygn	911	283	304	-21
55410 Vård inst/HVBhem barn o ungdom	Dygn	365	0	122	-122
55710 Vård I Familjehem - Barn Och U	Dygn	2 920	600	973	-373
55810 Bistånd som avser boende	Dygn	0	0	0	0